

Zirgu Pasts

Nr. 2 (23)

2009. gada februāris-marts

**Gada
balle**

**Lielā
vērtēšana**

Andija Mettlera (www.swiss-image.ch) foto

Cena
1,90 Ls

ISSN 1691-4864

9771691486008 023

© SYNERGEE

RIDING IS AN ART.

my CHOICE IS ANTARES.

ANTARÈS (RIDING IS AN ART.
SELLIER FRANCE

www.antares-sellier.com

Aksana Kraukle
Tālrunis: +371 29669106
Fakss: +371 67934698
E-pasts: aksanakraukle@inbox.lv
www.antares-sellier.com

Redakcijas sleja

Labdien, uzticīgais lasītāj!

Tieši pirms gada 22. februārī četras meitenes – Dace Štrausa, Jolanta Lapiņa, Nadīna Zavadilika un Inese Ruskule uzņēmās iniciatīvu un sāka lasītājiem piedāvāt specializētu laikrakstu par zirgkopību un jāšanas sportu *Zirgu Pasts*. Toreiz izskanēja dažādi viedokļi – viens teica, ka *Zirgu Pasts* pazudīs tāpat

kā iepriekš veidotie zirgkopības laikraksti, taču lielākajā daļā no potenciālajiem lasītājiem tomēr staroja prieks. Gads nebija viegls, jo neviens no šīs komandas nav profesionālis žurnālistikas jomā, taču mūs vienoja – zirgs. Par to, ka izdzīvojam un turpinām veiksmīgi darboties jāpateicas daudziem: gan finansiālajiem, gan morālajiem atbalstītājiem, bet lielākoties lasītājiem, kuru skaits ar katru mēnesi palielinās un kuru dēļ laikraksts vispār pastāv.

Lai arī gada laikā ekonomiskā situācija Latvijā ir piedzīvojusi lejupslīdi, zirgi rikšo pa aplokiem, un tuvojas jaunā sezona ar daudzām jāšanas sporta sacensībām un citiem pasākumiem, kas saistīti ar zirgiem. Cilvēki cenšas arī šajos sarežģītajos laikos saglabāt saskarsmi ar zirgu, jo, iespējams, ka tieši tas spēj kaut uz neilgu laiku no atmiņas izdzēst vārdu „krīze”. Daudziem nākas arī atvadīties no saviem četrkājainajiem draugiem, pārdot tos, jo nav vairs finansējuma uzturēšanai. Taču domāju, ka katrā stallī atradīsies vieta un darbiņš tiem, kuriem vairs nav sava zirga. Ejiet un darbojieties, palīdziet citiem, nezaudējiet ikdienas saskarsmi ar zirgu! Televizors un dators neizdaiļos cilvēka dvēseli tā, kā to spēj zirgs.

Janvāra nogalē Latvijas Zirgaudzētāju biedrība piedāvāja apmeklēt pajūgu braukšanas semināru Viļņas pievārtē. Pasākums bija ļoti interesants, jo tajā varēja gūt gan teorētiskās zināšanas, gan arī praktiskās iemaņas pajūgu braukšanā. Viesojoties Lietuvā, aizmirsās pat par krenķiem, kas palika Latvijā. Semināra beigās visus dalībniekus Lietuvas Zemkopības ministrijas pārstāvji uzaicināja uz lielākajām zirgu rikšošanas sacensībām Lietuvā – *Sartai*. Tā ir tradīcija, kas neizzūd no lietuvišu prestižāko pasākumu loka jau gadu desmitiem. Apmeklējot rikšotāju sacensības, ikviens latvietis varēja tikai apskaut, – kādi mūsu kaimiņiem ir jauki svētki! Taču šīs sacensības parādīja arī to, ka Latvijā nav spēcīgu rikšotāju zirgu, jo starptautiskajā braucienā sešu zirgu konkurencē spējam iegūt tikai ceturto labāko rezultātu, lai gan konkurenti bija tikai Igaunijas un Lietuvas pārstāvji. Šķiet, mums ir ne tikai hobija jātnieku, bet arī hobija rikšotāju braucēju valsts, lai gan pirms gadiem divdesmit, trīsdesmit gūvām godalgotas vietas starptautiskajā arēnā. Ja situācija neuzlabosies, zaudēsim vienu no Latgales senākajām bagātībām – ātrus un spēcīgus rikšotājus. Situāciju var uzlabot tikai rikšotāju zirgu audzētāju vienots viedoklis, jo jau piekto gadu domas dalās – viens grib skaistu draivingam paredzētu zirgu, otrs – ātru un konkurētspējīgu rikšotāju. Tāpat kā Latvijas politiķu savstarpējās ķildas var pazudināt Latviju kā valsti, tāpat arī rikšotāju audzētāju nesaprašanās var izdzēst rikšotājus kā daļu no Latgales tradīcijas. Iespējams, mūsdienas iemācīs iegādāties un audzēt kvalitatīvāko *precī*, lai arī Latvijas braucēju vārdi parādītos rezultātu stabiņa augšpusē.

Tagad atliek vien darboties un domāt par pozitīvo, – un viss būs labi!

Inese Ruskule

Šajā numurā

LATVIJĀ

Sveic gada labākos

jātniekus

Tradicionālā jātnieku gada balle notika kultūras namā *Berģi*, un tajā tika sveikti konkursa *Latvijas labākais jātnieks 2008* laureāti visās nominācijās ..... 4.-8. lpp.

ĀRZEMĒS

Pasaules kausa izcīņas

posmi

Stāstām par pasaules kausa izcīņas posmiem klasiskajās jāšanas sporta disciplīnās – konkūrā, iejādē un pajūgu braukšanā ..... 12.-15. lpp.

VĒSTURE

Mūsu sporta uzplaukuma

laiks

Piedāvājam Latvijas jāšanas sporta vēstures versiju no izdevuma, kas tapis emigācijā, – Viļa Čikas un Gunāra Gubiņa grāmata *Latvijas sporta vēsture 1918-1944*. ..... 22.-23. lpp.

ATPŪTAS BRĪDIM

Par un ap zirgiem

Turpinām materiālu sēriju par zirgu tēliem pasaules slavenākajos mākslas darbos, kā arī rosinām pasmaidīt un iepazīt latviešu tautas ticējumus ..... 38.-39. lpp.

VĒRTĒŠANA

Lielā zirgu vērtēšana

Informācija par Latvijas Zirgaudzētāju biedrības vērtēšanas skatēm SIA *Horses LA* un *AS Agrofirma Tērvete* pieteiktajiem zirgiem ..... 42.-45. lpp.

LJF

Latvijas Republikas
Zemkopības ministrija

AUDRUVIS

LZE

AUREUS KAPITALS

STALLI

Z/s "Akmeņlauki"

Laikraksts *Zirgu Pasts*, izdevējs *Equus partneri*. Iespiests Dardedze hologrāfija. Iznāk reizi mēnesī.
Dace Štrausa – projekta vadītāja +371 26258326, Dace Millere – galvenā redaktore +371 29117718
Inese Ruskule – redaktore +371 26479579, Jolanta Lapiņa – redaktore, mārketinga +371 26544243
Nadīna Zavadilika – foto +371 29872679, Maija Gaillīša – maketētāja.
Elektroniskā pasta adrese: info@zircupasts.lv.
Adrese pasta sūtījumiem:
Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, avīzei *Zirgu Pasts*, Republikas laukumā 2, Rīga, LV-1010.

Sveic gada labākos jātniekus

Dace Millere

Ikgadējā Latvijas Jātnieku federācijas sportistu balle jau vairākus gadus pēc kārtas notika mājīgajā kultūras namā *Berģi*, ar garantiju par izdošanos. Pasākumu atklāja dziedātās *Ellas* un kustību studijas *Dance de Lux* koncerts, kam sekoja svinīga konkursa *Latvijas labākais jātnieks 2008* uzvarētāju apbalvošana vairākās, sezonas laikā nostiprinātajās nominācijās. Balvas pasniedza Latvijas Jātnieku federācijas prezidents Agris Blaus un ģenerālsekretāre Kristīne Lisovska.

Turpinājumā pie balti klātiem galdiem sportisti, viņu ģimenes locekļi un atbalstītāji varēja baudīt šo vakaru, kas ļauts atpūtai no ikdienas pienākumiem. Kas to zina, vai Jātnieku federācijas vadības vēlme padarīt šo pasākumu par patiesiem svētkiem, vai *Ellas* līdzdalība saviesīgajā daļā, vai pašu sportistu dzīvesprieks panāca to, ka atrakcijas, kas citkārt tik dažāda vecuma cilvēku sabiedrībā knapi tiek atbalstītas, tagad izpelnījās atsaucību un apliecināja mūsu zirdzinieku atraktivitāti, humora izjūti, vitalitāti, un drosmi. Novēlam to viņiem šogad arī sacensību arēnās!

Lejādē balvas junioru konkurencē saņem (no kreisās): otrās vietas ieguvēja Elza Zaķe un uzvarētāja Jūlija Stepanova.

Konkūrā jauno jātnieku konkurencē balvas saņem trešās vietas ieguvēja Linda Ansule un uzvarētājs Kristaps Neretnieks.

Lejādē jauniešu konkurencē balvas saņem (no kreisās): uzvarētāja Signija Hmeļņicka un trešās vietas ieguvēja Aiga Silavniece.

Konkūrā jauniešu konkurencē labākie (no kreisās): trešās vietas ieguvēja Laura Penele, otrās vietas ieguvēja Linda Anna Galviņa un uzvarētāja Linda Viša.

Konkūrā labākie junioru konkurencē (no kreisās): trešās vietas ieguvēja Linda Viša, otrās vietas īpašnieks Roberts Neretnieks un uzvarētāja Kristīne Egle.

Nadīnas Zavadilikas un Māra Millera fotoreportāža

Sveic gada labākos jātniekus

Konkursa Latvijas labākais jātnieks 2008 uzvarētāji

Konkūrā pieaugušo konkurencē

1. vieta – Andis Vārna
2. vieta – Guntars Siliņš
3. vieta – Kristaps Neretnieks

Iejādē pieaugušo konkurencē

1. vieta – Airisa Penele
2. vieta – Agnese Liepiņa
3. vieta – Terēze Rozenberga

Konkūrā jauno jātnieku konkurencē

1. vieta – Kristaps Neretnieks
2. vieta – Mārtiņš Kārklīņš
3. vieta – Linda Ansule

Iejādē jauno jātnieku konkurencē

1. vieta – Anita Lapina
2. vieta – Gustavs Mazbērziņš
3. vieta – Anete Nikolaisone

Konkūrā junioru konkurencē

1. vieta – Kristīne Egle
2. vieta – Roberts Neretnieks
3. vieta – Linda Viša

Iejādē junioru konkurencē

1. vieta – Jūlija Stepanova
2. vieta – Elza Zaķe
3. vieta – Mārīte Dāvidsone

Konkūrā jauniešu konkurencē

1. vieta – Linda Viša
2. vieta – Linda Anna Galviņa
3. vieta – Laura Penele

Iejādē jauniešu konkurencē

1. vieta – Signija Hmeļņicka
2. vieta – Ksenija Petrova
3. vieta – Aiga Silavniece

Paraolimpiskajā iejādē

1. vieta – Rihards Snikis
1. vieta – Oskars Lukausks

Konkūrā pieaugušajiem labākie 2008. gada sezonā (no kreisās): trešās vietas ieguvējs Kristaps Neretnieks, otrās vietas ieguvējs Guntars Siliņš un uzvarētājs Andis Vārna.

Iejādē pieaugušo konkurencē balvas saņem (no kreisās): trešās vietas ieguvēja Terēze Rozenberga, otrās vietas ieguvēja Agnese Liepiņa un uzvarētājas Airisas Peneles vietā – viņas meita Laura.

Iejādes laureāti jauno jātnieku konkurencē (no kreisās): otrās vietas ieguvējs Gustavs Mazbērziņš, trešās vietas īpašniece Anete Nikolaisone un uzvarētāja Anita Lapina.

Sveic gada labākos jātniekus

Televīzijas raidījuma *Auzu motors* veidotājs Ul-dis Podnieks ieraksta interviju ar Kristīne Egli.

Latvijas jātnieku federācijas valdes locekle Gita Skoka (no kreisās) un sportiste Līga Pētersone vēro apbalvošanas ceremoniju.

Komandu konkurss. Izrādījās, ka Latvijas jātnieki ir ne tikai viegli segļos, bet arī dzejas rakstīšanā, kas tūlīt tika arī atskaņota repa ritmos.

Latvijas Jātnieku federācijas prezidents Agris Blaus un ģenerālsēkretāre Kristīne Lisovska sveic avi-zes Zirgu Pasts projekta vadītāju Daci Štrausu ar aizvadīto veiksmīgas sadarbības gadu.

Dziedātāja Ella veikli iesildīja ziemas nelu-tinātus jātniekus ar dziesmām un jautriem konkursiem.

Draudzīgie Latvijas sportisti.

Sportisti uz dejām nav īpaši jāmudina.

Aigars Bregže ne tikai eleganti prot uzvilkt zeķu-biksēs, bet arī atrast visam pielietojumu: „Redz, pieturēties arī ir kur, un galva nesalst”.

Zirgu Pasta redaktore Jolanta Lapīna dejā ar Burtnieku pārstāvi Sandri Ābelīti.

Atraktīvais Kleistu jātnieks Pāvels Bondarenko pārvar šķērslī pa apakšu.

Agnese Liepiņa un Mārcis Dedzis deju konkursā jutās kā zivis ūdenī, nē, kā zirgi pļavā!

Divi „baltie krekli” – Sandris Ābelīte un Raimonds Indrāns demonstrē savu banānu veiklību.

Deju grupas Dace De Lux priekšnesumi.

Raimonds Indrāns domā, – varbūt šādas varētu būt nākotnes bridžas.

Vakara saviesīgajā daļā dažādu kolektīvu jātniekiem bija iespēja tikties un parunāt svētku atmosfērā. Centrā – Tatjana Režņuka un Guntars Šiliņš.

Sveic gada labākos jātniekus

Paraolimpiskais sports

Darja Tihomirova

Paraolimpiskais sports ir kļuvis par Latvijas jāšanas sporta neatņemamu sastāvdaļu. 2006. gadā pasaules mērogā notika būtiska reorganizācija: Starptautiskā Paraolimpiskā komiteja juridiski nodeva paraolimpiskā jāšanas sporta vadību Starptautiskajai Jāšanas sporta federācijai (FEI). Sekojot pasaules piemēram, Latvijas Jātnieku federācija pērnā gada 13. decembrī sarīkoja Latvijas vēsturē pirmo valsts čempionātu paraolimpiskajā iejādē. Tas bija liels solis šā sporta attīstībā mūsu valstī. Šogad atkal ir jau ielānotas divas valsts mēroga sacensības.

Paraolimpiskais sports – kā tas veidojies un kāpēc tam ir šāds nosaukums?

Paraolimpiskā sporta pamati likti 1888. gadā. Tolaik Berlīnē pastāvēja sporta klubi cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Tomēr tikai pēc pirmā pasaules kara fizioterapija un sporta medicīna ieguva tādu pašu nozīmi kā ortopēdija un ķirurģija. Sporta aktivitātes cilvēkiem ar fiziskiem traucējumiem strauji attīstījās pēc otrā pasaules kara, kad civilizēto pasauli bija piemeklējis līdz tam nebijis jaunu, veselīgu un aktīvi dzīvot gribošu invalīdu pieaugums.

Par invalīdu sporta pamatlicēju tiek uzskatīts neiroķirurgs Ludvigs Gūtmanis, kurš 1944. gadā Stokmandevilas slimnīcā Lielbritānijā atvēra Mugurkaula traumu centru. Neiroķirurģa jaunajā programmā sports bija iekļauts kā neatņemama rehabilitācijas sastāvdaļa.

Balsoties uz šo pozitīvo pieredzi, 1948. gadā 28. jūlijā tika organizētas pirmās sacensības loka šaušanā starp 16 ratiņkrēslā sēdošiem pacientiem no Stokmandevilas slimnīcas un *Starb&Garter* aprūpes nama bijušajiem kareivjiem no Londonas. Atklājot sacensības tieši tajā pašā dienā, kad atklāja olimpiskās spēles, Gūtmanis vēlējās pievērst tām lielāku uzmanību.

1959. gadā tika panākta vienošanās ar Itālijas amatpersonām, ka 1960. gadā starptautiskās paraolimpiskās spēles tiks organizētas Romā – pilsētā, kuru Starptautiskā Olimpiskā komiteja bija izvēlējusies 1960. gada olimpiādei.

Paraolimpiāde ir visaugstākā līmeņa sacensības elites sportistiem ar invaliditāti, un otrs lielākais sporta pasākums pasaulē pēc olimpiādes. Gūtmanis sākotnēji vārdu "paralimpisks" izveidoja no vārdiem "paralīze" un "olimpisks". Pamazām kustībai pievienojās cilvēki arī no citu veidu invaliditātes grupām, un šajā jau iedibinātajā

Oskars Lukausks saņem balvu par pirmo vietu paraolimpiskajā iejādē.

nosaukumā tika ieguldīta cita jēga. Vārda sākumam tika atrastas nozīmes latīņu (*par* = tāds pats, vienāds) un grieķu (*para* = blakus, tieši līdzās) valodā, kas kopā ar vārda olimpisko turpinājumu nozīmē, ka paraolimpiskās spēles tiek organizētas paralēli olimpiskajām spēlēm tajā pašā vietā un ir tikpat olimpiskas. Līdz šim arī latviešu valodā šis termins tika rakstīts bez burta „o” kā daudzviet pasaulē, bet, pateicoties Pekinas paraolimpisko spēļu rezonansei sabiedrībā, „pamodās” mūsu valodnieki un paziņoja par to, kā jāmaina šī vārda pareizrakstība.

Šo sacensību mērogs ir ievērojami plašinājies. Pirmajās vasaras spēlēs Romā 1960. gadā startēja 400 sportistu no 23 valstīm, savukārt Atēnās 2004. gadā jau bija gandrīz 4000 sportistu no 127 valstīm, bet Pekinā 2008. gadā – 4100 sportistu no 147 valstīm.

Lai visi varētu sacensties pēc vienādiem noteikumiem, visos sporta veidos, arī iejādē, ir izstrādāta invaliditātes klasifikācija. Klasificēšanu veic speciāla mediķu un tehniķu komanda – klasifikatori. Katrā sporta veidā šī sistēma tiek piemērota atkarībā no cilvēku spējām tajā startēt, ņemot vērā traucējumu veidu un smaguma pakāpi. Tas nodrošina, ka vienā grupā esošajiem ir relatīvi vienādas kustību koordinācijas un līdzsvara spējas, un ka stiprākais tiks noteikts pēc tā, kuram būs labākas prasmes un kurš būs vairāk trenējies, nevis pēc invaliditātes.

Starp citu, Latvijas Paraolimpiskās komitejas galvenais ārsts un Starptautiskās Invalīdu volejbola federācijas medicīniskais un zinātniskais direktors Pāvils Mustafins

Latvijas Jātnieku federācijas Paraolimpiskās sekcijas vadītāja Darja Tihomirova pateicas LJF prezidentam Agrim Blauam par šīs sporta disciplīnas atsaucīgu uzņemšanu federācijas saimē.

Rihards Snikus saņem balvu par pirmo vietu paraolimpiskajā iejādē.

bija akreditēts Pekinas olimpiskajās spēlēs tieši kā klasificēšanas speciālists. Piebildīsim, ka Latvija bija pārstāvēta sēdvolejbolā, vieglatlētikā, džudo un pauerliftingā.

Nedrīkstam zaudēt jau paveikto

Dace Millere

Zirgaudzēšana mūsu valstī kļuvusi ne tikai par tradicionālu, bet arī stabilu un perspektīvu nozari. Par šāgada aktualitātēm stāsta Latvijas Zirgaudzētāju biedrības prezidents **Edgars Treibergs**:

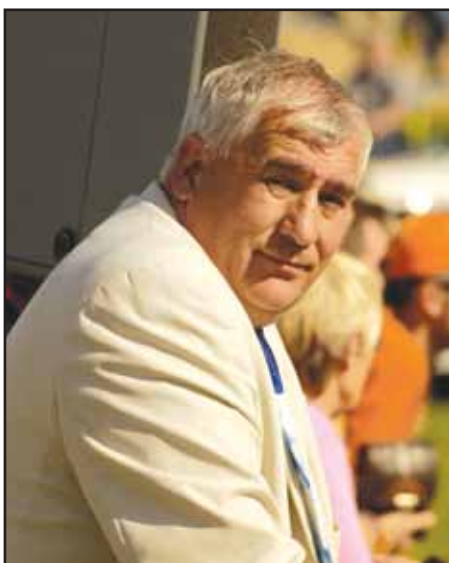

– Šogad vēl vairāk uzmanības nekā iepriekšējā periodā pievērsīsim sadarbībai ar Latvijas Jātnieku federāciju, rīkojot vēl vairāk sacensību.

To jau apliecina sezonas pasākumu kalendārs. Domāsim par zirgu veiksmīgāku pārdošanu un plašāku reklāmas politiku šajā jomā, tādējādi veicinot zirgu eksportu. Vairāk brauksim arī uz sacensībām ārzemēs ar mērķi piedāvāt Latvijā audzētos zirgus pārdošanai citās valstīs. Organizēsim arī sacensības speciāli Latvijā audzētiem zirgiem.

Mūsu biedrības darbības sfēra pēdējā laikā arvien paplašinājusies, un veiksmīgi sākusi darboties poniju un pajūgu braukšanas sekcija. Tāpēc regulāri organizējam seminārus ar ārzemju tiesnešu un speciālistu piedalīšanos, lai varētu iegūt jaunu pieredzi. Tāpat rīkojam seminārus arī jātniekiem un treneriem, jo, ja vairāk būs kvalificētu jātnieku un viņu audzinātāju, labāk tiks sagatavoti zirgi – gan startam augstāka ranga sacensībās, gan pārdošanai.

Šajā ekonomisku problēmu brīdī mēģināsim skaidrot zirgaudzētājiem, ka jāaudzē iespējami labi zirgi, stingrākas prasības jāizvirza ērzelju un jaunzirgu kvalitātei. Tas ir nepieciešams, jo šogad ir arī stingrāki no-

Māra Millera foto

teikumi valsts subsīdiju saņemšanai zirgkopības nozarē.

Pasliktinoties ekonomiskajai situācijai, daudzi zirgaudzētāji varbūt iecerējuši apšņināt mazāku ķēvju skaitu un iegūt mazāk kumeļu. Taču es domāju, ka tas nav pareizi. Līdzšinējais skaits būtu jā saglabā, tikai ciltsdarbam jāizraugās labākie ērzelji, jādodomā par vēl kvalitatīvāku jaunzirgu sagatavošanu, jo zirgu skaits kopumā valstī nav liels, bet tieši kvantitatīvais rādītājs ir svarīgs, lai būtu iespējama iespējami plašāka atlase un līdz ar to kvalitatīvāks darba gala rezultāts. Varbūt saimniecībās vairāk jādodomā arī par zirgu brākēšanu, mazāk piemērotos lielajam sportam vai ciltsdarbam pārdodot hobija jātniekiem, izjāžu organizētājiem vai par lētāku cenu uz ārzemēm. Tad būs iespēja vairāk uzmanības veltīt perspektīvākajiem zirgiem.

Pēdējos gados zirgkopības nozare ir kvalitatīvi augusi, un būtu muļķīgi pamest iesākt darbu pusratā tiklīdz radušās grūtības, jo vajadzīgs ļoti ilgs laiks, lai mūsu nozarē ko panāktu – izkoptu labu ganāmpulku. Domāju, ka labs stimuls zirgaudzētāju darbam būs Latvijas Zirgaudzētāju biedrības divas martā rīkotās zirgu skates – Tērvetē un Zilupē.

Varam būt gandarīti, ka aizvadītajā sezonā ļoti labus panākumus gan Latvijā, gan arī tuvākās un tālākās ārzemēs guvuši sportisti ar Latvijā audzētiem zirgiem: konkūrā – Andis Vārns ar Arabīku un Irasīru, Dainis Ozols ar Gvidonu; iejādē – Airisa Penele ar Ravelu un Terēze Pētersone ar Kivi. Jācenšas, lai mums šādu zirgu būtu vairāk, un lai nevis ārzemnieki ar mūsu audzētiem zirgiem brauc uz olimpiskajām spēlēm un pat gūst panākumus tajās, bet lai to dara mūsu pašu sportisti un zirgaudzētāji. Tad arī šos zirgus varēs pārdot par labu naudu, un zirgaudzētāji iegūs līdzekļus, ar kuriem mūsu nozare varēs tālāk attīstīties, nevis vilktu dzīvību kā dažāda saimniecība no vienas subsīdiju summas saņemšanas līdz nākamajai.

Mēs vienkārši nedrīkstam zaudēt to, kas padarīts. Latvijā ir vismaz trīs saimniecības, kuras ir līderes visā Baltijas zirgaudzēšanā – 3 *vitolu staļļi*, *Akmeņlauki* un, protams, agrofirma *Tērvete*, kur izveidots pilns kvalitatīvs zirgaudzēšanas cikls – sākot no mākslīgās apseklšanas stacijas līdz manēžai un kvalitatīviem zirgu sagatavošanas speciālistiem. Visiem kopā trūkst tikai pēdējais – patiešām labu pasaules klases jātnieku un pasaules klasei atbilstoši sagatavotu zirgu. Uz to mums kopā jātiecas!

Klasifikācijas sacensības

Jolanta Lapiņa

Kleisti, 1. februāris, iejāde

Neskatoties uz to, ka iepriekšējā vakarā notika gada sportistu balle, jau nākamajā dienā tika rīkotas klasifikācijas sacensības iejādē. VA LSVS *Kleisti* manēžā iejādes trenere Anita Mangale bija apņēmusies organizēt šīs sacensības, un ne velti, jo par pašām vieglākajām shēmām cilvēkiem ir interese, ir vēlēšanās startēt. Tā ir arī laba iespēja bērniem un jaunzirgiem pierast pie sacensību atmosfēras. Bērni un iesācēji tika vērtēti pēc trīs dažādas grūtības shēmām. Pati vienkāršākā bija Bērnu iestāju shēma, kurā jāveic pusvolti, diagonāles, serpentīns un pavisam vienkāršas gaitu pārejas. Tai sekoja nedaudz sarežģītāka – Jaunzirgu iestāju shēma un LJF ieskaites sacensību līmeņa shēma – II grupas shēma.

Sacensību dalībnieki atzīst, ka šādas treniņsacensības apmeklēja pirmo reizi, bet vēlētos piedalīties vēl.

Kleisti, 14. februāris, iejāde

VA LSVS *Kleisti* rīkotās klasifikācijas sacensības iejādē. Sacensība notika Vidējās balvas I, Mazās balvas, III un II grupas shēmās. Plaši pārstāvēta tika I grupas shēma, kurā piedalījās 20 dalībnieku pāri.

Rezultāti. Vidējā balva I. 1. Olga Šakurova, Regtaims (*Kleisti*) 60,08%. **Mazā balva.** 1. Terēze Pētersone, Kivi (*Mežstrazdiņi*) 64,12, 2. Agnese Kukaine, Luga (*Temperaments*) 63,15, 3. Jūlija Stepanova, Dancing Queen (*Kleisti*) 60,98. **III grupas shēma.** 1. Olga Šakurova, Dāvana (*Kleisti*) 65,04, 2. Agnese Kukaine, Lambordžini (*Temperaments*) 64,19, 3. Marina Tarvida, Dimants (*Kleisti*) 61,23. **II grupas shēma.** 1. Sergejs Šakurovs, Pando (*Kleisti*) 64,18, 2. Olga Tolkunova, Indigo (*Kleisti*) 60,48, 3. Everita Daubure, Heksandrs (*Kleisti*) 59,83. **I grupas shēma.** 1. Lauma Vernere, Leģions (*Tīraines staļļi*) 65,57, 2. Jūlija Petrova, Madlēna

(*Kleisti*) 65,01, 3. Agnese Kukaine, Double Power (*Temperaments*) 64,81.

Kleisti, 15. februāris, konkūrs

Jo sarežģītāka kļūst situācija valstī, jo aktīvāki kļūst jāšanas sporta pārstāvji. Sacensību kalendārs ir pārslogots, jo sestdienās no pusdienlaika līdz vēlam vakaram *Kleistos* notiek iejādes sacensības, un svētdien konkūra klasifikācijas sacensībās par dalībnieku trūkumu būtu lieki sūdzēties.

Sacensības sākās ar 50 cm maršutu, tad 80, 100 un 110 cm maršruti. Dalībnieku skaits maršrutos vidēji no 25 līdz 30. Salīdzinoši mazāk startētgribētāju bija maršrutā ar 120 cm augstiem šķēršļiem.

Sacensību galvenais tiesnesis **Sergejs Šakurovs** atzīst: – Šādas treniņsacensības organizēju regulāri un esmu ar mieru to darīt katru nedēļas nogali, kad nenotiek Latvijas Jātnieku federācijas rīkotās sacensības, un manēža ir brīva.

Latvijas ziemas čempionāts

Jolanta Lapiņa

Kleisti, 24. janvāris, konkūrs

Valsts aģentūras Lietišķo sporta veidu skolas jāšanas manēža *Kleisti* janvāra beigās piedzīvoja sen neredzētu apmeklējumu. Latvijas Jātņieku federācijas rīkotā ziemas čempionāta pirmā posma sacensība konkūrā ilga gandrīz 13 stundas. Tas bija arī apmeklētākais ziemas čempionāta posms pēdējo gadu laikā.

Pirmo reizi ziemas čempionātā atsevišķā konkurencē sacentās bērni līdz 16 gadu vecumam. Sīvā divdesmit jauno jātņieku konkurencē pirmās trīs godalgotās vietas ieņēma sevi sacensību arēnā sevi skaļi vēl neplicinājušas sportistes, aiz sevis atstājot pagājušā gada laureātus.

Ineresanta un spraiga sacensība notika junioru grupā vecumā līdz 18 gadiem. Šajā konkurencē no bērnu grupas sevi pieteikušas vairākas jaunietes – Linda Viša, Marija Dubrovskā, Santa Šteinberga un Karīna Pavāre. Piecpadsmit dalībnieku konkurencē pārliecinoši uzvaru izcīnīja Lana Kaupuža no sporta kluba *Kriķi*.

Tāpat jauno jātņieku grupa vecumā līdz 21 gadam neiztika bez sīvas konkurences, ko veidoja tieši jaunākie sportisti. Arī šajā vecuma grupā sevi startam bija pieteikusi Linda Viša un Santa Šteinberga no bērnu grupas, kā arī Kristīne Egle un

Toms Vilde no junioru grupas. Trīspadsmit dalībnieku konkurencē uzvaru izcīnīja Linda Ansule ar savu uzticamo zirgu *Lemons*.

Tomēr vislielāko dalībnieku skaitu pulcēja jaunzirgu maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 100/110 cm. Maršrutā piedalījās 50 jaunzirgi vecumā no pieciem līdz sešiem gadiem. Labākos rezultātus kopējā konkurencē sasniegta *Ashley* (ipšaņnieks Ģirts Bricis), Lagūna (Burtņieku zirgaudzētava) un Liedags (Raimonds Indrāns).

Tomēr ziemas čempionāta visaugstāko maršrutu, kura šķēršļu augstums bija līdz 130 cm, bez soda punktiem spēja veikt tikai četri sportisti. Pēdējais pārlešanas maršrutu veica Ģirts Bricis ar zirgu *Cooper*, izcīnot uzvaru šajā maršrutā, jo spēja to veikt tīri, bez soda punktiem.

Sportisti atzina, ka šo sacensību maršruti bija krietni sarežģīti, un ne katram bija pa spēkam noteiktā laika norma divu fāžu maršrutos. Atzinīgi tika vērtēts sacensību organizatoriskais līmenis.

Skatītāja vērigā acs pamanīja patīkamu faktu, arvien vairāk redzam startējam sportistu bērņus. Piemēram, līdzdalību sacensībās sākušas Olgas Šelerses meita Anna un Mārites Pintes meita Kitija.

Māra Millera foto

Ģirts Bricis uzvarēja pirmā posma prestižākajā konkūrā.

Latvijas ziemas čempionāta I posms konkūrā

Maršruts nr. 1. (šķēršļu augstums līdz 100 cm, 2 fāzēs, piedalās bērni līdz 16. g. v.)

1. Anna Beļska	Geita	Strigi	0 s.p./39,12 s
2. Elza Muižniece	Kuskuss	z/s Tīraines staļļi	0 s.p./39,84 s
3. Kristīne Senkāne	Sunshine	z/s Tīraines staļļi	0 s.p./41,14 s

Maršruts nr. 2 (šķēršļu augstums 100/110 cm, 2 fāzēs, piedalās zirgi līdz 5 g. v. vai tie, kas startē 1. sezonu, un 6 g. v. zirgi, sacensības ar handikapu)

1. Ģirts Bricis	Ashley	Burtņieki	0 s.p./29,69 s
2. Lauris Vilde	Lagūna	Burtņieki	0 s.p./32,38 s
3. Maira Leja	Liedags	R. Indrāns	0 s.p./34,28 s

Maršruts nr. 3 (šķēršļu augstums līdz 120 cm, ātruma maršruts)

1. Sarmīte Pētersone	Vando	Talsu JK	0 s.p./48,21 s
2. Andress Udekullis	Ex Calibur	Igaunija	0 s.p./49,24 s
3. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	0 s.p./50,80 s

Maršruts nr. 4 (šķēršļu augstums līdz 130 cm, ar pārlešanu)

1. Ģirts Bricis	Cooper	Burtņieki	0 s.p./41,90 s
2. Valds Urbons	Valliante	Lietuva	4 s.p./31,00 s
3. Guntars Siliņš	Nastello	Bajāri	4 s.p./37,05 s

Maršruts nr. 5 (šķēršļu augstums līdz 115 cm, 2 fāzēs, piedalās juniori līdz 18 g. v.)

1. Lana Kaupuža	Eross	Kriķi	0 s.p./29,81 s
2. Linda Viša	Arons	Liepenes	4 s.p./25,02 s
3. Roberts Neretņieks	Greisa	Limbaži	4 s.p./25,05 s

Maršruts nr. 6 (šķēršļu augstums līdz 120 cm, 2 fāzēs, piedalās jaunie jātņieki līdz 21 g. v.)

1. Linda Ansule	Lemons	Tīraines staļļi	4 s.p./37,14 s
2. Vija Ceriņa	Diors	SK Quattro	4 s.p./39,22 s
3. Linda Josta	Gavrošs	Aplociņi	4 s.p./42,56 s

Ziemas čempionātā aug dalībnieku skaits

Latvijas Jātņieku federācijas prezidents **Agris Blaus** par aizvadītajām ziemas čempionāta sacīkstēm konkūrā:

– Jau pirmajā ziemas čempionāta posmā janvārī mūs pārsteidza lielā jātņieku atsauce, un tagad dalībnieku skaits bija vēl lielāks. Prieks, ka sacensību apritē klāt nākuši vairāki jaun-

zirgi. Līdz šim ziemas periodā nekad tik daudz nav bijis. Redzam jaunus, perspektīvus zirgus, kas turpinās startēt un lekt nākamajā sezonā jau lielākus augstumus. Krīzes laikā radīja bažas tas, vai startējošo skaits jūtami nemazināsies, bet notiek pretējais. Varbūt tāpēc, ka sarežģītāk kļūvis pārdot zirgus uz ārzemēm, un tie paliek mājās. Taču jāšanas sports šo-

brīd no tā tikai iegūst. Turklāt ir tikai gada sākums, un ne visi sportisti, kuriem nav iespēja trenēties manēžās, savus zirgus sagatavojuši tā, lai varētu startēt sacensībās. Tāpēc paredzam, ka vasarā dalībnieku skaits būs lielāks. Iepriecina arī fakts, ka sacensību sarežģītākajā maršrutā, kur startēja pieredzējušākie jātņieki un zirgi, jau tagad bija sešpadsmit dalībnieki.

Latvijas ziemas čempionāts

Kleisti, 7. februāris, konkūrs

Otrajā Latvijas ziemas čempionāta posmā bērnu konkurencē uzvaru izcīnīja Laura Penele ar Rafaello. Šī bija pirmā uzvara ar šo zirgu. Līdz šim Lauru bija ierasts redzēt uz pieredzējušā ēržeļa Alfredo. Viņa atzīst, ka ir priecīga un gandarīta par aizvadīto posmu.

Junioru konkurencē ātruma maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 120 cm par godalgotajām vietām cīnījās 19 dalībnieku pāri. Distanci bez soda punktiem spēja veikt tikai divas sportistes – Kristīne Egle un Linda Viša, no kurām labāko laiku sasniegta Kristīne ar Longu.

Lai saīsinātu kopējo sacensību laiku, maršruts nr. 4 ar šķēršļu augstumu līdz 125 cm tika dalīts divās konkurences grupās. Jauno jātnieku sāncensībā uzvaru šoreiz izcīnīja Vija

Ceriņa ar Dioru, aiz sevis atstājot iepriekšējā posma uzvarētāju Lindu Ansuli. Savukārt konkurencē bez vecuma ierobežojumiem uzvara Guntaram Siliņam ar zirgu Kalgari.

Par ziemas čempionāta otrā posma galvenā maršruta uzvarētāju kļuva Ģirts Bricis, bet šoreiz ar zirgu *Chandra H*.

Izmaiņas nolikumā šoreiz tika ieviestas jaunzirgu maršrutos. Atsevišķā konkurencē startēja piecus gadus veci zirgi vai tie, kuri startē pirmo sezonu, un atsevišķā – sešus gadus veci jaunzirgi. Labākos rezultātus jaunzirgiem šajā sacensību posmā sasniegta Goltjers (zirgaudzētava *Kocēni*), *Portas* (E. Pavāre), *Ashley* (Ģ. Bricis), *Klaidis* (AF *Tērvete*), *Amulets* (M. Frēliha) un *Lēdija* (E. Vāgnere).

Līderis pēc otrā posma Guntars Siliņš.

Andis Vārna šoreiz guva uzvaru startā ar jaunzirgiem.

Latvijas ziemas čempionāta II posms konkūrā

Maršruts nr. 1. (šķēršļu augstums līdz 105 cm, piedalās bērni līdz 16. g. v.)

1. Laura Penele	Rafaello	z/s Lielceri	0 s.p./45,68 s
2. Patrīcija Kokina	Vimbildons	z/s Lielceri	0 s.p./45,83 s
3. Elza Muižniece	Kuskuss	Tiraines staļļi	0 s.p./47,30 s

Maršruts nr. 2 a (šķēršļu augstums 105 cm, ātruma maršruts, piedalās zirgi līdz 5 g. v. vai tie, kas startē 1. sezonu)

1. Guna Vasiljeva	Goltjers	zirgaudzētava Kocēni)	0 s.p./43,08 s
2. Elīna Pavāre	Portas	Tiraines staļļi	0 s.p./44,22 s
3. Ģirts Bricis	Ashley	Burtnieki	0 s.p./45,19 s

Maršruts nr. 2 b (šķēršļu augstums līdz 115 cm, ātruma maršruts, piedalās zirgi līdz 6 g. v.)

1. Andis Vārna	Klaidis	a/f Tērvete	0 s.p./48,82 s
2. Madara Frēliha	Amulets	Kentaura staļļi	0 s.p./50,78 s
3. Edīte Vāgnere	Lēdija		0 s.p./51,09 s

Maršruts nr. 3 (šķēršļu augstums līdz 120 cm, ātruma maršruts, piedalās juniori līdz 18 g. v.)

1. Kristīne Egle	Longa	Egļu ģim.	0 s.p./49,44 s
2. Linda Viša	Arons	Liepenes	0 s.p./49,55 s
3. Linda Viša	Amanda	Liepenes	0 s.p./60,20 s

Maršruts nr. 4 a (šķēršļu augstums līdz 125 cm, ātruma maršruts, piedalās jaunie jātnieki līdz 21 g. v.)

1. Vija Ceriņa	Diors	SK Quattro	0 s.p./49,55 s
2. Linda Ansule	Lamons	Tiraines staļļi	0 s.p./52,52 s
3. Lauris Vilde	Lagūna	Burtnieku Rotors	0 s.p./52,61 s

Maršruts nr. 4 b (šķēršļu augstums līdz 125 cm, ātruma maršruts, bez ierobežojumiem)

1. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	0 s.p./47,19 s
2. Maira Leja	Vera	SIA Lautas	0 s.p./50,63 s
3. Ģirts Bricis	Chandra H	Burtnieki	0 s.p./51,46 s

Maršruts nr. 5 (šķēršļu augstums līdz 135 cm, viena pārlešana uz laiku)

1. Ģirts Bricis	Chandra H	Burtnieki	0 s.p./35,71 s
2. Guntars Siliņš	Nastello	Bajāri	0 s.p./36,37 s
3. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	0 s.p./39,77 s

Kopvērtējums pēc diviem posmiem

Zirgi līdz 5 g. v. vai tie, kas startē 1. sezonu

1. Ģirts Bricis	Ashley	Burtnieki	36 p.
2. Guna Vasiljeva	Goltjers	Kocēni	32 p.
3. Maira Leja	Liedags	R. Indrāns	30 p.

Zirgi līdz 6 g. v.

1. Madara Frēliha	Amulets	Kentaura staļļi	34 p.
2. Lauris Vilde	Lagūna	Burtnieki	30 p.
3. Andis Vārna	Klaidis	a/f Tērvete	29 p.

Bērni līdz 16 g. v.

1. Elza Muižniece	Kuskuss	Tiraines staļļi	34 p.
2. Anna Beļska	Geita	Strīgi	20 p.
2. Laura Penele	Rafaello	Lielceri	20 p.
3. Kristīne Senkāne	Sunshine	Tiraines staļļi	19 p.

Juniori līdz 18 g. v.

1. Linda Viša	Arons	Liepenes	36 p.
2. Lana Kaupuža	Eross	Kriķi	34 p.
3. Santa Šteinberga	Conshevalier	RVA	24 p.

Jaunie jātnieki līdz 21 g. v.

1. Linda Ansule	Lemons	Tiraines staļļi	38 p.
1. Vija Ceriņa	Diors	Quattro	38 p.
2. Linda Josta	Gavrošs	Aplociņi	28 p.
3. Santa Šteinberga	Conshevalier	RVA	26 p.

Pieaugušo konkurencē

1. Guntars Siliņš	Nastello	Bajāri	34 p.
2. Ģirts Bricis	Cooper	Burtnieki	26 p.
3. Guntars Siliņš	Kalgari	Mežstrazdiņi	25 p.

Pasaules kausa izcīņas posmi

Dace Štrausa, pēc FEI materiāliem

Leipciga, 15.-18. janvāris, konkūrs

Līdz šim, astotajam Pasaules kausa izcīņas posmam iru jātnieku uzvarētāju vidū nebija. Taču tagad „zaļie” ir atgriezušies. Džesika Kurtēna uzvarēja Vācijā, Leipcigas posmā, bet viņas tautietis Kians O'Konors izcīnīja trešo vietu.

Gerko Šrēders un Alberts Zoers ieņēma otro un ceturto vietu, bet vācu favorīti Larss Nībergs un Markuss Enings pārleķšanā nogāza kārtiņas.

Džesikai Kurtēnai ar *Castle Forbes Libertina* bija jābūt ātrākai nekā viņa pati no sevis varēja gaidīt. Īru superzvaigzne dzīvo un trenējas Vācijā. Pēc viņas domām par uzvarētāju, 33 000 eiro balvas un 20 ieskaistes punktu ieguvēju bija jāklūst

Markusam Eningam. Tomēr tā nenotika, jo Enings ar *Sandro Boy* vienu kārtiņu nogāza. Zinot *Sandro Boy* labo ātrumu, Džesika nolēma nejāt maksimālā ātrumā, īpaši tādēļ, ka tas bija Libertinas pirmais šovs pēc Ženēvas sacensībām.

Gerko Šrēders pārsteidza publiku, piedaloties sacensībās ar *Eurocommerce Pennsylvania* (no *Gambrinus*), kas *Eurocommerce* staļļos atrodas jau vairākus gadus, tomēr Pasaules kausa līmeņa sacensībās sāka piedalīties tikai šajā sezonā Londonā. Gerko to raksturo kā ļoti ātru pēc savas dabas un pašlaik labi sagatavotu visaugstākajam līmenim.

Rezultāti

1. Džesika Kurtēna (Īrija)	Castle Forbes Libertina	0;0/33,79
2. Gerko Šrēders (Nīderlande)	Eurocommerce Pennsylvania	0;0/33,03
3. Kians O'Konors (Īrija)	Rancorrado	0;0/34,17
4. Alberts Zoers (Nīderlande)	Okidoki	0;0/34,66
5. Tomass Velins (Dānija)	Grim st. Clair	0;0/35,45
6. Larss Nībergs (Vācija)	Lucie	0;4/34,54
7. Markuss Enings (Vācija)	Sandro Boy	0;4/35,98

Īru jātnieks Kians O'Konors ar Rancorrado.

Gerko Šrēders no Nīderlandes ar Eurocommerce Pennsylvania.

Džesika Kurtēna ar *Castle Forbes Libertina* saņem balvu no Rolex Switzerland pārstāvja Pedro Reisera.

Cīrihe, 20.-25. janvāris, konkūrs

Šveicē ar otro uzvaru pēc kārtas iriete, kas dzīvo Vācijā, Džesika Kurtēna ar *Castles Forbes Libertina* izcīnīja biļeti uz Pasaules kausa finālu Lasvegasā. Viņa atstāja Mikaelu Forstenu ar *Isaac Jonquet* otrajā vietā un Markusu Eningu ar *Plot Blue* trešajā vietā.

„Tas ir Pasaules kausa posmu jaukums, ka var notikt viss. Gāja gadi, un es tiešām centos kvalificēties finālam, taču katru reizi kārtiņa nokrita,” šoreiz kļuvusi par *Mersedes MPV* un skaistā Rolex pulksteņa īpašnieci, Kurtēna var mierīgi atskatīties uz sacensību norisi. „Kā vienmēr biju ļoti nervoza pirms starta. Redzēju, kā Mikaela Forstena un Markusa Enings jāja pārleķšanas maršrutu. Kad Markuss izjāja lēnāk nekā Mikaela, nodomāju, ka spēju būt ātrāka nekā viņi.”

Kurtēna pēc šī posma jau ir kvalificējusies finālam, taču nav pārliecināta, vai vispār brauks uz Lasvegasu, jo, pirmkārt, nav plānojusi jāt ar *Libertinu* finālā, otrkārt, otrs Kurtēnas zirgs

Quibell ļoti slikti panes lidojumu. Džesika pēc pārlidojuma uz Dohu tai apsolījusi, ka nekad vairs nevajadzēs lidot. Taču dažkārt plānus nākas mainīt, jo, kā teica Džesika, nekad neesot gaidījusi, ka spēs uzvarēt divas kvalifikācijas sacensības.

Pilnīgi pretēja pozīcija ir somu jātniekam Mikaelam Forstenam, kurš izmisīgi vēlas doties uz Lasvegasas Pasaules kausa finālu, taču pašlaik ieņēma 14. vietu, bet vēl priekšā ir četri kvalifikācijas posmi, un cerības nav zaudētas.

Otrās vietas ieguvējs somu sportists Mikaela Forsters ar Isaac du Joquet.

Rezultāti

1. Džesika Kurtēna (Īrija)	Castle Forbes Libertina	0;0/32,17
2. Mikaela Forstena (Somija)	Isaac du Joquet	0;0/33,86
3. Markuss Enings (Vācija)	Plot Blue	0;0/34,60
4. Joss Lansinks (Beļģija)	Valentina van't Heike	0;0/37,25
5. Klarisa Krotta (Šveice)	Westside van Meerput.	0;0/38,75
6. Edvīna Aleksandra (Austrālija)	Late Night	0;4/34,15
7. Kristīna Libhere (Šveice)	LB No Mercy	0;4/34,71
8. Rodrigu Pessoa (Brazīlija)	Rufus	0;4/34,72

Pasaules kausa izcīņas posmi

Bordo, 6.-8. februāris, konkūrs

Francijā, Bordo Pasaules kausa kvalifikācijas posmā uzvarēja Alberts Zoers, kurš tikai tagad pilnvērtīgi atgriežas lielajā sportā pēc traumas, ko guva 36 stundas pēc uzvaras Āhenes turnīrā, kad, trenējot jaunu zirgu, burtiski sašķaidīja sev kāju. Dubultais kājas lūzums ne tikai iznīcināja Zoera cerības piedalīties olimpiskajās spēlēs, bet neļāva sacensties vairākus mēnešus. Tikai tagad lēnam kājā atgriežas normāls jutīgums, lai gan vēl joprojām kaulus satur dažas skrūves.

„Tas ir lieliski vairāk nekā viena iemesla dēļ,” sacīja Alberts Zoers, saņemot balvu 40 500 eiro. „Brīnišķīga sajūta,

jo esmu atguvis veco formu. *Oki Doki* lec atkal kā agrāk. Tas atkal ir vecais *Oki!* Es domāju, ka kvalificēsimies finālam.”

Šī posma sacensībās piedalījās deviņi no pasaules *Top 10* jātniekiem, tādēļ maršruta sastādītājs Franks Rotenbergers centās sagatavot tehniski sarežģītu un augstu maršrutu. Jātnieki atzina, ka tā bija viena no grūtākajām trasēm visās Pasaules kausa posma sacensībās.

Pārlešanas maršrutā tikai Marko Kučers ar lielisko ēzeli *Cornet Obolensky* varēja sacensties ar Albertu Zoeru un veikt to bez kļūdām. Kučers zaudēja Zoeram tikai 0,7 sekundes.

Rezultāti

1. Alberts Zoers (Nīderlande)	Okidoki	0;0/36,57
2. Marko Kučers (Vācija)	Cornet Obolensky	0;0/36,64
3. Joss Lansinks (Beļģija)	Valentina van't Heike	0;4/34,59
4. Gerko Šrēders (Nīderlande)	Eurocommerce Milano	0;4/34,80
5. Miksels Forstens (Somija)	Isaac du Jonquet	0;4/35,10
6. Pius Švīcers (Šveice)	Unique X	0;4/36,19
7. Keivins Stauts (Francija)	Le Prestige st Loix	0;4/36,45
8. Mišels Roberts (Francija)	Mme Pompadour	0;4/37,12

Posma uzvarētājs Alberts Zoers ar *Oki Doki*.

Beļģis Joss Lansinks ar *Valentina van't Heike*.

Vācu jātnieks Marko Kutšers.

Vigo, 12.-15. februāris, konkūrs

Par Pasaules kausa posma uzvarētāju Spānijā kļuva Marko Kutšers ar *Cash*. Pasaules kausa ieskaite maršrutā. Marko Kutšera *Cash* ir milzīgs pasmaga tipa zirgs, pēc dabas ne sevišķi ātrs, kura senčiem nav dižciltīga izcelsme. Jātnieks domā, ka tas beidzot ir nobriedis un sacensībām gatavs ne tikai fiziski, bet arī psiholoģiski. Šis sacensības bija liels panākums arī Madelēnai Vinterei-Šulcei, kura ir *Cash*, kā arī devīto un desmito vietu ieguvušajiem zirgiem *Coupe de Coeur* un *Souvenir* īpašniece, ko trenē un jāg Ludgers Bērbaums un Filips Vaishaupta. „Mums ir apbrīnojams stallis,” teica Marko Kutšers.

„Šeit trenējas četri *top* jātnieki, vesela rinda *top* zirgu un talantīgi jaunie zirgi. Ši ir tiešām unikāla situācija.” Arī trešās vietas ieguvēja Helēna Lumbaka no Zviedrijas bieži trenējas šajā jātnieku klubā. Viņas treneris ir Ludgers Bērbaums.

Vairāk nekā 5500 skatīju acu priekšā labu sniegumu rādīja pašmāju jātnieki Serdžio Alvarezs Moja un Ruterfords Lathams. Sevišķi priecīgs par izcīnīto otro vietu bija Serdžio Alvarezs Moja, kurš jau vairākus gadus izmisīgi centies sasniegt labus rezultātus sacensībās Vigo, bet tikai šogad tas beidzot ir izdevies.

Rezultāti

1. Marko Kutšers (Vācija)	Cash	0;0/39,40
2. Serdžio Alvarezs Moja (Spānija)	Wisconsin	0;0/40,82
3. Helēna Lumbaka (Zviedrija)	Madick	0;0/42,56
4. Ruterfords Lathams (Spānija)	Guarana Champeix	0;0/43,08
5. Kristina Lībera (Šveice)	LB No Mercy	0;4/37,71
6. Larss Nībergs (Vācija)	Lucie	0;4/38,23
7. Tomass Frīmanis (Āustrija)	The Sixth Sense	0;4/38,89
8. Gerko Šrēders (Nīderlande)	Euroc. Milano	0;4/39,88
9. Ludgers Bērbaums (Vācija)	Coupe de Coer	0;4/40,12
10. Filips Vaishaupta (Vācija)	Souvenir	0;4/40,45

Pasaules kausa izcīņas posmi

Amsterdama, 20.-25. janvāris, iejāde

Pasaules kausa kvalifikācijas sestā posma fināla sacensību laikā hallē tika pārdotas visas iepējamās biļetes. Pieci tūkstoši skatītāju uzgavilēja savai tautietei Ankei van Grunsvenai ar *Painted Black* (*Gribaldi x Ferro*), kas brīvas izvēles programmā ar pārsteidzošu rezultātu 81,25% pārspēja gan vācieti Izabellu Vertu ar *Warum Nicht FRH*, gan trīs Pasaules kausa posmu uzvarētāju šajā sezonā holandieti Adelindu Korneliseni ar *Perzival*.

„Šī bija pirmā reize, kad *Painted Black* arēnā parādīja, ko viņš spēj,” van Grunsvena teica. „Viņš tik bieži ar mani negrib sadarboties lielajās arēnās, taču šo testu mēs veicām pat labāk, nekā uzvarot pagājušajā gadā Lingenā ar rezultātu 80 procenti. Tomēr arī šajā posmā Lielajā balvā izdarījām „dārgu” kļūdu piruetē, kas maksāja uzvaru, ko ieguva Izabella Verta ar *Warum Nicht FRH*. Brīvas izvēles programmā mums bija tikai nelielas kļūdas kāju maiņā divos tempos, tā kā vēl joprojām ir iespējas sniegtu uzlabot”. Kopš Ziemassvētkiem Ankei van Grunsvenai ir jauns sponsors - barības firma *Cavalor*, kas nodrošina viņas zirgus ar individuālām diētām. Anke domā, ka liela daļa pateicības par *Painted Black* labo sniegumu pienākas pareizai ēdināšanai. Tā svārs

Rezultāti

1. Anke van Grunsvena (Nīderlande)	<i>Painted Black</i>	81,25%
2. Izabella Verta (Vācija) <i>Warum Nicht FRH</i>		78,75%
3. Hans P. Minderhounds (Nīderlande)	<i>Exquis Nadine</i>	77,55%
4. Kira Kirklanda (Somija)	<i>Max</i>	77,20%
5. Dženeta Hāzena (Nīderlande)	<i>Nartan</i>	76,95%
6. Laura Behtolšeimere (Lielbritānija)	<i>Adretti</i>	75,05%
7. Emma Haidle (Lielbritānija)	<i>Lancet</i>	73,90%
8. Jans Briks (Zviedrija)	<i>Björssells Briar</i>	73,50%
9. Katarīna Hadada (ASV)	<i>Cadillac</i>	71,00%
9. Minna Telde (Zviedrija)	<i>EMV Don Charly</i>	71,00%

Origināla dāvana

Pasaules kausa posma iejādes sacensību laikā Amsterdamā notika labdarībai veltīta izsole. Viens no tās interesantākajiem pirkumiem bija rokassprādze no zirgu astriem – tie nākuši no 2000. gada olimpisko čempionu – *Bonfire* (iejāde, Anki van Grunsvena) un *De Sjiem* (konkūrs Jeroens Dubeldams) astēm. Rokassprādzi nopirka Vims Zegvards un uzdāvināja to Anki van Grunsvenai.

ir kļuvis mazāks, bet spēks un enerģija palielinājušies. Vienīgā problēma Grunsvenai ir FEI Pasaules kausa iejādē regulas noteikums, ka iepriekšējā gada uzvarētājs automātiski kvalificējas finālam, ja ir piedalījies divos kvalifikācijas posmos. „Manos plānos ir piedalīties ar *Salinero* tikai pēdējās kvalifikācijas sacensībās Hertogenbošā, bet ne Neiminsteres un Gēteborgas šovos. Lai gan arī *Salinero* ir izcilā kondīcijā, tomēr pēc garajām brīvdienām tam vēl ir vajadzīgs laiks. Varbūt būs jāpieprasa *wild card*, pretējā gadījumā patiesība ir tāda, ka nevarēšu startēt finālā Lasvegās,” Anke secināja.

Holandiete Adelinde Korneliseni nevarēja pabeigt Lielās balvas testu, tādēļ nekvalificējās fināla brīvas izvēles programmai. Viņas zirgs *Perzival* sabijās no trokšņa tribīnēs un zibspudžu gaismas, turpinājuma nebija vadāms un izstājās.

Izabellas Vertas sniegumā brīvas izvēles programmā bija diezgan daudz kļūdu. Rikšu gaitā *Warum Nicht* zaudēja ritmu un pārgāja lēkšos, tādēļ, lai neriskētu, Izabella Verta turpināja jāt ne tik enerģiski kā vienmēr. Tomēr vēl sekoja rupjas kļūdas kāju maiņā vienā tempā un mazākas kļūdas divu tempu kāju maiņā. Šoreiz viņa bija iedzinējās lomā.

Anke van Grunsvena no Nīderlandes ar *Painted Black*.

Neiminstere, 11.-15. februāris, iejāde

Piecpadsmit pāri sacentās septītā posma FEI Pasaules kausa izcīņas posma sērijas sacensībās Vācijas ziemeļos. Uzvarēja Izabella Verta ar Madelēnas Vinteres-Šulces zirgu *Satchmo* šajās sacensībās ieguva sezonas rekordvērtējumu – 84,61%.

Turnīrā sacentās dalībnieki no Vācijas, Dānijas, Holandes, Polijas, Krievijas, Austrālijas, ASV, un vērtēja tiesnešu kolēģija – Katrina Vusta (Vācija), Gothilfs Riksingers (Vācija), Mariete Vitagesa-Diltjena (Beļģija), Vims Erness (Nīderlande) un Linda Zanga (ASV).

Tiesnešu kolēģijas galvenā tiesnese Vitagesa novērtēja Vertas *Satchmo* vienu no pieņemšanām lēkšos ar maksimāli iespējamo punktu skaitu – desmit, arī pārējie iejādes elementi tika novērtēti ar vairākiem deviņniekiem un astoņniekiem.

Otrs pāris, kas šajās sacensībās ieguva maksimāli iespējamo novērtējumu par elementu, bija deviņpadsmit gadus vecais *Balagur* ar krievieti Aleksandru Korelovu segļos. Bijušais policijas zirgs *Balagur* uzstājās ar

apbrīnojamu vēlmi un centību, nekļūdoties ne reizi. Šis pāris izcīnīja otro vietu. Korelovas trenere Monika Teodoresku ar *Whisper*, kas parādīja, ka kļūst arvien spēcīgāks, izpildīja apbrīnas vērtu piafē un ieņēma trešo vietu.

Pasaules kausa reglamenta prasības, kas skar iejādes zvaigzni Grunsvenu, liek mainīt viņas sacensību plānus. Lai varētu piedalīties finālā Lasvegās, sportistei un *IPS Salinero* nāksies ceļot uz Gēteborgu un arī uz pēdējām kvalifikācijas sacensībām Hertogenbošā, kas iepriekš Grunsvenas plānos neietilpa, jo viņa uzskatīja, ka *Salinero*, pēc ilgās atpūtas vēl nav tam gatavs. Tomēr Ankes van Grunsvenas vēlme piedalīties Pasaules kausa finālā ņēma virsroku.

Izabella Verta izvēlējusies piedalīties starptautiskās sacīkstēs Brēmenē, Dortmundē un Hertogenbošā, un pēc tam viņa izvēlēsies, ar kuru no saviem zirgiem – *Satchmo* vai *Warum Nicht* piedalīsies Lasvegās finālā.

Pasaules kausa izcīņas posmi

Leipciga, 15.-18. janvāris, pajūgi

Ijsbrands Šardons sacensību sērijā atgriezies ar uzvaru pēc neveiksmīgā starta Mehelenā.

Ijsbrands Šardons Pasaules kausa pajūgu braukšanas sacensību sērijā atgriezies ar uzvaru pēc neveiksmīgā starta iepriekšējā posmā Mehelenā. Četrkārtējais pasaules čempions revanšējās Vācijā, triumfējot pēdējā sērijas posmā pirms fināla. Šveicietis Daniels Vuglers bija ļoti priecīgs par savas komandas iegūto otro vietu. Fredriks Persons finišēja trešais DHL balvā, tā iegūstot iespēju startēt finālā savā dzimtenē Zviedrijā.

Leipcigas meses skatītāji bija liecinieki aizrautīgam turnīram. Šardons gandrīz pabrauca garām tiltam pirmajā maršrutā, tomēr spēja izvadīt savu komandu laikus pa pareizo ceļu, kas gan viņam maksāja piecas sekundes, un galvenajā maršrutā bija jāliek viss uz vienas kārts, lai tiktu pie uzvaras. Daniels Vuglers startēja pēdējais uzvarētāju maršrutā, bet, lai gan no starta viedokļa ir tā izdevīgā pozīcija, viņš tomēr

netika galā ar spriedzi – sajauca vārtu kārtību vienā no maratona tipa šķēršļiem un zaudēja trīs sekundes, lai kļūtu par uzvarētāju. Fredriks Persons zināja, ka zaudēt nav ko, un ar savu jaukto komandu, kas sastāv no rikšotājiem un zviedru siltasiņu zirgiem, darija, ko varēja. Draivīngas treneris un sportists nogāza vienu bumbiņu, tomēr izcīnīja trešo vietu un par savu sniegumu bija ļoti priecīgs.

Persona tautietis Tomass Eriksons šajā Pasaules kausa sezonā startēja ne sevišķi veiksmīgi. Arī šoreiz viņš zaudēja iespēju sacensties pēdējā – uzvarētāju maršrutā, jo pabrauca garām tiltam. Eriksons finišēja ceturtais un pirmo reizi FEI Pasaules kausu pajūgu braukšanā vēsturē divkārtējais pasaules čempions nestartēs finālā.

Vācietim Kristofam Zandmanim ar Leipcigu saistījās labas atmiņas, jo viņš šeit uzvarēja FEI Pasaules kausa fināla ar *wild* karti. Šis gads viņa atmiņā paliks ar lielu zaudējumu. Zandmaņa kreisais vadošais zirgs Rembo pēkšņi krita pēc iesildes sacensībām. 15 gadus vecais vācu sporta šķirnes kastrāts saļīma, kad tika atstaigāts pēc veiktā maršruta un

drīz mira grūma rokās, klātesot Zandmanim un veterinārārstam. Rembo nonāca Zandmaņa stallī četru gadu vecumā un tam bija nozīmīga loma Kristofa komandā. Neskatoties uz šo incidentu, Zandmanis, kurš bija ielūgts Leipcigā startēt ar *wild* karti, tomēr nolēma turpināt sacensības, izmantojot rezerves zirgu.

Jāpiebilst, ka pajūgu braukšanas sacensības Leipcigā ir ļoti populāras. Biļetes uz programmu, kurā ietilpa draivings, tika pārdotas pašas pirmās. *Partner Pferd* šogad sasniedza rekordlielu apmeklētāju skaitu – 58 300, tādēļ organizācijas komitejai nācās pieņemt lēmumu uzlikt trešajā hallē lielu ekrānu, lai skatītāji varētu sekot notikumiem arēnā, jo arī visas stāvvietas bija izpārdotas.

FEI Pasaules kausa fināls pajūgu braukšanā notiek Gēteborgā, Zviedrijā 21. un 22. februārī. Pirmie seši braucēji pēc Leipcigas sacīkstēm kvalificējušies finālam.

Iegūtās vietas

1. Jozefs Dobrovics (Ungārija)
2. Ijsbrands Šardons (Nīderlande)
3. Boids Eksels (Austrālija)
4. Koss de Ronde (Nīderlande)
5. Kristofs Zandmanis (Vācija)
6. Fredriks Persons (Zviedrija)

Mirusi leģendārā dāniete Liza Hartela

Dāņu iejādes leģenda, olimpisko spēļu sudraba medaļas ieguvēja Liza Hartela mirusi 87 gadu vecumā 2009. gada 12. februārī.

Hartela bija pirmā sievietē olimpisko spēļu vēsturē, kura ieguva sudraba medaļu iejādē 1952. un 1956. gada olimpiskajās spēlēs. To viņa paveica par spīti tam, ka tika daļēji paralizēta pēc pārslimta poliomiēlīta.

1944. gadā 23 gadu vecumā viņa palika stāvoklī un saslīma ar bērnu trieku. Vēlāk pēc intensīviem treniņiem liela daļa no muskuļiem atguva kustības spējas,

taču kājas zemāk par ceļiem tā arī palika paralizētas un, lai uzkāptu vai nokāptu no zirga, vienmēr bija vajadzīgs palīgs.

Pēc trīs gadu rehabilitācijas, Liza jau spēja piedalīties Skandināvijas čempionātā un sievietes konkurencē iejādē ieguva otro vietu. 1952. gadā viņa tika izvēlēta pārstāvēt Dāniju Helsinku olimpiskajās spēlēs, kur ieguva sudraba medaļas. Pēc četriem gadiem Liza Hartela atkārtoja šo sasniegumu Stokholmā.

Pēc sportistes karjeras beigām Liza kļuva par panākumiem bagātu treneri, kas sagatavojusi ne vienu vien pasaules klases jātnieku. Lizas Hartelas varonīgais piemērs iedvesmojis arī reitterapijas attīstību visā pasaulē.

Nenokavē abonēšanu APRĪLIM!

Latvijas pasts 2009. gadā izdevumiem, kuri iznāk reizi mēnesī vai retāk, noteicis citādus abonēšanas termiņus nekā dienas laikrakstiem un nedēļas žurnāliem.

Abonē Latvijas pastā līdz 11. martam, modernizētajās pasta nodaļās – līdz 15. martam.
Abonēšanas indekss 1238.

Cena:

- 1 mēnesim – 1,80 Ls
- 3 mēnešiem – 5,40 Ls
- 9 mēnešiem (līdz gada beigām) – 16,20 Ls

Jautājumus un ierosinājumus *Zirgu Pastam* arī turpmāk jūs varat izteikt, rakstot mums uz elektroniskā pasta adresi: info@zirgupasts.lv

Andis Vārna ar Marmoru.

Starptautiskas sacensības Polijā Poznaņa, 13.-15. februāris, konkūrs

CSI** Poznaņā bija vienas no pēdējām šīs sezonas FEI Centrāleiropas līgas sacensībām pirms fināla, kas risināsies no 20. līdz 22. martam Varšavā, Polijā. Latviju pārstāvēja mūsu titulētākais sportists Andis Vārna.

Pirmās dienas sacensībās jaunzirgu konkurencē uzvaru izcīnīja Polijas jātnieks Kšištofs Ludvičaks ar zirgu *Boliwia*. Maršrutā ar 125/130 cm augstiem šķēršļiem Andis Vārna startēja ar ķēvi *Arabika*, kas pirmajā sacensību fāzē gāza vienu šķērslī un ierindojās 21. vietā. Otrais – „mazā aplā” maršruts pārliecinošu uzvaru atnesa Lietuvas, gados jaunajam sportistam Banam Gutkauskam ar *Liucille*. Sīvajā 89 dalībnieku konkurencē, kur maršrutu bez soda punktiem spēja veikt 31 dalībnieks, Andis Vārna ar zirgu *Marmor* ierindojās 38. vietā.

„Lielā aplā” 75 dalībnieku konkurencē uzvara Polijas sportistam Marekam Levickim ar *Albin*. Andis ar abiem zirgiem *Grand Libero* un *Iraseru* maršrutā ieguva pa astoņiem soda punktiem, - attiecīgi 62. un 63. vietā.

Otrajā dienā veiksmīgs starts jaunzirgu maršrutā angļietei Anai Rīsay ar zirgu *Vaillant S*, kurai, starp 26 maršrutu tīri veikušajiem dalībniekiem bija visātrākais laiks. Tostarp arī Andis Vārna ar *Arabiku*, kuri ierindojās astotajā vietā.

„Mazā aplā” 135 cm augstajā maršrutā uzvara nīderlandietei Suzannai Teperei ar *Sensation*. Iepriekšējās dienas uzvarētājs Bens Gutkausks ar *Liucille* šoreiz palika godpilnajā ceturajā vietā. Jāpiemin, ka šajā maršrutā piedalījās Igaunijas vadošā sportista Gunāra Kletenberga atvase Kertu ar pieredzējušo ķēvi *Pauline*, kas maršrutu veica bez soda punktiem, ierindojoties 15. vietā. Andis Vārna ar *Marmoru* maršruta pirmajā fāzē gāza šķērslī, līdz ar to tikai 52. vietā.

„Lielā aplā” uzvara tika nīderlandietei Anetei Vilemsai ar *Sambuca*. Andis Vārna ar *Iraseru* un *Grand Libero* pēc diviem gāztiem šķēršļiem maršrutā ierindojās 55. un 56. vietā.

Trešās dienas jaunzirgu maršrutā ar šķēršļu augstumu 130–135 cm uzvarēja Vācijas sportists Andrē Thēme ar *Eisprinz*. Andis ar zirgu *Arabika* ierindojās 30. vietā.

Interesanta un spraiga cīņa notika sacensību galvenajā maršrutā *Grand Prix MTP*. Pārleķšanai bija kvalificējušies desmit sportisti, no tiem divi igauņi – Gunārs Ketenbergs un Reins Pills. Uzvara tika Pillam ar lielisko *A Big Boy*.

1. Reins Pills (Igaunija)	A Big Boy	0;0/43,59
2. Katrins Ernestinga-Engemane	Conley 4	0;0/45,67
3. Kristian Šous	Coronada 6	0;0/53,58

Kā jau šāda mēroga sacensībās ierasts, organizatori bija domājuši ne tikai par sportu. Notika arī spraigs augstlēcšanas šovs, kurā desmit dalībnieku konkurencē uzvarēja poļu jātnieks Jaceks Buckis ar zirgu *Marino*. Viņš vienīgais spēja veiksmīgi pārvarēt ceturto sacensību apli. Maršrutu starplaiķos varēja vērot brīnišķīgus voltizēšanas priekšnesumus.

Baltijas valstu jātnieki FEI reitingos (uz 31.01.09.)

Informāciju apkopojā Inese Ruskule

Konkūrs

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Ēriks Lamaze (Kanāda)	1.	2.	3565,83
Meridita Maikla- Bērbauma (Vācija)	2.	1.	3510,00
Markuss Enings (Vācija)	3.	3.	3150,00
LATVIJA			
Andis Vārna	352.	339.	255,00
Dainis Ozols	625.	591.	110,00
Guntars Siliņš	1410.	1276.	15,00
Kristaps Neretnieks	1480.	1338.	13,00
Ģirts Bricis	1939.	-	4,00
LIETUVA			
Bens Gutkausks	197.	194.	490,00
Andrius Petrovs	198.	195.	489,00
Kosts Gaigals	692.	649.	95,00
Zigmants Šarka	955.	884.	54,00
Stasis Jass	1014.	931.	45,00
Rikards Vismeris	1014.	931.	45,00
Rims Rimkuss	1062.	976.	41,00
Dominiks Malinausks	1253.	1127.	25,00
Mants Jacikevičs	1495.	1352.	11,00
Elena Railiene	1651.	1482.	6,00
Vincs Civinskis	1997.	1768.	2,00
Danielis Gutkausks	1997.	1768.	2,00
IGAUNIJA			
Reins Pills	116.	120.	777,00
Gunārs Kletenbergs	206.	203.	477,00
Urmass Rāgs	226.	224.	432,0
Tīts Kivisilds	295.	290.	322,0
Hanno Ellermanis	311.	303.	306,0
Olivers Karma	561.	530.	135,0
Heiki Vatsels	624.	589.	111,0
Andress Trēve	1253.	1127.	25,0
Katrina Pilla	1253.	1127.	25,0
Ivo Otss	1319.	1195.	20,0
Andruss Kallaste	1473.	1334.	14,0
Konstantīns Prohorovs	1666.	1494.	5,0
Kullo Kenders	1962.	1738.	3,0
Andress Udekullis	1962.	1738.	3,0
Ebe Līsa Sinajalga	1962.	1738.	3,0

Iejāde

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Izabella Verta ar Satchmo 78 (Vācija)	1.	2.	2170
Izabella Verta ar Warum Nicht FRH (Vācija)	2.	3.	2118
Anki van Grunsvena ar IPS Salinero (Nīderlande)	3.	1.	2091
LATVIJA			
Airisa Penele, Ravels	159.	153.	954
IGAUNIJA			
Marika Vundere, Orlando P	197.	193.	824
Maria Čuletsa, Markus	299.	300.	494
Marika Vundere, Frankfurt	627.	563.	51

Poniji Zviedrijā

Ligija Biteniece un Natālija Dreimane

Pašā gada sākumā mēs devāmies uz Zviedriju, lai iepazītos ar poniju audzēšanas tradīcijām šajā valstī. Ceļojuma mērķis bija apgūt pieredzi no cilvēkiem, kuri izveidojuši atsevišķu poniju šķirni. Uzdevumi – iepazīties ar poniju audzētāju biedrības darbu, ciltsdarbu šķirnes ietvaros, vaislas ērzeļu atlasī, kā arī zirgu un jaunzirgu vērtēšanu.

Zviedrijā poniju audzēšana ir ļoti attīstīta - reģistrētas 32 zirgu šķirnes, kurās notiek vaislas darbs. Katru gadu 4000–5000 ķēves tiek lecinātas ar Zviedru siltasini, šķirnē reģistrēti ap 170 sertificēti ērzeļi, to skaitā:

Njūforestas šķirnes ponijiem - 43 vaislas ērzeļi un 306 vaislas ķēves; Velsas A - 36 vaislas ērzeļi un 123 vaislas ķēves (viens no labākajiem šķirnes ērzeļiem *Dowland Wild Flower* 2008. gadā apļecinājis 20 ķēves); Velsas B - 53 vaislas ērzeļi un 232 vaislas ķēves; Velsas C - 12 vaislas ērzeļi un 40 vaislas ķēves; Velsas D - 21 vaislas ērzeļi un 96 vaislas ķēves, Konemāras šķirnes ponijiem - 32 vaislas ērzeļi un 211 vaislas ķēves; *Russ* šķirnes ponijiem (Zviedru vietējais ponijs ar pilnu izcelsmi, šķirne aptuveni tūkstsots gadu sena) - 127 vaislas ērzeļi un 640 vaislas ķēves (pagājušogad ar ērzeļa *Tiimon* bioproduktu apsēklotas 50 ķēves); Šetlandes ponijiem - 235 vaislas ērzeļi un 1242 vaislas ķēves.

Šķirnes standarts zviedru jājamponijam, ko par mērķi varētu izvirzīt arī Latvijas poniju audzētāji

■ **Izmērs:** vēlamais augstums skaustā ne vairāk kā 148 cm. Ērzelim sertificēšanas laikā ieteicamais skausta augstums 130–155 cm, ķēvei 120–153 cm.

■ **Krāsa:** visas krāsas pieņemamas.

■ **Tips:** dižciltīgs, elegants un harmo- nisks.

■ **Galva:** dižciltīga, proporcionāla ar labu piestiprinājumu, platiem ganāšiem.

■ **Priekšdaļa:** garš, labi piestiprināts elegants kakls. Izteikts skausts, laba seglu vieta, brīvi elkoņi.

■ **Ķermenis:** labs dziļums, stipra josta, ne pārāk īsa spēcīga mugura.

■ **Kājas:** pareizas, labi veidotas, pietiekami garas.

■ **Pakaļdaļa:** spēcīgi ar muskulatūru bagāti krusti, lai pakaļkāju darbība būtu spēcīga, enerģiska, telpu tveroša, uz priekšu virzoša.

■ **Kustības:** vieglas, enerģiskas, plastiskas, uz priekšu virzošas, ar labu balansu.

■ **Temperaments:** dzīvs, bet ar stabilu nervu sistēmu, labdabīgu raksturu, griba

sadarboties, drošs, viegli izglītojams, jābūt piemērotam bērniem un jauniešiem, lai tie varētu kopt un jāt.

■ **Vaislas mērķis:** jājamponijs no dižciltīga un asinīga tipa ar augstu jājamību. Skausta augstums ne vairāk kā 148 cm.

Vaislas ērzeļa sertificēšanas noteikumi ir ļoti stingri. Ne velti zviedru jājamponija šķirnes attīstības 18 gados par izciliem vaisliniekiem atzīti tikai 12 (!) šīs šķirnes ērzeļi.

Nedaudz par sertificēšanas noteikumiem. Vērtēšanas komisijā ietilpst četri tiesneši, veterinārārsts un testa jātnieks. Viņi visi dod savu vērtējumu par poniju.

3-4 gadu vecumā ērzelis iziet kvalitātes pārbaudi, kuras rezultāts tiek vērtēts ballēs. Veterinārārsts novērtē ērzeli ar divām atzīmēm – par veselību un raksturu pēc ārējām pazīmēm. Jāpiebilst, ka visiem uz vaislas ērzeļu statusu pretendējošajiem ponijiem tiek veikti rentgena izmeklējumi pakaļkāju ceļa un lecamajai locītavai.

Par eksterjeru, ko vērtē tāpat kā trīs gadu vecumā, tiek piešķirta viena atzīme, ko iegūst, aprēķinot vidējo aritmētisko no atzīmēm par eksterjeru.

Poniju vērtētāji pēc lekciju kursa noklausīšanās.

Par gaitām, ko vērtē tāpat kā trīs gadu vecumā, tiek piešķirta viena atzīme, ko iegūst, aprēķinot vidējo aritmētisko no atzīmēm par gaitām.

Papildus atzīmes par lēciena tehniku un temperamentu.

5 gadu vecumā vaislas ērzelim ir noteikti jāpiedalās sacensībās – konkurā līdz 90 cm divas reizes jāveic maršruts bez soda punktiem, iejādē – divreiz jānostartē sacensībās iegūstot vismaz 60%.

6 gadu vecumā ērzelim ir paredzēta iespēja tikt atzītam par vaislas ērzeli, noteikti jāpiedalās sacensībās – konkurā līdz 100 cm

divas reizes jāveic maršruts bez soda punktiem, iejādē – divreiz jānostartē sacensībās, iegūstot vismaz 60%.

Diskutējot par poniju audzēšanu, tika pieminēta problēmu virkne, kas kavē sporta poniju audzēšanas attīstību. Par lielāko problēmu tika atzīts nepietiekams maza auguma profesionālo jātnieku skaits, kas spēj poniju sagatavot sacensībām un apmācīt tā, lai varētu jāt bērni iesācēji.

Otrs svarīgākais aspekts poniju audzēšanas attīstībā ir sacensību skaits – tam jābūt pietiekami liels, lai jaunos ponijus būtu, kur parādīt, lai poniji krātu tik svarīgo sacensību pieredzi, jo, kā zināms, lai iegūtu vaislas ērzeļa sertifikātu, nepieciešams sasniegt labus rezultātus sacensībās. Zviedrijā ponijiem notiek sacensības gan iejādē, gan konkurā, gan trīscīņā.

Par problēmu tiek atzīta arī pieredzējušo jātnieku izvēle par labu lielajam zirgam brīdī, kad jāizšķiras, – trenēt un piedalīties sacensībās ar lielo zirgu vai poniju.

Tika mudināts audzētājiem vairāk sadarboties ar treneriem un jāšanas skolām, kuras arī varētu būt ieinteresētas poniju turēšanā, ļaujot ar tiem trenēties talantīgākajiem jaunajiem jātniekiem.

Sevišķi tika uzsvērti principi, kas jāievēro poniju vērtētājiem. Pirmkārt, liekot vērtējumu, jāpaskaidro, par ko tas tiek likts,

turklāt sākumā atzīmējot ponija labās īpašības, un tikai pēc tam uzskaitot eksterjera kļūdas un nevēlamās īpašības.

Ļoti liela vērība jāpievērš lēkšu kvalitātei. Vērtējot ponijus, sākotnēji lēkšiem netika pievērsta liela uzmanība, un tā tika atzīta par vienu no biedrības darbības koncepcijas kļūdām, jo tagad ir iegūti vēlamā tipa īpatņi, bet darbaspēju kvalitāte vēl jāuzlabo.

Jājamības pārbaude, kurā ponijs tiek vērtēts ar testa jātnieka palīdzību, dod labu iespēju kvalitatīvi novērtēt darbaspējas. Ar testa jātnieku sevišķa vērība jāpievērš lēkšiem, – kā zirgs sevi nes zem jātnieka.

Seminārs pajūgu braucējiem Lietuvā

Daces Štrausas teksts un foto

Jātnieku un pajūgu braucēju sporta klubā *Bendori* no 26. līdz 28. janvārim risinās starptautisks seminārs, ko vadīja Polijas Zirgaudzētāju savienības viceprezidents, starptautiskās kategorijas tiesnesis pajūgu braukšanā, speciālists zirgu apmācībā Tadeušs Kodzs un braucējs un treneris Almutis Raila no Lietuvas. Semināru organizēja Latvijas Zirgaudzētāju biedrība sadarbībā ar lietuviešu kolēģiem. Latviju pārstāvēja 21 pajūgu braukšanas entuziasts. Pasākuma gaitā pat braucēji ar krietnu pieredzi guva daudz interesantu atziņu. Seminārs risinājās ļoti intensīvi, tāpēc bija iespējams gan apskatīt plašu tēmu loku par draivingu, gan iemēģināt roku sporta pajūgu braukšanā.

Pirms ķerties pie braukšanas, svarīga ir zirgu izvēle šim sporta veidam. Pajūgu braukšanai par labākiem tiek atzīti smagā tipa siltasiņu zirgi – to nosvērtā rakstura, spēka un labo kustību kvalitātes dēļ. Tie parasti ir mierīgi, drosmīgi zirgi, kas viegli mācās un pēc savas būtības ir cīnītāji.

Svarīgs kritērijs izvēlē ir zirgu krāsas saskaņa divjūgiem un četrjūgiem. Pajūgs izskatās labāk, ja zirgi ir līdzīgās krāsās un pēc iespējas vairāk līdzīgām pazīmēm. Izvēloties zirgu draivīgam, jāpievērš uzmanība zirgu nagiem. Tiem jābūt lieliem, elastīgiem un labi attīstītiem, pareizas formas. Draivīga zirga eksterjera prasības – nedaudz pagarināts formāts; eleganta galva, garš vai vidējs kakls; vidēji garš un augsts skausts; vidēji gara mugura; vidēji gara josta; izteikti spēcīgi, nedaudz ieslīpi krusti, plata, slīpa, gara lapstiņa; pareiza kāju stāvotne; platas, dziļas krūtis, bet gaitas – plaši brīvi solji; rikši – augsts solis, uz augšu un priekšu, kustība no pleca, atbrīvots lēksis, kājām izemējot ieapļas formas

Semināra vadītājs no Polijas Tadeušs Kodzs.

amplitūdu; zirga kustībai jābūt no aizmugures. Svarīgi ir tas, kā zirgs pārcieš stresu, izturība, zirga attieksme pret darbu. Pajūgu braukšanā izmantotajam zirgam jābūt uzmanīgam, jāreaģē uz apkārtējo vidi un braucēju, taču tas nedrīkst baidīties. Viegāk strādāt ar kastrātiem, jo ķēves prasa vairāk pacietības un delikātāku darbu, bet ar ērzelēm ir vajadzīgs īpašs darbs.

Kā jau katram sporta veidam, arī pajūgu braukšanai ir zirgu šķirnes, kas labāk piemērotas, lai gan iespējams braukt ar jebkuras šķirnes zirgiem. Vezumnieku grupas zirgiem organizē speciālas sacensības, un parasti tie nestrādā kopā ar viegliem zirgiem. Joprojām Eiropā un arī pasaulē saglabājusies Austroungārijas zirgu kā tradicionāli labu pajūgu braucēju ietekme uz šķirņu izvēli – lipiciāni, kladrubi, ungāru šagiji, noniusi, furiozo.

Tomēr gandrīz vai katrai nācijai ir kāda sava zirgu šķirne, kas labi piemērota pajūgam. Piemēram, Polijā tradicionāli izmanto šlonski, vielkopolski, malopolski šķirnes. Par vienu no labākajām Eiropas šķirnēm draivīgam atzīts KWPN brau-

camo zirgu tips. Latvijā ieteicami Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgi un smagākas ķermeņa uzbūves jājamā tipa zirgi.

Pajūgu braukšana kā sporta veids aizsākās Lielbritānijā. Tādēļ vēl joprojām ir pazīstams angļu braukšanas stils, kas atšķiras ar ekipāžas izskatu (Anglijā ceļi bija labi, bet šauri), aizjūga sastāvā ir sakas un ratiem nav zveņģeles. Zirgu krēpes vai nu noskūtas vai sapītas. Turklāt, ja brauca pats pajūga īpašnieks, sakas ar dīsteli savienoja ķēdes, bet, ja darbinieks, tad ādas siksnas. Palīga apģērbs nedrīkst būt greznāks nekā braucēja. Pātagu ar kātu savieno ādas pinums, tādēļ savienojuma vieta veido pusloku.

Ungāru braukšanas stilu arī lielā mērā noteica ārējie apstākļi. Ungārijas teritorijā ceļu nebija daudz, un tie nebija sevišķi labi, tādēļ rati platāki, dabīgā koka krāsā, brīvāks aizjūga stils. Ungārijas stepēs ganījās lieli lopu bari, tādēļ tā bija laba vide dažādu asinssūcēju insektu attīstībai. Ungāru stila aizjūga sastāvdaļa ir no garām ādas sloksnītēm veidoti grezni rotājumi, kas vienlaikus kalpo kā aizsardzība pret kukaiņiem. Krēpes zirgiem nepina un neskuva. Ungāru pātaga sastāv no koka kāta, kam galā piesieta un brīvi karājās ādas sloksne, kas brīvi griežas ap kāta asi. Ungāru tradicionālajā pasta karietē jūdza piecus zirgus.

Semināra praktiskajā daļā Lietuvas un Polijas speciālisti demonstrēja, kā pareizi jāstrādā ar jaunu zirgu. Dalībnieki mācījās jūgt zirgus Latvijai netradicionālā, bet sportam ērtākā, šoru aizjūgā. Neapšaubāmi aizraujošākā praktisko nodarbību daļa bija braukšana pajūgā. Semināra pēdējā dienā visi varēja iejusties sportista lomā, jo notika sacensības, gan bez numurātu fiksēšanas. Nākamajā avīzes numurā paredzēts ieskats jauna zirga apmācības procesā.

Startam gatavojas Dace Stūre.

Maršrutā ar divjūgu Ligija Biteniece.

Trasē Alita Meijere.

Divjūga vadību izmēģina Natālija Dreimane, instruktors Almutis Raila.

Semināra dalībnieki gatavojas braukšanai.

Aira Rēvele vada vienjūgu.

Kārlis Neilands veic konusu šķēršļu maršrutu.

Zirgi iejūgti pāri.

Dzintra Neilande vada pajūgu ar rikšotāju.

Pajūgu lēkšu gaitā brauc Juris Juhņevičs.

Gadsimtiem ilgas tradīcijas

Inese Ruskule

Lielākais pasākums Lietuvas zirdziniekiem ziemas posmā ir tradicionālās zirgu rikšošanas sacensības Zarasai rajona Dusetos pie Sartai ezera. Agrāk šīs sacīkstes notika uz aizsaluša ezera ledus. Taču pašreizējie klimatiskie apstākļi vairs neļauj pieturēties pie šīs tradīcijas. Līdzās ezeram ir izveidots skrejceļš ar tribīnēm. Sacensību apmeklējums ir iespaidīgs – 30-40 000 cilvēku. Pasākums ir valsts mēroga sacensības, kuru lielākais organizētājs un atbalstītājs ir Lietuvas Zemkopības ministrija.

Sacensību aizsākumi meklējami jau ļoti senā vēsturē. Kāda no leģendām stāsta par diviem puīšiem. Viens no viņiem tālajos dzimtbūšanas laikos bijis kungs, otrs – kalps. Nabagais iemilējās skaistā meitenē un gāja pie sava saimnieka lūgt atļauju precībām. Diemžēl arī kungam patika tieši tā pati meitene. Viņš sacīja savam kalpam: „Mums būs jāsacensās ar zirgiem uz aizsaluša ezera – kura zirgs būs ātrāks, tas arī apprecēs meiteni.” Kalpam nekad nebija bijis zirgs. Par sūri, grūti nopelnītajiem grašiem viņš nopirka skaistu ķēvi. Viņš par to ļoti rūpējās un sagatavoja sacīksti. Kad ezers aizsala, sacensības varēja notikt. Kalps izbrauca uz ledus ar savu ķēvi, savukārt kungs izbrauca ar divpadsmit rudu (*sartis* – lietuviešu valodā) zirgu pajūgu un greznām ragavām. Tika dota zīme startam, un kalpa ķēve aizšāvās kā lode pa tikko aizsalušo ezeru, apsteidzot kunga pajūgu. Kungs tūlīt pavēlēja nekavējoties nonāvēt kalpu. Ezera ledus neizturēja šādu netaisnību, un kungs ar saviem divpadsmit rudajiem zirgiem noslika ezerā, jo zem greznā pajūga svara ledus ielūza. Tāpēc arī uzskata, ka kopš tā laika ezera nosaukums ir Sartai.

Attīstoties rikšotāju zirgu šķirnēm pasaulē, 1919. gadā uz Lietuvu no Rīgas hipodroma atveda Orlova šķirnes ērzeli bez izcelšanās sertifikāta. Šis skaistulis atstāja ļoti daudz staltu un ātru pēcnācēju Dusetu apkārtnē. 1935. gadā Lietuvas Zemkopības ministrija iegādājās Orlova šķirnes ērzeli *Šachtioras*, kurš ne tikai uzvarēja visās sacīkstēs, bet arī deva Lietuvai daudzus izcilus rikšotājus.

Līdzjutēju vizināšana uz Sartai ezera ledus.

Rikšotāju sacensības Lietuvā ilgu laiku notika amatieru līmenī. Zemnieki trenēja savus zirgus, izmantojot tikai principus no savas pieredzes. Viena no treniņu metodēm bija: zirgus trenēja Adventes laikā pilnmēness laikā. Sniegs jau bija uzsnidzis, pilnmēness laikā diezgan gaišs. Visa gudrība tajā bija šāda – zirgs redzēja savu ēnu, un treneris lika saprast, ka tas ir konkurents, kas jāapsteidz, tādējādi attīstot zirga maksimālo ātrumu. Kad treniņos bija sasniegts jau pietiekami liels ātrums, braucējs zirgu pagriezta attālāk no laukuma malas, un zirgs vairs neredzēja savu ēnu, uzskatot, ka pretinieks ir apsteigts. 1955. gadā ieviesa sacensību noteikumus, līdz ar to viesiem dalībniekiem tie bija jāievēro.

Rikšotāju sacensības uz Sartai ezera kļuva arvien populārākas, uzlabojās arī sacensību kvalitāte. 1967. gadā rikšotājus sāka klasificēt četrās grupās: jaunzirgi (rikšotāju krustojums), tīršķirnes rikšotāju jaunzirgi, vecāki rikšotāju krustojuma zirgi un tīršķirnes rikšotāju zirgi.

Vietējie ierēdņi redzēja, ka arvien vairāk braucēju un līdzjutēju ierodas uz sacensībām, tāpēc viņi ar laiku pārņēma sacensību organizēšanu savās rokās. Agronomis J. Vaškēlis, kurš pats bija Dusetu iedzīvotājs un liels zirgumīlis, ieguldīja lielu darbu, lai attīstītu sacensības. Pateicoties viņam, Zemkopības ministrija veicināja sacensību norisi, un kopš 1933. gada apbalvoja uzvarētājus. Sacensības atbalstīja arī daudzas privātpersonas. 1936. gadā nodibināja atsevišķu organizācijas komiteju. Līdztekus rikšošanas sacensībām tika rīkota plaša izklaides programma. Paši lietuvieši uzskata,

ka vislabāk sacensības tika noorganizētas 1939. gadā.

No 1955. gada rikšošanas sacensības uz Sartai ezera pasludināja par republikas mēroga sacīkstēm. Pēckara periodā sacensībās nebija nekādu izklaides programmu, taču 1968. gadā šī tradīcija atsākās – gadtirgus, suvenīri un tradicionālie lietuviešu ēdieni. Pasākums nav iedomājams arī bez tuvāko un attālāko lietuviešu folkloras grupu priekšnesumiem.

Kopš 1973. gada rikšotāju sacensības uz aizsaluša Sartai ezera tiek organizētas atbilstoši pasaulē pieņemtiem noteikumiem. Pirms sacensībām notiek atlases turnīri, jo atļauts piedalīties ne vairāk kā simts zirgiem.

Zirgu kvalitāte un rezultāti uzlabojas ar katru gadu, jo valstī lielu uzmanību pievērš rikšotāju īpašnieku atbalstam. Lielākoties Lietuvā audzē Amerikas šķirnes rikšotāju zirgus. Pagājušā gadsimta nogalē organizētāji atzina, ka braucēji ir kļuvuši daudz prasmīgāki, zirgi – daudz skaistāki un rezultāti – labāki. 1937. gadā braucējs Grauzinis ar zirgu *Sakalas* 1600 m garo distanci veica 3:10 minūtēs, kļūstot par uzvarētāju. Mūsdienās braucēji ar šādiem laika rādītājiem nevar pat piedalīties sacensībās. 1967. gada uzvarētāja A. Žarnauskas (no Širvintos rajona) un zirga *Asbestos* rezultāts bija 2:19,8 minūtes. 1972. gadā M. Sekmoks (no Širvintos rajona) ar zirgu *Aplombas* uzrādīja labāko rezultātu 2:16,8. 1982. gadā P. Navalinskis un viņa zirgs *Speedy Bandito* – 2:14,2. 2005. gadā K. Trots (no Ukmerges rajona) ar zirgu *Ursus Broline* uzlaboja Lietuvas rekordu līdz 2:04,69 minūtēm.

Negadījums 2009. gada sacensībās.

Nadinas Zavadilikas foto

Sacensības Sartai 2009

Inese Ruskule

Šogad tradicionālās Lietuvas zirgu rīkšošanas sacensības notika 7. februārī. Sacensību organizators bija Lietuvas Zemkopības ministrija, kā arī Zarasai rajona padome. Pirms sacensībām kolēģe man vaicāja, – cik liels cilvēku skaits apmēram apmeklēs šīs sacensības? Atbildēju, ka būs vismaz 30 000 skatītāju. Kolēģe man neticēja, domājot, ka esmu pielikusi kādu nulli klāt. Bet, sacensībām beidzoties, viņa brīnījās, ka cilvēku skaits pasākumā bijis pat lielāks par 30 000.

Lai nokļūtu līdz sacensību norises vietai, jābrauc cauri Dusetu pilsētai. Ja vēlaties nokļūt laikus uz sacensību sākumu, jāreķinās, ka būs jāstāv vismaz vienu līdz divas stundas ilgā sastrēgumā, kas bloķē transporta kustību visā nelielajā Lietuvas pilsētiņā. Iespējams, ka sastrēguma laiks būtu vēl ilgāks, ja visu neregulētu vairāki desmiti policistu. Lai gan pēdējo dienu laikā temperatūras stabiņa rādītājs turējās virs nulles, uz skrejceļa vēl bija saglabājies ledus, kas speciāli veidots šīm sacensībām, – to pastāstīja UAB *Sartu žirgynas* (uzņēmums, kura teritorijā norisinājās sacensības) direktors Edgars Jenins. Ledu sāka veidot jau divus mēnešus pirms sacensībām. Uz ezera ledus jau kādu laiku vairs nevar rīkot sacikstes, jo mūsdienu ziemas, salīdzinot ar senākiem laikiem, ir pārāk siltas.

Nepatīkams atgadījums

Sacensību atklāšana un lāpas iedegšana pie skrejceļa kā vienmēr noritēja svinīgi, ar paša Lietuvas Prezidenta svinīgo uzrunu. Pirmā brauciena startu atlika, lai gan zirgi bija jau sākuši rindoties pie starta mašīnas. Atlika tāpēc, ka vairāki zirgi ar divričiem bez braucējiem sāka lielā ātrumā rīkšot pa skrejceļu. Kad piebraucām pie skrejceļa ar auto, nevarēja pat uzreiz saprast – kas notiek. Viens zirgs nesās pa skrejceļu, divriči vairs neripoja uz saviem riteņiem, bet jau atradās uz sāna, braucēja, protams, tajos nebija. Zirgs izšāvās no skrejceļa un devās staļļa virzienā, un no šī auļojošā zirga sabijās vēl citi zirgi. Tostarp arī Latvijas pārstāvja Māra Ežmaļa vadītā Amerikas rīkšotāju ķēve *Zeja Star*. Ķēve sāka spārdīties ar pakāļkājām un pārsita vienu no divriču riteņiem. Braucējs izkrita no divričiem, un zirgs sāka joņot pa skrejceļu. Cilvēku mēģinājumi to apturēt bija veltīgi. *Zeju Star* apstādināja tikai apmales metāla trosē, kas norobežo skatītājus no skrejceļa. Ķēve ar visu spēku ietricās trosē. Redzamas traumas ķēve neguva, tikai uz troses

palika spalvu kušķi. Pēc starpgadījumiem sacensības varēja sākties.

Spriedzes pilnās sacensības

Distances garums bija 1600 m. Neierasti, ka šoreiz dalībniekiem bija jāveic tikai viens aplis, jo tā garums arī ir 1600 m. Pavisam notika desmit braucieni, un katrā startēja vismaz seši visstraujākie Lietuvas un pārējo Baltijas valstu rīkšotāji. Lielākoties viena brauciena balvu fons bija 5000 litu (apmēram 1000 LVL). Bagātīgākās prēmijas bija pēdējā braucienā – 8000 litu. Prāvākas naudas summas saņēma pirmo četru vietu ieguvēji, taču pārējie – simts litu par piedalīšanos.

Ceturtais brauciens bija tas, kurā bija iespēja piedalīties arī Latvijas braucējiem. Mūsu valsti šajās sacensībās pārstāvēja Nikolajs Galiļejevs (Dagdas pagasts) ar zirgu *Kallis*, Māris Ežmalis (Rīgas rajons) ar zirgu *Celerity* un Tatjana Martinsone (Rīgas rajons) ar zirgu *La Fer*. Galvenie sāncensī mūsu braucējiem bija Igaunijas sportisti Jeļena Fironova ar zirgu *Opus Haleryd* un Jevgēnijs Ivanovs ar *Kenedy*. Līdzīgi kā citās Baltijas valstu sacensībās, arī šoreiz braucienā visātrākais bija *Opus Haleryd* (2:05,7 min). Mūsu braucēji ierindojās ceturtajā, piektajā un sestajā vietā. Ātrāko rezultātu no Latvijas braucējiem uzrādīja T. Martinsone ar *La Fer* (2:07,0), otru labāko – N. Galiļejevs ar *Kallis* (2:12,7) un trešo – M. Ežmalis ar *Celerity* (2:16,0).

Visstraujākais brauciens bija pats pēdējais. Tajā piedalījās seši Lietuvas sportisti. Startēja visspēcīgākie Lietuvas rīkšotāju zirgi, to pierādīja finiša līnija. Trīs braucēji finišēja gandrīz vienlaikus, pirmās vietas

Latvijas pārstāvis Nikolajs Galiļejevs ar *Kallis*.

Nādinas Zavadlikas foto

Sacensību uzvarētājs mājiniēks Stass Keris ar *Sakalas*.

ieguvēju spēja noteikt tikai ar fotofiniša palīdzību. Stass Keris ar zirgu *Sakalas* saņiedza distances un visu sacensību *Sartai 2009* labāko rezultātu – 2:03,3. Uzvarētājus apbalvoja pēc katra brauciena, pasniedzot ļoti skaistus kausus un naudas balvas, bet zirgi varēja lepoties ar egļu vainagiem un rozetēm.

Pēc sacensībām Nikolajs Galiļevs dalījās savos iespaidos:

– Latvijas rīkšotāji netiek līdz Igaunijas zirgiem. Nepieciešami daudz spējīgāki zirgi, lai varētu konkurēt ar kaimiņiem. Skrejceļa pamats arī nebija zirgam patīkams, jo ledus sāka kust, veidojās bedres.

Tautas svētki

Uguns kuri, bērnu vizināšana poniju mugurā, vizināšanās kamanās uz aizsalušā ezera ledus, baranku virtenes, tēja, orķestra mūzika, liels gadatirgus – tas viss bija baudāms pasākuma *Sartai 2009* laikā. Līdzās vietām, kur skatītāji varēja ieturēt maltīti lietuviešu gaumē, bija izlikts liels ekrāns, kas ļāva vērot sacensības bez pārtraukuma. Netālu no ekrāna arī atradās skatuve, kur uzstājās muzikanti un dziedātāji. Gadatirgū interesenti varēja iegādāties suvenīrus ar zirgu attēliem, *Sartai 2009* uzrakstiem, gleznas, pinumus, kulinārijas izstrādājumus un daudz ko citu. Pasākums noskaņas ziņā līdzinājās Latvijā notiekošajiem Dziesmu un deju svētkiem. Lietuvieši var lepoties ar savu skaisto tradīciju, jo skatītāji no Latvijas atzina, ka mūsu valstī šādu svētku trūkst.

Nādinas Zavadlikas foto

Mūsu sporta uzplaukuma laiks

Latvija jau vairāk nekā astoņpadsmit gadus atguvusi savu neatkarību, bet tomēr līdz šim laikam nav izdota visaptveroša sporta enciklopēdija, kurā būtu stāstīts par personībām, par sporta veidu vēsturi neatkarīgi no tā, vai to pārstāvji piedalījušies vai ne olimpiskajās spēlēs. Mēģinājumi apkopot jāšanas sporta vēsturi atrodamī pāris interneta lappusēs, bet šoreiz piedāvājam versiju no visai reti sastopama izdevuma, kas izdots emigrācijā, – no Viļa Čikas un Gunāra Gubiņa grāmatas *Latvijas sporta vēsture 1918-1944*.

Zirgu sports

Pirmās jāšanas sacīkstes neatkarīgajā Latvijā notika 1920. gada vasarā šķēršļu pārvarēšanā pie Latgales partizānu pulka štāba novietojuma Svetlajas muižā, netālu no Augšpils. Spēkošanās risinājās vairākkārt, bez Latgales partizānu pulka jātniekiem piedaloties arī artilēristiem un 3. eskadrona pārstāvjiem. Plašākās sacensības pēc tam tomēr notika Rīgā, Esplanādē, kad 1. Latvijas sporta svētku ietvaros sacentās pavisam 70 jātnieku.

No 12 godalgotajām vietām deviņas izcīnīja Latgales divīzijas pārstāvji. Pirmajā vietā ierindojās kapt. Taube (Latgales atsevišķais divīzions), bet otrā un trešajā vlt. Njatcanens (Latgales partizānu pulka eskadrons). Pēdējais kļuva par 1920. gada sekmīgāko jātnieku, izcīnot pavisam desmit godalgu – četras pirmās, divas otrās un četras trešās vietas.

Pēc tam galveno vērtību šim sporta veidam pievērsa 1. Jātnieku pulkā, tad artilērijas vienībās un pašos pēdējos gados arī aizsargu organizācijā. Sākumā sacensības notika vienīgi Jātnieku pulka apjomā, bet no 1923. līdz 1927. gadam artilēristi katras vasaras beigās rīkoja kopējas sacensības. Tās tomēr bija slēgtas vēl citām ieroču šķīrām un civiljātniekiem.

Zināmu rosību ap 1925. gadu sāka parādīt jaundibinātā Latvijas zirgu sporta biedrība, ko vadīja Fredis Zute, iekārtojot Rīgā nelielu slēgtu manēžu un pulcinot ap sevi civiljātniekus. Vēlāk šis pasākums izveidojās par jāšanas sporta institūtu.

Jau drusku ātrāk ļoti enerģiski sāka darboties rikšošanas sporta cienītāji, ieguldot daudz līdzekļu kara laikā Rīgas hipodromā nopostīto ēku atjaunošanā un ievēdot ārzemju zirgus. Iekārtoja 1 km garu un 7 m platu skrejceļu, uzbūvēja staļļus 50 zirgiem, segtu tribīni 600 skatītājiem. Hipodromu atklāja 1924. gada aprīlī, otrās Lieldienās.

Zināms arī, ka pirmajā braucienā uzvarējusi *Pelle Girl* (2:43,5 min.), 2. vietā

Latvijas reprezentācijas "ekipa": kapteinis Taube, kapteinis Upītis, virsleitnants Kārklīšs un virsleitnants Trēziņš.

ierindojies Arbekis, bet trešajā *Lady*. Braucēju vārdus *Latvis* tomēr nemin, vienīgi piebilstot: „Spēlēja ļaudis arī totalizatorā. Tomēr mazā skaitā, kādēļ vinnesti nebija lieli”. Pēc kāda laika hipodroma darbība apstājas.

Kad to atkal atjaunoja, rikšošana izveidojās par regulāriem iknedēļas sarīkojumiem, un tie notika līdz par 1944. gadam.

Par vispopulārāko zirgu sporta sacīkšu veidu ar laiku tomēr izveidojās šķēršļu pārvarēšana – lēkšana, rīkojot ik gadu starptautiskas sacīkstes un pulcinot Rīgas hipodromā tūkstošiem skatītāju.

***

Par šķēršļu pārvarēšanas sacensībām jeb, kā tās parasti dēvēja, jāšanas sacīkstēm, tā nopietni var sākt runāt jau ar 1928. gadu, kad Latvijas aizsardzības biedrība, resp. aizsargu štābs sarīkoja pirmās starptautiskās sacensības, kurās piedalījās arī igauņi. Tās deva impulsu visam tālākajam.

Nākamās sacīkstes, 1929. gadā, rīkoja kopīgi armijas jātnieki un Latvijas zirgu sporta biedrība, piedaloties jau igauņiem un poļiem. Gadu vēlāk starptautiskās sacensības organizēja 1929. gadā dibinātais Armijas zirgu sporta klubs (AZSK), kas tad palika arī galvenā rīkotāja lomā visus turpmākos gadus. 1933. gadā nodibinājās

Latvijas zirgu sporta organizāciju apvienība, ko tūlīt uzņēma Starptautiskajā jāšanas sporta savienībā.

- **1931. gadā** Rīgā ieradās Polijas un Igaunijas jātnieki. Poļi ieguva 4 uzvaras, latvieši – 1. Godalgotās vietas: poļiem – 17, latviešiem – 5.
- **1932. gadā** startēja arī Vācija. Uzvaras: poļiem – 4, vāciešiem – 1. Godalgotās vietas: poļiem – 15, latviešiem – 5, vāciešiem – 4, igauņiem – 2.
- **1933. gadā** tie paši dalībnieki. Uzvaras: vāciešiem – 4, latviešiem – 2, poļiem – 1, igauņiem – 1. Godalgotās vietas: poļiem – 19, latviešiem – 18, vāciešiem – 14, igauņiem – 7.
- **1934. gadā** nāca vēl klāt Zviedrija. Uzvaras: zviedriem – 4, latviešiem – 3, poļiem – 2, vāciešiem – 2. Godalgotās vietas: poļiem – 22, latviešiem – 21, zviedriem – 14, vāciešiem – 14, igauņiem – 2.
- **1935. gadā** no ārzemēm piedalījās vienīgi Polija un Vācija. Uzvaras: latviešiem – 4, poļiem –

Aicinot uz starptautiskajām jāšanas sacīkstēm Rīgas hipodromā 1934. gadā, žurnāls *Atpūta* uz vāka publicējis virsleitnanta Ozola attēlu, kur viņš redzams ar zirgu Maiga.

4, vāciešiem – 4. Godalgotās vietas: poļiem – 41, latviešiem – 31, vāciešiem – 21.

- **1936. gadā** piedalījastikai Polija un Norvēģija. Uzvaras: poļiem – 6, latviešiem – 5, norvēģiem – 1. Godalgotās vietas: poļiem – 55, latviešiem – 49, norvēģiem – 8.
- **1937. gadā** startēja Polija, Zviedrija un Francija. Uzvaras: poļiem – 5, latviešiem – 2, frančiem – 2, zviedriem – 1. Godalgotās vietas: poļiem – 35, latviešiem – 25, zviedriem – 19, frančiem – 18.

Šajās 10., t.i. jubilejas sacīkstēs naudas balvas kopumā bija 12 000 latu. To ieguvums sadalījās šādi: poļiem – 5200, latviešiem – 3100, frančiem – 1900 un zviedriem – 1700. Valsts prezidenta K. Ulmaņa dāvināto Tautas balvu, kur sacentās katras valsts ekipa ar četriem zirgiem, izcīnīja Francija. Latvijai individuāli pirmās vietas ieguva vlt. Ozols.

- **1938. gadā** ārzemēs bija parādījusies lopu mutes un nagu sērga, un starptautiskas sacīkstes nenotika.

***

Latvijas jātnieki ārzemēs pirmo reizi piedalījās 1932. gadā Tallinā, kur sacentās ar igauņiem un poļiem, gūstot teicamus panākumus. To autori bija vlt. Ozols ar Erpi, vlt. Broks ar Klaipu, kapt. Upītis ar Direkciju un vlt. Kārklīšs ar Ciemaļu. Pēc tam vai ik gadu sekoja starti Instenburgā un Varšavā, kā arī Bukarestē, Nicā un Sopotā. Arvien ļoti spēcīgajā konkurencē latviešu jātnieki cīnījās visai sekmīgi, gūstot arī vairākas uzvaras.

1939. gadā kapt. Kārklīšs, vlt. Ozols, vlt. Barkāns un vlt. Pētersons vēl piedalījās sacīkstēs Āhenē ar desmit zirgiem.

Latviešu jāšanas sporta stāvokli trīsdesmito gadu otrā pusē varbūt vislabāk var raksturot ar Francijas ekipas kapteiņa Bizāra vārdiem pēc sacīkstēm 1937. gadā Rīgā: „Jūsu jātnieki ir starptautiska klase, bet jums nav pietiekami daudz labu zirgu. Jūsu jaunie zirgi ir ļoti labs materiāls, bet tie varēs startēt starptautiskās sacensībās visās klasēs ne ātrāk par trīs līdz četriem gadiem.”

Šeit uzsvars jāliek uz vārdu „daudz”, jo Latvijā audzēto Nargusu pat kapt. Bizārs atzina par „apbrīnojamu, kas skaidri liecina par jūsu zirgkopību, bet šādu zirgu vajaga vairāk.” Nargusa vērtība, starp citu, starptautiskajā tirgū bija noteikta apm. 20 000 latu.

Neatkarīgās Latvijas pazīstamākie jātnieki bija vlt. Ozols, vlt. Broks, vlt. Insbergs, vlt. Pencis, kapt. Upītis, kapt. Kārklīšs, vlt. Rēbergs, kapt. Puķīte, vlt. Barkāns, vlt. Zile-Zilupe, vlt. Cielēns, vlt. Pētersons, vlt. Jostsons, vlt. Blumbergs, vlt. Mūzis un citi.

Izcilākie zirgi: Narguss, Orebs, Klaips, Namejs, Indulis, Miķelis, Maiga, Auseklis, Kangars, Etimoloģija, Morāle, Olis, Putenis, Oriente, Jautrite, Miga, Intellekts, Maice, Erpe, Ciemaļa, Direkcija, Greja,

Latvijas pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu labākais jātnieks virsleitnants Ludvigs Ozols.

Kornets, Ziedonis, Pērkons, Plūme.

Jāšanas sportā ir visai grūti runāt par labāko jātnieku, jo ļoti liela nozīme ir zirga kvalitātei. Bet var gan minēt sekmīgāko jātnieku, un tāds Latvijā bija vlt. Ozols. Sporta gaitas viņš iesāka 1930. gadā, kad

starptautiskajās sacīkstēs Rīgā pirmo reizi ierindojās divās godalgotās vietās. Nākamajā gadā Ozola panākumu kontā jau bija trīs godalgas un uzvara Kara ministra balvas izcīnā Latvijā audzētiem zirgiem.

1932. gadā vlt. Ozols sacīkstēs Rīgā ieguva vienu pirmo un trīs otrās vietas, bet Tallinā divas otrās. To viņš panāca ar zirgiem Kangaru un Erpi. Pēc tam nākamajā sezonā Latvijā viņš uzvarēja Armijas balvas izcīnā, bet Igaunijā izcīnīja vienu pirmo un vienu otro vietu. Laikā no 1934. līdz 1937. gadam vlt. Ozols Rīgā, Varšavā, Instenburgā, Tallinā un Sopotā panāca vēl ap desmit uzvaru un ieguva daudz godalgotu vietu ar zirgiem Nargusu, Orebu, Etimoloģiju, Ausekli un Oli.

***

Armijas zirgu sporta kluba pēdējais priekšnieks bija ģen. Arturs Dannenbergs.

AZSK bez kārtējam starptautiskajām sacīkstēm vēl regulāri rīkoja iejādes pārbaudes un militārās braukšanas sacensības. Notika pārjājiens jāšus no Liepājas uz Rīgu un atpakaļ, kuru dalībnieki veica sešas dienas. Nebija vairs sveša arī slēpošana aiz zirga, toties pilnīgi atstāts novārtā bija polo.

***

Ļoti iecienīts zirgu sports bija Latgalē, kur lauksaimnieki veltīja lielu vērību zirgkopībai, sevišķi rikšotāju audzēšanai.

Tā, piemēram, 1939. gadā uz Rēzeknes ezera ledus notika sacīkstes, kurās piedalījās 140 rikšotāju no visiem Latgales novadiem un saradās ap 5000 skatītāju.

***

1930. gadā jātnieks kapt. Upītis ar ķēvi Direkciju sasniedza jaunu Latvijas rekordu augstlēkšanā, pārvarot 1,80 metrus. Vecais rekords piederēja vlt. Groskopfam ar 1,72 metri.

***

1932. gadā Rīgas hipodromā notika slēpošanas sacīkstes aiz zirgiem (bez jātnieka). 1200 m distancē uzvarēja E. Gruzītis, bet otrais bija A. Riekstiņš. Arī nākamajā ziemā Cēsīs atkal notika slēpošana aiz zirgiem 8 km distancē. Uzvarēja Limbēns (19:45 min.), otrs bija vlt. Bērziņš.

***

Darba kameras sporta un atpūtas birojs 1938. gadā, gan tikai arod biedrību biedriem, rīkoja sacīkstes pakavu mešanā vienībām ar diviem metējiem pamatsastāvā un vienu rezervē.

Grāmatu izdevis Amerikas Latviešu apvienības fiziskās audzināšanas un sporta birojs 1970. gadā, metiens 1100 eksemplāri.

☐ Nākamajā numurā turpināsim stāstīt par virsleitnantu Ludvigu Ozolu.

Marts

Latvijas mēroga sacensības

1.03. konkūrs – klasifikācijas sacensības, Rīga, Kleisti

22.03. konkūrs – klasifikācijas sacensības, Rīga, Kleisti

Latvijas mēroga ieskaite sacensības

7.-8.03. iejāde – LR ziemas čempionāts junioriem, jauniešiem, Rīga, Kleisti

14.03. konkūrs – LR ziemas čempionāta III posms, Rīga, Kleisti

14.03. pajūgu braukšana – draivīga sacensības, Rēzekne

21.03. paraolimpiskā iejāde – LR ziemas čempionāts, Rīga, Kleisti

28.03. iejāde – LR ziemas čempionāta II posms, Rīga, Kleisti

Lietuvā, Igaunijā

7.03. iejāde – Igaunijas iejādes čempionāta III posms (R, M, L), Loo, Igaunija

7.03. konkūrs – Lietuvas ziemas čempionāta posms, Rieše, Viļņas rajons, Lietuva

8.03. konkūrs – ERL talvine GP III posms, Veskimetsa, Igaunija

8.03. konkūrs – LAAAKK 3. posms, ŽUB Bendoriai, Viļņas rajons, Lietuva

11.03. konkūrs – LAAAKK 4. posms, VŠI Sociālais Harmonizācijas parks, Prienu rajons, Lietuva

14.03. pl. 13 rikšošana – Tallina, Igaunija

14.03. iejāde – Igaunijas iejādes čempionāta III posms (A), Raha, Igaunija

14.03. konkūrs – Lietuvas ziemas čempionāta posms, Nemuno Žirgynas, Lietuva

21.03. konkūrs – LAAAKK 5. posms, AB Žagares zirgi, Žagare, Joņišķu rajons, Lietuva

28.03. konkūrs – LAAAKK 6. posms, sporta klubs Miražas, Šauļu rajons, Lietuva

Starptautiska mēroga sacensības, FEI Centrāleiropas līga

26.02.– .03. konkūrs – CSI** -W, Lešno, Polija

5.-8.03. konkūrs – CSI**, Lešno, Polija

20.22.03. konkūrs – CSI***-W Fināls, Varšava, Polija

Rolex FEI Pasaules kauss, Rietumeiropas līga

19.-22.03. konkūrs – Hertogenboša, Nīderlande

(www.indoorbrabant.com)

FEI Pasaules kauss, Rietumeiropas līga

19.-22.03. iejāde – Hertogenboša, Nīderlande

Marts

P	2	9	16	23	30
O	3	10	17	24	31
T	4	11	18	25	
C	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	
Sv	1	8	15	22	29

Prasme just, kas zirgam vajadzīgs

Dace Millere

Veterinārārsta profesija nav tā, kas mūsdienā sabiedrībā cilvēku lutinātu ar popularitāti. Bet ir ļaudis, kuru devums sniedzas tālāk par ikdienu un sava aroda ietvariem. Viens no viņiem ir **Jānis Ligērs**, veterinārārsts.

Viņš spējis vadīt padomju laikos kolhozus, piedalīties sacīkšu, tajā skaitā starptautisku, rikošanā, un palīdzēt zirgiem, kad tiem ir grūti.

Pirms vairākiem gadiem Pasaules kausa Centrāleiropas līgas konkūra posma sacensību ietvaros tika rīkots pasākums žurnālistiem. Paralēli jāšanas mēģinājumiem istos rumakos tika piedāvāta „zirgošanās” uz koka zirdziņiem. Titulētais veterārs Ligērs neatteica, un ar milzu nopietnību katram no finiera ražojumiem pēc „veterinārās kontroles” piešķīra savu vārdu – Bierns, Lipsts (kā vecākajiem brāļiem Raiņa *Zelta zirgā*) un citus.

Aiz deviņiem ozoliem

Tagad dodamies pie Jāņa Ligera uz Mālpils pagasta *Purmaļiem*, uz kuriem iebraucamais ceļš ved gar deviņiem dziem ozoliem, it kā apliecinot, ka tiešām braucam pie kārtīga vīra. Tur, pirms vairākiem gadiem par nelielu naudu iegādātajā saimniecībā, arī ir zirgi. Lai gan tagad tos aprūpēt vairs nav tik viegli, – ne gadi, bet pēkšņi piemeklējusi liksta neļauj darīt visu tā, kā saimnieks vēlas. Taču dzirkstis acīs ir tās pašas, kas vienmēr likušas un liek Ligeru pamanīt un cienīt.

Viņš smeļ, – dzimis Madonas pusē 1932. gada 29. februārī, bet mācītājs bijis vieds un sacijis, lai labāk rakstot dzimšanas

apliecībā 28. februārī, citādi palikšot bez ikgadējām dzimšanas dienas svinībām... Kādreiz Ligērs vēlējis kļūt par jūrnieku, jo salasījies Viļa Lāča *Veco jūrnieku ligzdu*. Bet „ciltsraksti” bijuši tādi, kas pēc vācu laika pārdzīvošanas tepat Latvijā, neviesa uzticību tagadējiem „kungiem”. Tā nu, visu bērību pavadījis līdzās zirgiem un govīm, Ligērs devās uz Zooveterināro tehnikumu Rēzeknē. Mācību iestāde bijusi švaka, bet pasniedzēji – lieliski. Pirmais kurss pabeigts, jau strādājot arī par sanitāru veterinārajā klīnikā.

– Man tā lieta interesēja, – saka Ligērs. – Beidzu tehnikumu ar izcilību, iestājos Latvijas Universitātē, lai mācītos veterināriju. Nevarēju nestrādāt, jo vajadzēja nopelnīt iztikšanai, tāpēc sākumā piepelnījos zoodārzā, vēlāk veterinārajā klīnikā. Tā atradās Pērnavas ielā, kur vietas bija 60 zirgiem, vēl laikā, kad brauca ormaņi, un viņu zirgi bija vieni no pacientiem. Mierīgajās naktīs direktora kabinetā varēju mācīties.

No studenta par kolhoza priekšsēdētāju

Kad Jānis Ligērs 1956. gadā absolvēja augstskolu, viņu nosūtīja darbā uz Jaunjelgavas rajonu par galveno veterinārārstu un MTS (Motoru un traktoru stacijas) galveno vetārstu. Slodze bija liela, jo, tolaik mežrūpniecības nozarē vien tika nodarbināti 150 zirgi, kas vilka kokus un meža ārā un kas bija jāaprūpē.

1959. gadā Jānim Ligeram gandrīz vai piespiedu kārtā piedāvāja kļūt par kolhoza *Ciņa* priekšsēdētāju, vēlāk par *Elkšņu* priekšsēdi Aknīstē. Cilvēciski saprotama slinkuma dēļ viņš neaizstāvēja zinātņu kandidāta disertāciju, bet to nenožēlo, jo galve-

Māra Millera foto

nais jau ir paša milēts darbs, ne papīri, ne saņemtais apbalvojums *Par darba varonību*.

Bijis kāds tajos laikos īpašs piedzīvojums – PSRS lauksaimniecības ministrs Ņikonovs izsaucis uz sarunu un licis braukt uz Dāniju iepirkt šķirnes lopus. Pārbaudes procedūra ilgusi gadu, kamēr nonāks pat līdz vectēva kapam... Bet kopā ar toreizējo Burtnieku galveno zootehniķi Zālīti darbs izpildīts – iepirkti 120 šķirnes bulļi, gan ne bez iepriekš neparedzētiem piedzīvojumiem.

Atbraucot mājās, stāstot par Dāniju, pēc neilga laika Ligeru arestējuši, – sak, esot piesavinājies automašīnas akumulatoru par 54 rubļiem. Bet, šķiet, ne jau tas bija galvenais iemesls, ka darbu veikšanai tik nepieciešamajā personiskajā automašīnā ievietots par valsts naudu pirktas agregāts... Tagad par to var pasmiest, bet tad pārņēma citas izjūtas. Tuvojoties Ļeņina simtajai dzimšanasdienai saņemta amnestija. Sekoja darbs K. Marksa kolhozā, vēlāk sovhozā *Toce* un *Siguldā*, līdz 1971. gadā Jānis Ligērs kļūst par rīdzinieku. Tomēr ar zirgiem saistītam cilvēkam ne jau galvaspilsētā notiek darbošanās. Nodibinoties Tīraines mākslīgās apsūklošanas stacijas filiālei *Siguldā*, seko darbs tur, vēlāk pašā Tīrainē. Jānis Ligērs trenē, iebruc un ārstē zirgus.

Klausamies stāstījumā, un kafijas ūdens jau trešo reizi uz plīts atdziest, jo pauzes sarunā rodas tikai tad, kad dakters maigi un tēvišķīgi no goda vietas paredzenā kaķi, sak, lai ciemiņiem netraucē. Kā gan te bez kaķa, ja zirgiem vietas, kā bez mājas sarga suņa, kas kā kusls kucēniņš pirms pāris gadiem no grāvja izvilkts un saārstēts.

Jānis Ligērs savos *Purmaļos* jūtas omulīgi, jo tur stalli mīt arī piecpadsmit zirgi.

Māra Millera foto

Pie rikšotājiem un vilcējiem Tīrainē

Tīraines gadi, šķiet, bijuši paši nozīmīgākie, bet nebūt ne viegli – ne veterinārijas speciālistam, ne arī tur mītošajiem zirgiem, jo ne viens vien gājis bojā, cenšoties izpatikt toreizējās padomju varas prasībām – vēl, un vēl, cenšoties pēc rekordiem. Sākumā te bijuši tikai rikšotāji, tad klāt nāca Latvijas braucamā tipa zirgi, kam lika vilkt smagumus, kas būtu tikai traktoram pa spēkam, – pēc īpašas tabulas pārreķinot, zirga vilcējspēks sasniedza 29 tonnas. Taču, lai nu kā bijis, vēl tagad pieredzējušam speciālistam žēl, ka Tīrainē tika likvidēts hipodroms, kas bija ērta arēna gan rikšotāju, gan vilcēju treniņiem un sacensībām Rīgas pievārtē.

Taču tā jau ir pagātne. Bet arī tagad ne nav iedomājama bez zirgiem. Lai gan aktīvas darba gaitas Jānis Ligers beidzis, viņa padoms noder daudziem, bet mīlestība – tiem piecpadsmit zirgiem, kas mitinās *Purmaļu* stalli.

– Kam man tie zirgi, ja pats nevaru jāt? Nu, nevaru es bez zirga. Nenormāli cilvēki mēs taču tie zirdzinieki esam... – saka Ligers un it kā smeļ, bet šķiet, ka acu kaktā kāda nemanāma asara ieskrien.

Prieks par pajūgu braukšanas atdzimšanu

Jānis Ligers ir ļoti priecīgs par to, ka pēdējā gada laikā Latvijā strauji attīstās pajūga braukšana. Tas bijis viņa patikšanas darbs jau agrāk – iejūgt zirgus pajūgā, piedalīties ar šo krāšņumu kādā svinīgā ceremonijā vai iemācīt savās gudrībās tos nedaudzos ļaudis, kas līdz šim to ir vēlējušies. Starp citu, tieši Jānis Ligers vadīja pajūgu, kas uz simtgades svinībām veda mūsu leģendāro aktieri Ēvaldu Valteru.

Ar veterinārārsta darbu Ligers saistīts precīzi kopš 1944. gada 25. augusta. Un pēc

Reklāma

Māra Millera foto

Pasaules kausa izcīņas Centrāleiropas līgas sacensību Rīgas posma atklāšanas parādē 1997. gadā Jānis Ligers kariatē ievēd ricības komitejas pārstāvjus – Itu Zariņu un Jevgēņiju Rapoportu.

tik ievērojamas pieredzes gadiem, runājot par zirgu ārstēšanu, uz bridī viņš kļūst vai nikns. Tagadējā medikamentu pieejamības laikmetā daudzi domā, ka vienkāršākais ir zirgam izdarīt kādu injekciju, un pienākums pret lopiņu tiek izpildīts.

– Nav jau māksla iedot to špricīti, – saka pieredzējušais veterinārārsts. – Vispirms jāuzzina, kas dzīvniekam sāp, kur meklējama vaina. Nevis jāremdina sāpes, bet jāārstē slimība. Taču ļaudis jau arī ikdienā bieži iet pret dzīvnieka dabu – tin kājas, sedz segas. Man ir salīdzinoši auksts stallis, bet neviens zirgs neklepo. Zirgs ir cilvēka darbam labākais izpalīgs, un, ja tu to saproti, ja māki ar to sastrādāties, zirgs atbildēs ar to pašu – milzīgu pašaiuzliedzīgu pakļaušanos. Bez pātagas audzināšanas nolūkos gan pie zirga neej, bet nekad arī neesmu ar pātagu sītis. Ja kāds man skara, ka zirgs ir slikts, es neticu. Zirgs ir jāaudzina, un tiklīdz tu

no viņa novērs uzmanību, vari arī izlidot no segliem. Latviešu zemnieks izcēlās ar savu labdabīgo attieksmi pret zirgiem, – to, kā audzēja, lika darbu darīt, mīlēja kā brāli. To varu vēlēt tikai visiem šodienas zirgauzdzētājiem un sportistiem.

Dakterim Ligeram, lai gan vairāk nācies darboties ar vilcējiem un rikšotājiem, nav savas tuvākās zirgu sporta disciplīnas:

– Galvenais, es vēroju, ko zirgs vispār spēj paveikt. Pats gan neesmu bijis jāšanas sportists, bet, kad pieeju pie zirga, jūtu, kas viņam vajadzīgs, un varu dot dažu labu padomu saskarsmē ar zirgu gan iejādes, gan konkūra jātniekiem. Zirgam ar jātnieku jāklūst par vienu veselu. Tāpēc man nav lielāka prieka, kā uzkāpt mugurā savam Lampionam un, kā tautasdziesmās saka, pirms Jāņiem pārlūkot visus laukus.

Synocur VET™

SynocurVET™ esmu izmantojusi kā piedevu pie barības rikšotājiem. Iepazinot ar produkta ķīmisko sastāvu, anotāciju, firmas sertifikātiem un sākotnēji nolēmu to izmēģināt pie gados vecāka rikšotāja. Zirgs sekmīgi piedalās skrējienos, bet treniņu un sacensību slodzes neapšaubāmi atstāj savu iespaidu uz locītavu noslodzi. Atbilstoši norādēm instrukcijā, viena mēneša laikā zirgs saņēma piedevu. Rūpīgi sekoju līdz zirga pašsajūtam, vitalitātei, kā arī novēroju – vai nav gremošanas trakta traucējumi. Secināju, ka mēneša laikā uzlabojās rikšotāja pašsajūta. Treniņos un sacensībās zirgs uzrādījis labākus rezultātus. Atzīstu, ka produkts ir ieteicams zirgu locītavu darbības uzlabošanai.

T.Martinsone. „VIGAS”

NOPĒRKAMS: Veterinārajā aptiekā, Miera ielā 4, Rīgā
Veikalā “Zirgu stallis”, Nometņu ielā 10, Rīgā

Zirgu stallim jauna mājvieta

Inese Ruskule

“Interesanti ir vērot, kad veikalā ienāk iepirkties jātnieki, kuri pirms desmit gadiem vēl tikai sāka jāt,“ atzīst zirglietu veikala *Zirgu stallis* īpašniece Ilona Miezīte. Patiešām, laiks pagājis ātri, turklāt – tas bijis tik mainīgs. Neskatoties uz visām pārmaiņām, ģimenes biznesa Latvijas zirglietu tirgū ir veiksmīgi noturējies un pat attīstījies.

Iespējams, ka pati veikala īpašniece Ilona vēl pirms gadiem divpadsmit nenojauta, ka nonāks zirdzinieku vidū, jo ne tikai Ilonai, bet arī viņas vīram Uģim līdz 1986. gadam nebija nekā kopīga ar zirgiem. Viņš strādāja uzņēmumā *Daiļrade*, kas toreiz atradās Ogrē, un no ādas darināja dažādus suvenīrus.

Taču 1986. gads kļuva par stūrakmeni tam visam, ko redzam tagad, jo Uģim piedāvāja sākt ražot seglus. Uģim iepatīkās šī ideja, un viņš aizbrauca uz Maskavu komandējumā, kur apguva pirmās pamatiemaņas segļu darināšanā. Segļu šūšanas aroda prasme tika papildināta arī Vācijā. Pēc pamatiemaņu iegūšanas segļu darināšanai *Daiļradē* pievērsās četri vīri, tostarp Uģis un arī Ilonas tēvs – Imants Burka. Mēnesi viņi kopā izgatavoja apmēram 20 seglus, kurus eksportēja galvenokārt uz citām padomju republikām. Latvijā šo segļu nepalika daudz, bet šur tur vēl jātnieku vidū var dzirdēt runājam – *Daiļrades* segli. Atšķirībā no mūsdienu situācijas, šiem segliem bija tikai viens izmērs, viens modelis, kas laika gaitā mainījās – tika uzklausti jātnieku ieteikumi un kritika. Līdztekus segliem vīri šuva arī iemauktus un apaušus.

1994. gadā sākās jauns posms topošā zirglietu veikala īpašnieku dzīvē. Latvijā sā-

kās atmodas laiks, līdz ar to pamazām sāka parādīties zirglietas no ārvalstīm – Vācijas, Francijas, Holandes. Ilonas rokās nonāca holandiešu zirglietu firmas katalogs. Tajā redzamās lietas postpadomju cilvēkam šķita kaut kas nereāls, jo bija jau pierasts pie vienvēidīgā. Bet te – segļu krāsa saskaņota ar iemauktiem, krāsaini apauši, tīrīšanas līdzekļi... Ilona un Uģis sāka braukt uz Holandi, kur iepirka zirglietas un pārdeva Latvijas zirdziniekiem. Sākums nebija viegls, jo paši ar auto citreiz pat divas reizes mēnesī veica vairāk nekā 2000 km tālo ceļu. Brauca tāpēc, ka Latvijā par ārvalstu zirglietām bija liela interese, bet piedāvājums – nekāds. Sākotnēji viņiem nebija veikala, bet preces tirgoja sacensību laikā. Paralēli tirdzniecībai sacensībās, viņi turpināja un arī tagad turpina savu darbību zirglietu šūšanas un labošanas darbnīcā, kuras dvēsele ir seglinieks Ainārs Mikanovskis.

Rīgā, Nometņu ielā veikalu *Zirgu stallis* viņi atvēra 1999. gada vasarā, bijušos dzīvokļus pārveidojot par mājīgām telpām. Ilona pati izdomāja veikala nosaukumu *Zirgu stallis*, lai gan sākotnēji nosaukums bija *stallis*. To nācās nomainīt, jo Rīgā tolaik jau bija *Stallis* – suvenīru veikals Vecrīgā. Zirglietu tirdzniecības biznesā iesaistījās arī Ilonas mamma – Elvīra Burka. „Jāatzīst, palīgs numur viens,“ piebilst Ilona.

Sadarbības firmu klāsts paplašinājās ar katru gadu. Paši pirmie sadarbības partneri bija holandieši – *Bieman De Haas*. Tagad *Zirgu stallis* sadarbojas ar vairāk nekā 20 pasaulē pazīstamākajām zirglietu ražošanas firmām, tai skaitā *Pikeur, Prestige, Passier, Kieffer, Leovet* u. c. Lielākoties sadarbības partneri atrodas Vācijā. Veikala īpašnieku un daudzu pasaules veiksmīgāko sportistu vērtējumā Vācijā ražotās zirglietas arī ir viskvalitatīvākās. Uz jautājumu,

Ilona Miezīte laipni gaida visus jaunajās *Zirgu stallis* telpās.

vai tiek tirgoti arī vietējie ražojumi, Ilona atzīst, ka to cenas ir salīdzinoši augstas, jo vietējā darbaspēka izmaksas arī ir augstas, bet zirgu īpašnieki cenām pievērš lielu uzmanību.

Līdztekus zirglietu tirdzniecībai *Zirgu stallis* pirms pāris gadiem sāka tirgot arī *Western* stila apģērbus, jo Latvijā radās arvien lielāka interese par tiem. Galvenie pircēji bija un ir *kantri* stila mūziķi, līnīdeju dalībnieki un vienkārši šī ģērbsšanās stila piekritēji.

– Vai zirdzinieki nemaz nepērk šos apģērbus?

– Īstenībā viņi ļoti reti pērk *Western* stila apģērbus, apavus un citus aksesuārus. Citreiz tikai nomāj ar roku un saka, ka tas nav domāts viņiem, – stāsta Ilona.

Attīstoties biznesa darbībai, veikala telpas kļuva par šauru. Protams, bija jādomā par plašāku veikalu. Mērķis tika sasniegts 2008. gada nogalē, kad veikals *Zirgu stallis* pārcēlās uz gandrīz blakus esošo māju Nometņu ielā 10 (ieeja no Slokas ielas). Dizainu veidoja paši veikala saimnieki. Pirms tam bija skatījuši vairākus zirglietu veikalus Vācijā, un tas arī bija pamats jaunā veikala interjeram. Telpas tagad ir daudz plašākas – vairāk nekā 100 kvadrātmetru. Atšķirībā no iepriekšējām telpām Nometņu ielā 10 zirglietu veikals ierīkots divos stāvos. Jāatzīst, ka telpas ir ļoti mājīgas, un pārdevēja Agrita Reinvalde un veikala vadītāja Baiba Veide ir ļoti atsaucīgas.

Lai uzturētu visu esošo kārtībā, paplašinātu savu biznesu, kā arī neatpaliktu no jaunajām tendencēm, Ilona katru gadu apmeklē starptautisko zirglietu izstādi Ķelnē, kas paredzēta tieši zirglietu vairumtirgotājiem. Uz izstādi *Zirgu stallis* pārstāvējis uzaicina lielākās Eiropas zirglietu ražotāju firmas, lai iepazīstinātu ar savu produkciju. Parasti zirglietu (segas, sviedrenes) un arī jātnieku apģērbu modes tendences mainās

Pārdevējas Baiba Veide un Agrita Reinvalde.

Ilonas Miezītes arhīva foto

divas reizes gadā. Latvijā vairāki jātnieki arī ievēro šīs tendences un iegādājas jaunās kolekcijas.

– Bieži cilvēki ienāk veikalā un apskatās pašas pirmās noliktās preces un atzīst, ka tās ir dārgas. Bet es paskaidroju, ka tās ir no jaunās kolekcijas, un mums ir arī lētāki izstrādājumi, – stāsta Ilona. – Nevajag kautrēties, mums ir preces visiem maciņiem. Protams, arī patreizējā ekonomiskā krīze ietekmē klientu pirktspēju. Cilvēki vairāk domā par jau esošo zirglietu maksimālu izmantošanu un remontu. Agrāk tam tā nepievērsa uzmanību un biežāk pirka jaunas lietas.

Attīstoties pajūgu braukšanai jeb draivingam Latvijā, veikals piedāvā arī maratona ratu, izbraucamo ratu un ragavu piegādi pēc pasūtījuma no katalogiem. Ilona atzīst, ka ar viņu starpniecību ir jau ievesti vairāki braucamriki. Piedāvājumā ietilpst arī rikšotāju un braucamo zirgu pajūgi, kā arī ratu riteņi, ko var pielāgot esošajiem ratiem.

Ja klients vēlas iegādāties seglus, pastāv iespēja vienoties, ka Uģis atved uz noteikto vietu vairākus seglus un uzmēra zirgam.

– Bieži vien cilvēks nopērk seglus un pēc pāris dienām atved atpakaļ, jo tie īsti neder zirgam. Tāpēc tagad, lai būtu ērtāk pircējiem, mēs piedāvājam šādu iespēju, – saka Ilona. – Ir pabūts visās lielākajās segļu ražotājfirmās – *Stubben, Kieffer, Passier*. Ir iegūta pieredze segļu pielāgošanā zirgam.

Vienkāršākas preces, piemēram, saites, naglas, pavadas var pasūtīt arī pa e-pastu info@zirgustallis.lv vai pa tālruni 67614983, un veikala darbinieki tās jums nosūtīs pa pastu vai arī paši piegādās. Šogad veikals plāno arī aktivāku izbraukuma tirdzniecību, tas nozīmē – *Zirgu stallā* produkcija būs nopērkama sacensībās un citos pasākumos, kas saistīti ar zirgiem.

Veikals *Zirgu stallis* šogad svin desmit gadu pastāvēšanas jubileju. Tāpēc lūdzām vairākiem cilvēkiem izteikt savus viedokļus un vēlējumus šajā sakarā.

Ainārs Mikanovskis (no kreisās) un Uģis Miežītis.

Aiga Ozoliņa, zirgu trenere un audzētāja Baldonē:

– Šo veikalu apciemoju jau tad, kad viņi vēl bija Ogrē, un arī Nometņu ielā šajos gados ļoti bieži iegriežos. Varu teikt visu to labāko. Vienmēr sev vajadzīgās preces tur atrodu, vai, ja to nav, saimnieki tās pasūta un piegādā, laipni piezvana, informē. Vajadzējies arī šo to remontēt – vēl tagad tās mantas kalpo. Saimniece Ilona ir ļoti patīkams cilvēks, arī jaunās pārdevējas ir jaukas meitenes, esmu bieži redzējusi, ka viņas apmeklē dažādus kursus, tātad mācās, un tas rada vēl lielāku uzticēšanos viņiem kā profesionāliem tirgotājiem. Prieks, ka veikals cenšas ievērot jaunās tendences. Piemēram, agrāk Latvijā poniji bija maz izplatīti, un inventāra piedāvājums bija niecīgs, bet šobrīd tas ir mainījies, un ir iespējams nopirkt ponijiem daudz laba inventāra. Bet pēdējā laikā veikals spēj pat apmierināt draivinga interesentu vajadzības, rudenī iegādājos lieliskus poniju ratus, aizjūgu gan vēl gaidu, bet ceru, ka labs nāk ar gaidīšanu, un mūsu ponijs saņems labu un ērtu širu aizjūgu. Ļoti ceru, ka šajā jomā sorti-

ments tikai paplašināsies. Novēlu veikala ļaudim arī turpmāk būt tikpat bagātiem ar piedāvājumu klāstu, tikpat atsaucīgiem un uzmanīgiem pret saviem klientiem. *Zirgu stallis* ir mans favorīts.

Sandra Zaiceva, staļļa *Zirgzandeles* īpašniece:

– Man ir liels prieks, ka ir tāda vieta, pat negribas sacīt – veikals, jo tas ir kas vairāk par veikalu, kur varu aizsūtīt savus jātniekus un zinu, ka viņiem veikala darbinieki palīdzēs izvēlēties konkrētai situācijai piemērotākās lietas. Man pat pašai nav jātērē laiks, braucot līdz un konsultējot. Mani jātnieki vienmēr no šī veikala atgriezušies apmierināti. Ir patīkama cenu amplitūda – gan augstajā cenu grupā, gan arī demokrātiskajā. Un svarīgi, ka tur var zirglietas nodot arī remontā. Arī savs stils veikaliņam izveidojies. Ceru, ka arī jaunajās telpās tā būs! Un par Uģi gandarījums, par viņa izaugsmi. Atceros, vēl savulaik braucām pie viņa uz Ogres privātmāju iepirkties, un tagad – labākais zirglietu veikals Latvijā. Prieks par latviešiem, kuri māk veidot savu biznesu.

Ilona izstādē Ķelnē.

Veikala atvēršana 1999. gada jūlijā.

Zirgkopja profesijas standarts

Apstiprināts ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2002. gada 14. novembra rīkojumu Nr. 642. Reģistrācijas numurs PS 0120.

Profesija – zirgkopis. Kvalifikācijas līmenis – 2.

Nodarbinātības apraksts:

Zirgkopis strādā dažādās ar zirgu audzēšanu, turēšanu un izmantošanu saistītās saimniecībās, nomas punktos, atpūtas bāzēs. Zirgkopis kopj, ēdina zirgus atbilstoši zoohigiēniskajām prasībām, audzē atbilstoši ciltsdarba prasībām, apmāca jaunzirgus, palīdz trenerim zirgu trenēšanā.

Pienākumi un uzdevumi

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Fizikālie faktori – pakļauts temperatūras maiņām mitnēs un ārpus tām,
- Bioloģiskie faktori – darbs ar dzīvniekiem,
- Ķīmiskie faktori – darbs ar medikamentiem, sniedzot dzīvniekiem pirmo veterināro palīdzību,
- Organizatoriskie faktori – darbs tiek veikts individuāli vai grupās, kontaktēšanās ar klientiem.

Īpašas prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- Fiziskā sagatavotība,

- Saudzīga attieksme pret dzīvniekiem.

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

Edgars Treiberis – Latvijas Zirgaudzētāju biedrības prezidents; Vinets Veldre – Pārtikas un veterinārijas dienesta direktors; Oļegs Burkovskis – a/s agrofīrmas *Tērvete* zirgaudzētavas vadītājs; Guntis Rozītis – LLU docents; Kārlis Neilands – Zemkopības ministrijas konsultatīvās padomes loceklis zirgkopības jautājumos, Apguldes AVS mācību saimniecības vadītājs.

Profesijas standarta eksperti:

Pērle Strauta – Latvijas Zirgaudzētāju biedrības prezidenta p.i.

Pienākumi un uzdevumi

1. Audzēt zirgus

- 1.1. Prast noteikt ķēves meklēšanās pazīmes.
- 1.2. Piedalīties ķēvu aplecināšanas vai mākslīgās apsēklošanas procesā.
- 1.3. Prast noteikt ķēves atnešanās (dzemdību) tuvošanos.
- 1.4. Sekot dzemdību procesam, nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo veterināro palīdzību.
- 1.5. Apkopt jaundzimušo.
- 1.6. Pieradināt kumeļus pie nagu apkopšanas, pie apaušiem, vadāšanas un piesiešanas līdz atšķiršanai.
- 1.7. Veikt kumeļa atšķiršanu.
- 1.8. Prast noteikt zirga apmatojuma krāsu, pazīmes.
- 1.9. Aizpildīt zirgu identifikācijas kartiņas.
- 1.10. Orientēties ciltskartiņas un ciltsapliecības ierakstos.
- 1.11. Veikt ierakstus zirgu uzskaites dokumentos.
- 1.12. Uzskaitīt zirgu audzēšanas un apmācības izdevumus.

2. Ēdināt zirgus

- 2.1. Uzglabāt lopbarību atbilstošos apstākļos.
- 2.2. Izvēlēties piemērotus lopbarības līdzekļus, organoleptiski novērtēt.
- 2.3. Sagatavot lopbarību izēdināšanai.
- 2.4. Noteikt zirga ēdināšanas režīmu, barības līdzekļu sadalījumu pa ēdienreizēm.
- 2.5. Veikt dažāda vecuma un izmantošanas virziena zirgu ēdināšanu.
- 2.6. Veikt lopbarības izlietošanas uzskaiti.

3. Kopt zirgus

- 3.1. Veikt zirga apmatojuma tīrīšanu.
- 3.2. Veikt zirgu stāvvieta, boksu tīrīšanu un pakaisīšanu.
- 3.3. Organizēt aktīvās pastaigas vaislas zirgiem, jaunzirgiem, darba zirgiem un sporta zirgiem brīvdienās piemērotos pastaigu aplokos vai hordojos.
- 3.4. Uzturēt tīrību un kārtību zirgu staļļos un to apkārtne atbilstoši zoohigiēniskām prasībām.
- 3.5. Izsniegt zirgu darbam un brīdināt par viņa raksturu.
- 3.6. Iejūgt zirgu.
- 3.7. Apsedlot zirgu.
- 3.8. Veikt zirgu ganišanu.
- 3.9. Sniegt pirmo veterināro palīdzību un nepieciešamības gadījumā izsaukt veterinārārstu.

4. Apmācīt jaunzirgus un sagatavot tos noteiktam izmantošanas veidam

- 4.1. Izvēlēties piemērotas zirglietas, sagatavot tās darbam un veikt to kopšanu.
- 4.2. Iemācīt jaunzirgus iet hordā un tos hordot.
- 4.3. Pieradināt jaunzirgus pie inventāra un hordot ar to.
- 4.4. Apmācīt jaunzirgiem lekšanas tehniku hordā, špringantēnā.
- 4.5. Apmācīt zirgus izmantošanai pajūgā (zirgu vadīt grožos, pieradināt pie iejūga).
- 4.6. Apmācīt zirgu voltizēšanai.

- 4.7. Sagatavot jaunzirgu iejāšanai un iebraukšanai.

- 4.8. Palīdzēt trenerim pie jaunzirgu iejāšanas un iebraukšanas.

5. Vizināt klientus

- 5.1. Noskaidrot klienta vēlmes un prasmes līmeni, lai izvēlētos piemērotu zirgu.
- 5.2. Sagatavot piemērotu zirgu klientu vizināšanai – jāšanai, braukšanai pajūgā.

6. Apgūt jāšanas sākumapmācību

- 6.1. Izvēlēties piemērotu inventāru un palīgīdzekļus jāšanas sākumapmācībai.
- 6.2. Apgūt zirga vadību, ritmu un līdzsvaru.
- 6.3. Iemācīties voltizēšanas elementus.
- 6.4. Iemācīties manēžas jāšanas pamatelementus.
- 6.5. Apgūt lekšanas tehniku.

7. Ievērot darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas prasības

- 7.1. Veikt visus darbus, ievērojot darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas prasības.
- 7.2. Pirms darba uzsākšanas pārbaudīt darbarīku, zirglietu un iejūgu stāvokli.
- 7.3. Iepazīstināt klientus ar drošības tehnikas noteikumiem un veikt instruktāžu.
- 7.4. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, izsaukt medicīnisko palīdzību nepieciešamības gadījumā.

8. Palīdzēt organizēt sacensības un zirgu darbaspēju pārbaudes

- 8.1. Piedalīties jāšanas sacensību sagatavošanas darbos:
  - 8.1.1. Sagatavot zirgu stāvvieta, boksus.
  - 8.1.2. Iekārtot sacensību laukumu.
  - 8.1.3. Iekārtot iesildes laukumu.
  - 8.1.4. Uzstādīt šķēršļus.
- 8.2. Piedalīties jaunzirgu darbaspēju pārbaudes sagatavošanas darbos:
  - 8.2.1. Iekārtot špringantenu, uzstādīt šķēršļus.

Nādinas Zavadiļikas foto

Zināšanas

	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Zirgu fizioloģija un dzemdības		X	x
Zirgu ēdināšana, lopbarības līdzekļu izvēle			x
Pirmās veterinārās palīdzības sniegšana		X	x
Zirglietas, to kopšana un sagatavošana darbam			x
Kumeļu apmācība			x
Jaunzirgu apmācība			x
Jaunzirgu iejāšana, iebraukšana		X	x
Jātnieka sākumapmācība			x
Jaunzirgu lekšanas tehnikas apmācība		X	x
Manēžas jāšanas pamatelementi		X	x
Jāšanas sacensību un darbaspēju pārbaudes organizācija	X	X	

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/ spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Veikt darbus atbilstoši darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas noteikumiem. • Uzglabāt lopbarības līdzekļus atbilstoši prasībām. • Uzglabāt un kopt zirglietas un iejūgu. • Apzināt un izmantot speciālo literatūru zināšanu papildināšanai. • Orientēties zirglietu piedāvājumā. • Ievērot vides aizsardzības noteikumus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopt zirgus atbilstoši zoohigiēniskajām prasībām. • Izvēlēties piemērotus lopbarības līdzekļus un pareizi ēdināt zirgus. • Audzēt zirgus. • Novērtēt zirgus pēc ārējām pazīmēm un aizpildīt identifikācijas kartiņas. • Apgūt jātnieka sākumapmācību. • Izvēlēties atbilstošas zirglietas, kopt tās un sagatavot darbam. • Apmācīt jaunzirgus. • Vadīt zirgus pajūgā. • Apmācīt zirgus voltizēšanai. • Apmācīt jaunzirgus lekšanas tehnikas apgūšanā, hordā, špringantēnā. • Aizpildīt uzskaites dokumentus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plānot izpildāmos darbus, strādāt patstāvīgi, grupā. • Spēt komunicēties. • Uzturēt lietišķas attiecības ar klientu. • Risināt problēmsituācijas darba procesā. • Ievērot profesionālās ētikas principus. • Ievērot darba higiēnas un darba drošības prasības. • Radoša pieeja darbā. • Spēja pašizglītoties.

Var piedalīties olimpiskās monētas tapšanā

Firma *Royal Mint* Anglijā kļuvisi par nebijuša konkursa sponsoru. Tā piedāvājusi visiem interesentiem piedalīties 50 centu monētas dizaina veidošanā, kas veltīta 2012. gada olimpiskajām spēlēm Londonā. Konkrētās monētas dizainam ir jābūt veltītam tieši jāšanas sportam. Bet pavisam Anglijā tiks izkaltas 29 piemiņas monētas ar sporta veidu attēliem dažādā vērtībā. Konkursa uzvarētājs saņems balvu 1000 sterliņu mārciņu apjomā.

Viagra dod arī zirgiem

Sacīkšu zirgiem, lai tie sasniegtu lieliskas ātruma īpašības, dažkārt tiek doti gan elpošanas stimulatori, gan anaboliskie līdzekļi, gan līdzekļi muskuļu relaksācijai, gan hormoni, anestēzijas un antihistamīnu preparāti, kā arī pat viagra, kas ir efektīvs pretimpotences līdzeklis. Par to stāsta interneta portāls *rin.ru*. Izrādās, ka viagra dzīvnieka organismam ir spēcīgs sirds un elpošanas stimulators.

Nelikumīgu dopinga preparātu kanālu pirms vairāk nekā gada atklāja Itālijas speciālās vienības karabinieri. Tika arestēti 25 cilvēki, kam tika uzrādītas smagas apsūdzības: par noziedzīgas grupas izveidošanu ar mērķi apkrāpt valsti un nodarīt zaudējumus akciju sabiedrībai, kas rīko zirgu skriešanās sacensības; arī par fiktīvu receptu izrakstīšanu, kā arī par Itālijā nelegāli ievestu dopinga preparātu glabāšanu un pārdošanu.

Arestēto personu bija daudz – žokeji, treneri, aptiekāri, ārsti. Kratišanu laikā konfiscēja gan medikamentus, gan 82 ar stimulatoriem sazāļotus zirgus. Tika slēgts nelegālais hipodroms Neapoles tuvumā, kas aizņēma 30 000 kvadrātmetru platību. Ar narkotikām sabarotie zirgi bija piedalījušies arī oficiālās sacīkstēs oficiālos hipodromos. Izmeklētāji skaidro, ka šāda veida noziegumi uztrauc ne tikai ka nelegāla darbība, bet arī tāpēc, ka sporta karjeras beigās zirgi nonāk kautuvē, un to gala tiek pārdota specializētos veikalos, kur to pārdod, nenojaušot, ka gaļa ir piesātināta ar vielām, kas var nodarīt kaitējumu cilvēku veselībai.

Nākamajā numurā

Zirgu Pasta nākamajā numurā Pekinas olimpisko spēļu konkūra maršrutus komentēs Latvijas vienīgais olimpietis jāšanas sportā –

treneris Sergejs Šakurovs. Tas dos iespēju mūsu varēšanu teorētiski salīdzināt ar jāšanas sporta pasaulē visaugstāko meistarības līmeni.

Avīzes *Zirgu Pasts* nākamais numurs iznāks 23. martā.

Ulda Podnieka informācijas un filmu studija piedāvā TV raidījumu

Auzu Motors

LTV7 televīzijā

28. februārī pl. 8.50

4. martā pl. 11.20 (atkārtojums)

Raidījumā: Reportāža no pasākuma Gada labākais jātnieks, Latvijas ziemas čempionāta pirmie posmi konkūrā un iejādē.

Kā mums gadījās...

Paldies visiem konkursa dalībniekiem par plašo iesūtīto fotogrāfiju klāstu. Diemžēl vairākas no tām, ko vēlējamies, nevarējām publicēt avīzē nelielā izmēra dēļ, bet dažas tāpēc, ka neatbilda noteiktajai tēmai.

Nākamā konkursa tēma – *Lidojums*.

Sūtiet savas fotogrāfijas uz elektroniskā pasta adresi zirgu.pasts@inbox.lv līdz 9. martam. Labākos attēlus publicēsim nākamajā numurā, tāpēc norādiet autora vārdu un bildes parakstu.

Redakcija

1.

2.

3.

4.

1. Iesūtījusi Anna. Bez vārdiem.
2. Iesūtījusi Madara Veise no Siguldas. Stafetes sacensības 2008. gadā Inčukalnā (Mans brālis Kristaps un mans zirgs soļo vienā solī, un brāļa roka un zirga aste arī vienā vēzienā).
3. Dace Kupce-Krieviņa. Rock'n' roll!
4. Dagmāra Saulīte. Gauja 2006. gada sacensībās Ventās.
5. Olga Sirotenko. Sacensībās Lielceros.
6. Dace Kupce-Krieviņa. Lekt vai nelekt? – tāds ir jautājums.
7. Iesūtījusi Jolanta. Pagājušā gada jūnijs Tīrainē.
8. Iesūtījis Artis.
9. Signe Bērziņa. No sērijas Zirgi.

5.

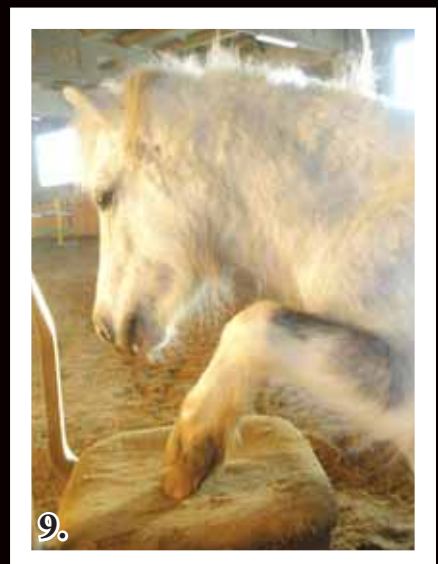
6.

7.

8.

9.

PVD groži zirdzinieka rokās

Dace Millere

Latvijas Pārtikas un veterinārais dienests ar to tieši nesaistītiem ļaudīm dažkārt šķiet kā bubulis ar pārtikas ražošanu un dzīvnieku audzēšanu saistītā biznesā, citam kā pēdējā instance, kur pasūdzēties, ja līdz nelabai dūšai novedusi kāda sabiedriskās ēdināšanas iestāde. Taču patiesībā PVD nav represīva, bet, gluži otrādi – uz nozares attīstību veicināšanu un izglītošanu vērsta iestāde. Varbūt tās atvērtību veicina arī tas, ka PVD ģenerāldirektors ir zirdzinieks **Mareks Samohvalovs**. Viņš par paša vadītās iestādes sūtību saka šādi:

– Ja raugāties uz veterinārās uzraudzības jomu, kas ir tikai viena no Pārtikas un veterinārā dienesta darbības sfērām, tad jāsaprot tā – valsts – uzticējusi mums rūpes par dzīvnieku, arī zirgu, labturības uzraudzību un reģistrāciju, kā arī dzīvnieku infekcijas slimību kontroli. Proti, mūsu darbinieki pārbauda, kā tiek kopti un baroti zirgi, izsniedz dzīvnieku vai to pāravadājošo transporta līdzekļu pasēs, rīko informatīvus pasākumus un sagatavo bukletus par aktuālākajām tēmām. Retāk, bet tagad krīzes apstākļos gadās, ka jānodarbojas arī ar dzīvnieku aizsardzības pasākumiem, kad tie tiek mērdēti badā un pamesti novārtā.

Svarīgs uzdevums ir sadarbība ar lauksaimnieku organizācijām – tajā skaitā ar Latvijas Zirgaudzētāju biedrību un Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociāciju – gan

tiešā veidā, gan informatīvā jomā, kur plašu darbu veic mūsu metodiķi. Katrs zirgaudzētājs sastapies ar mūsu inspektoriem. Viņi ierodas saimniecībās pirmkārt kā padomdevēji. Ja dokumentācijas kārtošana redzamas nepilnības, pirmajā reizē neviens netiek sodīts, bet sniegta nepieciešamā informācija, kā rīkoties. Galvenais jau ir tas, lai staļļa cilvēki saprastu, kādas prasības viņiem jāizpilda, un lai šāda situācija neatkārtotos.

– Cik liels ir dienesta darbinieku skaits un cik plašas viņu funkcijas?

– Bez veterinārās uzraudzības Pārtikas un veterinārais dienests veic arī pārtikas aprites uzraudzību, sanitāro robežkontroli un laboratorisko kontroli. Dienesta darbinieku skaits, ņemot vērā, ka mūsu pārvaldes atrodas un strādā visos Latvijas rajonos, nav liels – patlaban 1100 cilvēku, ieskaitot Sanitāro robežinspekciju, Nacionālo diagnostikas centru un Pārtikas centru. Jāteic, rūpējoties par zirgu veselību kopumā, mūsu galvenais atbalsts ir praktizējošie veterinārārsti. Taču Pārtikas un veterinārais dienests ir tieši atbildīgs par bīstamo infekcijas slimību profilaksi un ricību to atklāšanas gadījumā. Piemēram, pirms pāris gadiem Igaunijā tika konstatēti saslimšanas gadījumi ar zirgu gripu. Tūlīt sagatavojām informatīvo materiālu, kā mūsu zirgaudzētājiem un sportistiem izturēties šajā situācijā, kā izvairīties no zirgu inficēšanās. Tāpat rīkojamies arī tad, kad

Daces Štrausas foto

Mareks Samohvalovs pagājušosasar konkūra sacensībās.

zirgu gripa parādījās Austrālijā. Šķiet, – tas tik tālu. Taču tad, ja zirgi ir aktīvi sportā, tie ceļo no vienas valsts uz citu, un slimībai ir iespēja izplatīties.

Ļoti būtiska mūsu dienesta struktūrvienība ir Nacionālais diagnostikas centrs. Tā modernā aparatūra nodar arī humānajā medicīnā, ir noslēgti vairāki līgumi par sadarbību ar ārstniecības iestādēm. Piemēram, to, vai dzīvnieka koduma gadījumā cilvēks inficējies ar trakumsērgu, var noteikt tikai pie mums – Nacionālajā diagnostikas centrā Lejupe ielā. Pagaidām gan zirgu īpašnieki nav aktīvi diagnostikas pakalpojumu izmantotāji, taču viņiem vajadzētu apsvērt – varbūt precīza izmeklēšana kompensēs to laiku un līdzekļus, kas jāizlieto zirga ārstēšanā. Centra aparatūra ļauj noteikt ne tikai slimības ierosinātāju, bet arī dažādu medikamentu iedarbību, palīdzot izvēlēties vispiemērotāko.

– Kā varat vērtēt situāciju sev uzticētajā jomā Latvijā?

– Latvijā ir nodrošināta stabila epizootiskā situācija un eksportētspēja, turklāt ne tikai zirgiem. Garantējam augstu uzticības līmeni sadarbībā ar ārzemju partneriem, jo darba programmas akreditētas pēc ISSO 17 020 standarta – gan pārtikas, gan veterinārajā uzraudzībā. Šo nebūt ne vieglo ceļu gājām, lai, veicot kontroli, novērstu inspektoru atšķirīgu pieeju, lai visi procesi tiktu vērtēti ar vienu mērauklu. Jūtam, ka lauksaimniecībā situācija ir sarežģīta, bet tikai ar iespējami augstas kvalitātes produkciju varam būt interesanti, ne tikai ārzemēs, bet arī Latvijā, kur patērētājs ir gana prasīgs, lai nemaksātu lielu naudu par sliktu preci. Dažreiz uzņēmēji nonāk arī nepatīkamās

Mareks Samohvalovs

Dzimis 1972. gada 13. maijā.

Ar jāšanas sportu nodarbojas kopš 1984. gada, veiksmīgākās bijušas 1987./88. gada sezonas, kad viņa galvenie konkurenti konkūra sacensībās bija PSRS izlases līmeņa sportisti. Tad ar zirgu Ingars sasniegts Latvijas rekords spēka lēcienos – 1,90 m, kas noturējās līdz 2000. gadam. Trīs reizes atkārtoti izpildīta PSRS sporta meistara norma.

Tagad – piecu zirgu īpašnieks, joprojām piedalās sacensībās, pagājušajā sezonā – sešās.

1994. gadā beidzis Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultāti.

Kopš 1994. gada dažādos amatos strādājis Cēsu rajona Pārtikas un veterinārajā pārvaldē.

Kopš 2003. gada Pārtikas un veterinārā dienesta speciālists, kopš 2007. gada janvāra – PVD ģenerāldirektors.

Māra Millera foto

situācijās, tiekoties ar mūsu speciālistiem, taču jāsaprot tas, ka aizstāvam patērētāju, tātad arī šo pašu uzņēmēju ģimenes locekļu, draugu intereses. Neesam politiķi un nevaram pieņemt voluntārus lēmumus, mūsu arbitrs ir pircējs. Arī sarežģītā situācijā nevaram prasību latīņu nolaist zemāk, jo tad atgūt tagadējo līmeni vairs tik viegli nebūs iespējams. Esam gandarīti, ka cilvēki arvien biežāk izmanto mūsu uzticības tālrūni. Katru informāciju pārbaudām, un, ja pamanītas nebūšanas paša dienesta darbā, gribu atgādināt arī zirdziniekiem – dienests strādā, lai mēs kopā meklētu risinājumus, nevis tāpēc, lai mēģinātu iznīcināt kāda biznesu.

– Kādi ir šāgada PVD galvenie uzdevumi?

– Optimizēsim dienesta struktūru. Tāpēc zirdziniekiem jāreķinās ar to, ka zirgu izvešana uz ārzemēm laikus jāplāno, jo atsevišķos rajonos PVD punkti strādās tikai divreiz nedēļā, līdz ar to jāaprēķina laiks, kāds nepieciešams zirga izvešanas sertifikāta saņemšanai. Gaidām vēl lielāku aktivitāti, stāstot par problēmām ar jau minētā uzticības tālrūņa starpniecību, kā arī interesējoties par aktualitātēm mūsu interneta mājas lapā, kuru daudzi jau atzinuši par savu sabiedroto, meklējot atbildes un dažādiem jautājumiem. Dienesta darbinieku skaits jāsamazina, situācija valsts budžeta ir sarežģīta, bet tāpēc jau katrai iestādei ir vadītājs, lai rastu veidu, kā veiksmīgi turpināt darbu arī grūtākos apstākļos.

Īslandes zirgi zem ledus

Līga Liepiņa

Īslandes galvaspilsētas Reikjavikas centrā 3. februārī notika preses konference par meistaru sacensībām jāšanas sportā. Tās notiek katru gadu vairākos posmos, un sacīkstēs piedalās tikai labākie Īslandes jātnieki. Pēc preses konferences notika paraugdemonstrējumi uz aizsaluša diķa pie Reikjavikas domes, kur jātnieki izrādīja savus labākos zirgus. Pirms prezentācijas ledus tika izmērīts un tā biezums bija 10 līdz 12 centimetri. Drošības nolūkos tika noteikts jātniekiem jāt uz ledus pa vienam.

Prezentācijas nosleguma daļā bija plānots visiem jātniekiem reizē šķērsot diķi, taču, kad jātnieki bija nokļuvi diķa vidū, ledus neizturēja un ielūza. Desmit zirgi ar saviem jātniekiem nokļuva ledusaukstā ūdenī. Lai gan visi apkārtesošie bija šokēti, lielākā daļa cilvēku metās palīgā jātniekiem vilkt ārā zirgus. Diķis nav dziļš, taču tā apakšā ir 30-40 cm bieza dubļu kārtā, kas ļoti apgrūtināja glābšanas darbus. Žurnālists un sacensību izpildītājs Fjolvnirs Torgeirsons atradās notikuma vietā, lai fotografētu prezentāciju, taču, kad negadījums notika, viņš meta pie malas fotokameru un steidzas palīgā. Pēc glābšanas viņš atzina, ka esot redzējis, ka lielāka daļa jātnieku un apkārtesošo ir panikā, un īsti nezina, ko iesākt. Tāpēc viņš uzņēmās galvenā glābēja lomu un metās ledus aukstajā ūdenī, lai palīdzētu. Galvenais esot bijis vilkt ārā pa vienam zirgam nevis visus reizē. Gan jātnieki, gan skatītāji turējās godam, un visi zirgi tika izvilkti no ūdens 20 minūšu laikā pirms atbrauca ugunsdzēsēju un glābšanas dienests. Zirgs ir dzīvnieks, kas ātri padodās. Jau pēc pirmajām divām minūtēm ūdenī lielākā daļa zirgu vairs necentas tikt ārā, un tas vēl jo vairāk apgrūtināja glābšanas darbus. Kad visi zirgi bija krastā, tie nekavējoties tika aizvesti uz tuvējo zirgu baseinu, kur tiem tika silta duša un sildīšanās zem infrasarkanā staru lampām. Pagaidām nav zināms, kā šie zirgi jūtas un kāds no tiem nav saslimis.

Sacensības un jāšana pa ledu Īslandē ir simtiem gadu veca tradīcija. Visticamāk tieši tāpēc, ka *tölt* gaitā, ar ko Īslandes zirgi ir tik slaveni, tiem ir vieglāk noturēt līdzsvaru uz slidena pamata, tai skaitā ledus. Sacensības ziemas mēnešos bieži gan uz ezeriem, gan ledus hal-

lēs. Zirgi tiek speciāli apkalti, lai tiem neslidētu. Pirms sacensībām uz ezeriem ledus tiek rūpīgi mērīts un pārbaudīts, un, ja pastāv kaut mazākās aizdomas, ka ledus neizturēs, sacensības tiek atceltas. Pagaidām šis ir vienīgais zināmais gadījums, kad tik vērienīga pasākumā laikā ledus nav izturējis. Piebūdim, ka zirgi, kas atradās uz ledus un ielūza, ir sporta zirgi, tostarp slaveni ērželji, kuru cenas svārstās no 25 miljoniem Īslandes kronu uz augšu.

Fjolvnira Torgeirsona foto, www.hestatrettrir.is

Pārtikas un veterinārais dienests
Uzticības tālrūnis – 67027402
Mājas lapa internetā – www.pvd.gov.lv

Kumeļš jāaudzina kopš dzimšanas

Ildze Mašinska, zemnieku saimniecības
Zviedru Birzes zirgi pilnvarotā vadītāja

Satraukta prieka pilns ir brīdis, kad jaundzimušais kumeļš pirmo reizi pieceļas kājās. Gara acīm uzreiz jau redzam tajā staltu, skaistu, paklausīgu sporta zirgu. Kad sākt to apmācīt? Tūlīt! Līdzko kumeļš ir atradis mātes tesmeni un pirmo reizi pazīdis pienu, vajag apņemt to ar rokām no priekšpuses un pakalpusi un noturēt. Pagaidām cilvēks ir stiprāks par zirgu, un kumeļš to atcerēsies visu mūžu. Šāda noturēšana jāatkārto vairākas reizes kumeļa dzīves pirmajās dienās. Nevajag to ne baidīt, ne darīt tam sāpes, tikai noturēt. Visbiežāk sastopamā kļūda ir klausīt padomam: „Laid vaļā, neturi, nu jau pietiek!”, ja kumeļš sāk rauties prom. Rokas lēnām jāatbrīvo tikai tad, kad mazais nomierinājies. Ja rikosimies pareizi, arī pieaudzis zirgs nemēģinās izrauties, jo domās: „Nav vērts, cilvēks tāpat ir stiprāks!”

Nākamais solis ir kumeļa pieradināšana pie apaušiem. Mēs audzētavā *Zviedru Birzes zirgi* sākam kumeļiņam tos likt apmēram desmit dienu vecumā, ne vēlāk. Vedot ķēvi ar kumeļu ārā, abiem uzliekam apaušus, pēc atgriešanās boksā atkal tos noņemam. Pēc pāris dienām mazais jau ir pieradis pie darbošanās ap galvu un ausīm un vairs necenšas apaušīšus nokratīt. Tad speram vēl vienu – pašu svarīgāko – soli kumeļa apmācībā. Apmēram divu nedēļu vecumā sākam to vest pie pavadas. Lai arī dažkārt izskatās mazliet smieklīgi, patiesībā tas ir ļoti nopietns pasākums. Vislabāk, ja pirmajās reizēs procesā piedalās trīs cilvēki. Viens ved ķēvi, otrs piesprādzē pavadu kumeļam pie apaušiem un ved to, trešais seko un vajadzības gadījumā kumeļu padzen. Kēves vedējam jāskatās, lai kumeļš neatpaliek pārāk tālu. Dažs mazulis raujas uz priekšu, cits atpakaļ, vēl cits mēģina sliekties pakalķājās. Atkal zelta likums: nedarīt tam sāpes, tikai ar spēku noturēt. Šajā laikā pieaudzis cilvēks to vēl var izdarīt. Nekādā gadījumā nedrīkst palaist vaļā!

Kumeļu „iedzimtās inteliģences” līmenis ir atšķirīgs. Dažiem pietiek ar vienu vai divām reizēm, lai sāktu paklausīgi iet blakus cilvēkam, citam nepieciešams pāris nedēļu. Svarīgs noteikums: jāved katru dienu! Audzētavā *Zviedru Birzes zirgi* visi kumeļi mēneša vecumā prot iet pie pavadas, un tad jau viens cilvēks var vest gan ķēvi, gan kumeļu – katru pie savas rokas. Vēl nedaudz vēlāk viens cilvēks ved divas kēves, otrs – abus viņu kumeļus. Sākumā pa priekšu iet mātes, aiz viņām seko kumeļi, vēlāk var ar kumeļiem iet pa priekšu, ar ķēvēm sekot gabiņiņū tālāk.

Mēs mēdzam reizēm mainīt rokas, tas ir, pieradināt kumeļu iet cilvēkam arī pie kreisās rokas. Lai gan zirgu parasti ved labajā pusē, dažreiz dzīvē var rasties vajadzība to paņemt pie kreisās rokas. It kā sākums, tomēr ir svarīgi, lai tas zirgam nebūtu neredzēts pārsteigums.

Šādā veidā kumeļus ievadāt ir daudz vieglāk, nekā darīt to pēc atšķiršanas, kad gadās visādi, jo ar spēku vairs jaunuļi nevar noturēt, tas var izrauties vai pat, piecēlies pakalķājās un laikus neatbrīvots, krist un gūt smagas traumas vai savainot cilvēku. Ja kumeļš ievadājot ne reizes nav spējis izrauties, lai gan pielicis visu spēku, tas to nemēģinās darīt arī pieaudzis. Zirgs ir gudrs dzīvnieks, tomēr ne tik, lai saprastu, ka, tam pieaugot, spēku samēri mainās. Dažkārt, vedot jaunzirus no ganībām, tos kaut kas izbiedē, to kājas un ķermenis lec un skrien uz riņķi, tomēr galva paliek pie cilvēka rokas un nemēģina rauties. Šīs metodes pozitīvais iespaids ir jūtams arī tad, kad pirmo reizi mūžā zirgs jāievēd trailerī. Ar ļoti reti izņēmumiem mums tas grūtības nesagādā.

Inaugurācijas ceremonijā cieš zirgs

Viens no zirgiem, kas piedalījās ASV jaunā prezidenta Baraka Obamas inaugurācijas ceremonijā, guvis traumas. Zirgs vārdā Mauss izbijies no skaļā trokšņa un nepierastās atmosfēras, tas sācis kāpties atpakaļ un ar pakalķājām trāpījis kāda kravas auto pamperī. Divpadsmit cilvēki divas stundas pūlējās atbrīvot zirgu. Neskatoties uz šķietami nopietno incidentu, zirga kāja netika lauza, gūtas tikai nelielas traumas, un veterinārārsti sola ātru zirga izveseļošanu.

Kā izšķirs bronzas likteni?

Norvēģu konkūrists Tonijs Andrē Hansens iesniedzis apelāciju par FEI tribunāla lēmumu, kas par pozitīvu atzīst viņa olimpiskajās spēlēs Honkongā startējošā zirga Kamiro dopinga testu.

Jau ziņojām, ka saskaņā ar FEI tribunāla sēdes lēmumu, kas tika pieņemts 22. decembrī, sportista rezultāti olimpiskajās spēlēs tiek anulēti, un viņš atstādināts no līdzdalības turnīros uz 135 dienām. Ja Starptautiskā sporta arbitražas tiesa atzīs tribunāla lēmumu par pareizu, Hansens zaudēs bronzas medaļu, kas izcīnīta komandu sacensībās. Arbitražas tiesai lēmums jāpieņem četru mēnešu laikā.

Zirgs – seniors

Kristīne Pīra

Zirgu īpašnieki, kuriem pieder zirgs, kas kādreiz jaunības un brieduma gados uzticīgi kalpojies, visbiežāk mūža nogalē tam dod „mūža maizi”. Tādam zirgam ir nepieciešama īpaša uzmanība un aprūpe. Zirgu, kas vecāks par 20 gadiem, uzskata par senioru, lai gan atrodama informācija, ka zirgu senioru kārtā ieskaita tad, kad tam paliek 16 gadu. Zirgi noveco atšķirīgos veidos un atšķirīgā ātrumā, atkarībā no ģenētiskā potenciāla, apkārtējās vides iedarbības un cilvēka attieksmes. Tas arī izskaidro, kāpēc daži dzīvnieki kļūst veci jau 15 gadu vecumā, bet citi piedalās dažāda mēroga sacensībās un cita veida aktivitātēs pat 25 gados.

Vecums nav slimība, bet var radīt pārmaiņas, kas provocē vieglāku uzņēmību pret dažādām slimībām. Viens no priekšnoteikumiem, kā palīdzēt zirgam nodzīvot garu, pilnvērtīgu un veselīgu mūžu, ir prasme tam nodrošināt regulāru preventīvu medicīnisko aprūpi un atbilstošu ēdināšanu. Vispārēja klīniskā izmeklēšana vienu reizi gadā un zobu profilaktiskā apskate divas reizes gadā, kurās, konstatējot nelielas novirzes no normas un tās laikus novēršot, var pasargāt zirgu no nopietnām, hroniskām slimībām. Īpašniekiem jāpievērš uzmanība zirga vispārējai ķermeņa kondīcijai, apmatojumam, uzvedībai un attieksmei pret apkārtējo vidi. Regulāra dzīvnieka novērtēšana ļaus spriest, vai rodas kādas ēdināšanas, endokrīnās sistēmas vai zobu problēmas.

Visizplatītākie svara zuduma cēloņi ir neadekvāta dehelmintizācija jeb attārpošana no endoparazītiem, zobu problēmas vai hroniskas slimības. Daudzus vecus zirgus var barot tāpat kā citus zirgus, ja vien tie spēj saglabāt labu ķermeņa kondīciju. Tas ir, ja nevaram redzēt ribas, bet spējam, ar roku noglaudot zirgu, tās sajūst. Zirgam, kas vecāks par 20 gadiem, samazinās kokšķiedru, proteīna un fosfora sagremošanas spējas un to uzsūkšanās organismā, turpretī kalcija uzsūkšanās ar gadiem nemainās. Gadījumā, kad vērojams svara zudums, bet zirgam nekonstatē citas problēmas, tas būtu jābaro ar viegli sakošļājamu, sagremojamu barību, kam ir neredzams palielināts proteīna saturs (12–16%), Ca (<1%), un ar viegli palielinātu P (fosfora) saturu (0,4–0,65%), uzturot Ca:P attiecību 1,5:1. Sienam šajā gadījumā jābūt ar zemu kokšķiedras līmeni. Veciem zirgiem var būt samazināts barības vada elastīgums, kā arī samazināta siekalu producēšanas spēja, kāpēc daudz

biežāk rodas barības vada aizsprostojumi. Svaigam, tīram, bet ne ledusaukstam ūdenim jābūt pieejamam visu diennakti. Ūdeni, kas ir pārāk auksts, zirgs var nedzert, kālab var rasties kolikas – visbiežāk kādas gremošanas trakta daļas aizsērējums (88% gadījumā). Pētījumā (*Auburn*) ziņots, ka klīnikā ar kolikām ievestajiem zirgiem, kas vecāki par 17 gadiem, visbiežāk kolikas izraisītie cēloņi bijuši zobu problēmas un lipomas (labdabīgi jaunveidojumi) vēdera dobumā. Jāņem vērā, ka aptuveni 50% šo zirgu tika turēti stalli bez iespējām pastaigāties vai ganīties aplokā, kā arī tika veiktas krasas izmaiņas zirga ikdienas ritmā (staļļa, barības, treniņu grafika, klimata un temperatūras maiņas).

Zirga neattārpošana var potenciāli ietekmēt gremošanas trakta veselību ilgākā laika posmā, tāpēc profilaktiska attārpošana jau jaunībā ir preventīvs pasākums zarnu glotādas veselībai vecumā. Regulāra attārpošana veciem zirgiem ir īpaši svarīga, jo to vispārējā imunitāte vairs nav tāda kā jaunībā, un to aizsargspējas pret endo un ekto-parazītu „uzbrukumiem” ir krietni mazākas nekā jaunībā. Vēlams attārpot zirgu trīs līdz četras reizes gadā.

Profilaktiska vakcinācija pret stingumkrampjiem nepieciešama vienu reizi divos gados. Veci zirgi ir daudz jutīgāki pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem – gan karstumam, gan aukstumam. To norāda zirga svara krasa samazināšanās. Ļoti svarīgi, lai vasarā būtu nojume, kur patverties no saules un vēja, bet stipra lietus – rudenī un ziemā. Jāņem vērā, ka ziemas periodā, lai nodrošinātu ķermeņa siltumu, zirgam vajadzīga barība ar augstāku proteīna un ogļhidrātu, bet zemāku kokšķiedras saturu.

Nav nekā neparasta, ja biežāk redzat savu zirgu guļam, un manāt, ka tam ir jāvelta lielākas pūles, lai pieceltos. Pagaidām

Zirga vecums

Amerikāņu zinātnieki izstrādājuši vienkāršu shēmu, pēc kuras var izrēķināt zirga un cilvēka vecuma relatīvo atbilstību.

Pirmais zirga gads – 12 cilvēka gadi.

Otrais zirga gads – 7 cilvēka gadi.

Nākamie trīs gadi – katrs pa 4 gadiem.

No sestā gada sākot, katrs nākamais gads – plus 2,5 gadi.

Tātad, piemēram, 27 gadu vecs zirgs pēc relatīvas atbilstības cilvēka vecumam, nodzīvojis jau 86 gadiem.

Daces Štrausas foto

Viens no slavenākajiem Latvijas zirgiem – Fināls. Seulas olimpisko spēļu dalībnieks 27 gadu vecumā Kleistos. Pagājušajā gadā jātnieku saime ar cieņu no tā atvadījās.

nav veikti pētījumi, lai pierādītu, cik liels „guļamlaiks” nepieciešams zirgam. Tomēr lielākoties zirgi apguļas vismaz vienu reizi divās, trīs dienās. Ja uzskatāt, ka zirgs guļ pārāk bieži, konsultējieties ar veterinārārstu. Biežākais sāpju cēlonis veciem zirgiem ir artrīts – deģeneratīvas izmaiņas locītavās, kad samazinās locītavas skrimšļa elastīgums un rodas jaunveidojumi (mazi kalcificēti izaugumi) uz locītavas iekšējām struktūrām. Labākais, ko var darīt, ir atļaut zirgam kustēties, cik tas vēlas. Nedrīkst dzīvnieku turēt 24 stundas boksa septiņas dienas nedēļā. Locītavas kļūst stīvas, kad zirgs tiek turēts stallī, un tad ir divreiz sāpīgāk atkal sākt kustēties nekā tad, ja regulāri ir bijusi iespēja kustēties savā vaļā. Ideāli, ja zirgam ir brīva izvēle – doties laukā, vislabāk citu atbilstoša vecuma draugu vai poniju kompānijā. Artrītiskiem zirgiem var palīdzēt ar kortikosteroīdu un glikozāmiņu injekcijām locītavās, regulāru nagu apkopšanu, kā arī, uzturot adekvātu ķermeņa kondīciju, izvairīties no aptaukošanās, kas var radīt papildu slodzi locītavām.

Visbeidzot, zirgi – seniori ļoti grūti pieļāgojas krasām vides un dienas pieradumu maiņām. Vajadzīgs stabils dienas režīms ar iespējami nelielām izmaiņām fiziskajās aktivitātēs, barošanā un „ceļošanā”. Pārveidošana no viena staļļa uz otru, it īpaši, ja mainās tā bara biedri, zirgam var radīt ļoti lielu uztraukumu. Veci zirgi jaunā ganāmpulkā parasti necinās par vietu pie kopējās barotavas, tāpēc būtu jānodrošina, lai pārējie zirgi to laistu klāt.

No lauku ainavas līdz simbolam

Dace Millere

Viens no pasaulē slavenākajiem uzgleznotajiem zirgiem redzams Kuzmas Petrova-Vodkina (1878.-1939.) gleznā *Sarkanā zirga peldināšana* (1912.).

Krievu gleznotājs, grafiķis, teātra mākslinieks un mākslas reformators Petrovs-Vodkims 1912. gadā nolēma apmesties uz dzīvi Krievijas dienvidos – Kamišinas tuvumā. Tad, vērojot lauku sadzīvi, viņš veidoja pasaulslavenā darba pirmās skices. Redzot, kā zēni ved zirgus peldināt, viņam radās doma uzgleznot gandrīz vai pastorālu darbu par ikdienu laukos. Tapa pirmie uzmetumi, laikabiedri redzējuši šīs skices, kas arī dokumentētas fotogrāfijās, bet tikai vēlāk darbs ieguva savu simbolisko nozīmi.

Gleznas galvenais varonis – zirgs – zīmēts ar reāla modeļa palīdzību. Tas bija ērzelis vārdā *Maļčik* (puisēns), kurš bija atrodamas Saratovas guberņas saimniecībā, kur bija noņemti mākslinieks.

Patiesībā gleznā ir redzami trīs zirgi un trīs jaunieši. Viens ved pavadā baltu zirgu, otrs redzams no muguras uz ruda zirga un jāg gleznas aizmugurējā plāna dziļumā. Bet sarkanā zirga tēls, kas sākotnēji nemaz nebija iecerēts tik efektīgs, kļuva laika gaitā tik iespaidīgs, ka viņam kādu pantu veltījis arī krievu slavenais dzejnieks Sergejs Jeseņins.

Atgriežoties pie zirga krāsas, jāteic, ka tas vispirms bija iecerēts intensīvi ruds, bet tad mākslinieks to uzgleznoja koši sārta. Daudzi ļaudis jau toreiz sacīja, ka šādu

Kuzmas Petrova-Vodkina glezna *Sarkanā zirga peldināšana*.

zirgu nemēdz būt. Taču to noliedz krievu ikonogrāfijas vēsture, piemēram, pasaulslavenajā ikonā *Ercenģeļa Mihaila brīnums* zirgs ir „pavisam” sarkans.

Pirmoreiz glezna *Sarkanā zirga peldināšana* (160x186 cm) visplašākajai publikai tika izstādīta 1912. gada pasaules izstādē

Parīzē un tūlīt guva milzīgus panākumus. Tad tā mainīja gan atrašanās vietas, gan īpašniekus, un tagad atrodas Tretjakova galerijā.

Laikabiedriem glezna kļuva par gaidāmo sociālo pārmaiņu vēstnesi. Tajā, viņi uzskatīja, bija jūtams laika gars. Mākslinieks par savu darbu stāstījis: „Man bija trīs varianti, bet savā darba procesā es sev izvirzīju arvien vairāk prasību glezniecības jomā, kas samērotu formu un saturu, un piešķirtu gleznai sociālu nozīmīgumu.” Fons šajā darbā izraudzīts, tā, lai priekšplānā būtu vispirms uztverams vienīgi sarkanais zirgs. „Šis simbols ir ļoti ietilpīgs, tajā ir kaut kas no Aleksandra Bloka *stepes ķēves*, kurā ietilpināta Krievijas senatne, tās sarežģītā tagadne un tas mūžīgais, kas šai zemei paliks vienmēr.”

Starp citu, no 20. februāra līdz 29. martam Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā notiks izstāde *Patiesība un skaistums* – apjomīga un mākslinieciski augstvērtīga krievu reālistiskās glezniecības izstāde no muzeja kolekcijas (1860.-1960.). Tajā Petrovu-Vodkinu gan raksturo kāda cita glezna – *Meitenes galviņa uz klusās dabas fona* (1935.), bet zirgi būs redzami Nikolaja Bogdanova-Beļska audeklā *Uz darbu*. Latviešu mākslā ir kāda interesanta saikne ar Petrova-Vodkina daiļradi, – pie viņa 1918. gadā Maskavā stažējies mūsu talantīgais gleznotājs Oto Skulme.

Kuļikovas laukā

Aleksandrs Bloks,
krievu dzejnieks

Plūst upe. Straume ličos lēzenajos
Pie krasta viņus glauž.
Virš dzeltenīgās kraujas stepes klajos
Siens, kaudzēs sakrauts snauz.

Ak, Krievija! Ak, sieva mana! Skaidrs
Tavs ceļš kā delna mums!
Tas mūsos iestrēdzis kā bulta snaidra,
Ko šāva tatārs glums.

Šis stepju ceļš, šis bezgalīgais skumjums
Tas, Krievija, ir tavš!
No svešu zemju nakts, kas miglā jumjas,
Man bailu nav.

Lai arī nakts. Mēs būsim klāt. Un spīdēs
Sārts, gaiši liesmojošs.
Caur stepes dūmiem svētais karogs vīdēs
Un hana zobens spožs.

Nē, cīņai gala nav! Miers dots mums tikai sapņos,
Kas asins miglā grimst...
Un lido ķēve. Stepi smarža apņēm,
Zem auļiem līgas līkst...

Un gala nav nekur! Zib verstis, kraujas,
krantīs...
Jel apstājies!
Slīd pāri nobijušās mākoņskrandas,
Riets, asins apšļākts, dziest!

Riets dziest! No krūtīm asins strūkla šaujas!
Lej asaras, sirds, lej...
Nē, miera nav! Un stepes ķēve straujā
Kā bulta skrej.

(Sarakstīts 1908. g. Atdzejojusi Ārija Elksne. No grāmatas *Lirika*, izdevniecība *Liesma*, Rīga, 1968)

Ja kumeliņš būtu fotogrāfs

Ja kumeliņš būtu fotogrāfs, viņš noteikti iegādātos sev velosipēdu. Lai varētu braukāt apkārt un fotografēt mazākus kumeliņus nekā viņš pats.

Ja kumeliņam būtu velosipēds, viņš katru ritu tīrītu zobus ar zobu suku. Lai tad, kad viņš lūgtu citiem kumeliņiem pasmaidīt un kāds to neprastu, viņš varētu parādīt, kā uz fotogrāfijas jāsmaida istam kumeliņam.

Ja kumeliņš tīrītu zobus ar zobu suku, viņš iemācītos skai-

tit no galvas milzum daudz dzejoļu. Lai varētu uzjautrināt ar tiem kādu laisku kumeliņu, ja tas stāvētu sabozies kā lietus mākonis, un parādīt, kā jāsmaida.

Taču kumeliņš neprot noskaitīt no galvas nevienu dzejoli, jo viņš taču ganās pļavā, nevis bibliotēkā.

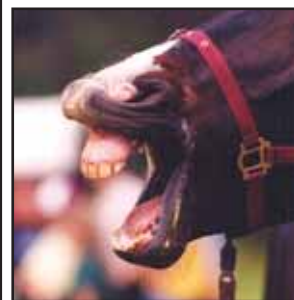
Un arī zobu suku kumeliņam nevajag. Zobi viņam allaž mirdz sniega baltumā, jo kumeliņš taču neēd konfektes veselīem kilogramiem kā dažs labs.

Un arī pēc velosipēda viņam nav nekādas vajadzības. Kolidz kumeliņš atrauj kājas no zemes, tā zeme pati joņo viņam zem kājām.

Un arī par fotogrāfu kumeliņš nekad nekļūs, jo neviens viņam pat netaisās pirkt fotoaparātu.

Nezinu, kā jūs, bet es vēl nekad neesmu sastapis kumeliņu, kurš bēdātos par to, ka viņš nav fotogrāfs.

Viktors Prohins, *Stāsti* (Rīga, *Liesma*, 1989)

Māra Millera foto

Šveicē notiek konkurss par visskaistākā zirga titula iegūšanu. Uzvar angļa zirgs. Īpašniekam jāšus jādodas pie karaļa, lai saņemtu balvu. Kad jātnieks pietuvojies tribīnēm, zirgs ļoti skaļi izlaiž nepatīkamas skaņas un smaku. Anglis nosarkst līdz matu saknītēm, un, raustot valodu, saka:

– Atvainojiet, jūsu augstība!

– Ziniet, – saka karalis, – ja jūs nebūtu atvainojies, es būtu nodomājis, ka to izdarīja jūsu zirgs.

☺

Fermeris jautā padomu veterinārārstam:

– Man ir zirgs. Ik pa laikam saklībojo, bet citreiz nav nekādu klibošanas pazīmju.

– Nākamreiz, kad zirgs neklībos, – pārdodiet to!

☺

Iznāk kovbojs no kroga, cenšas uzkāpt zirgam mugurā. Netālu stāv mazs puisītis un saka:

– Kungs, jūsu zirgs neies uz priekšu!

– Kāpēc?

– Tāpēc, ka no tā viss benzīns iztecēja ārā!

☺

Kovbojs atbrauc uz viesnīcu. Kāpj augšā pa kāpnēm ar visu zirgu. Kāds no viesnīcas personāla viņam saka:

– Kāpēc jūs ar zirgu kāpjat augšā pa kāpnēm?

– Tāpēc, ka liftā manam zirgam paliek slikti .....

Latviešu tautas sakāmvārdi un parunas

■ No adatas iesāk, pie zirga pēcgālā ķeras.

■ Katrs savu ādu sargā: govns ar ragiem, zirgs ar kājām.

■ Ja auzu neželosi, tad zirgu pacelt nevajadzēs.

■ Kad brūtgāns brauc ar brūti, tad zirgam klājas grūti.

■ Jau liels cilvēks, bet kumeļa prāts.

■ Kāds tas cilvēks, tāds tam lops.

■ Gramstās kā čigāna zirgs.

■ Kas čigānam zirgu lielis, ja pats nelielis.

■ Maina kā čigāns zirgus.

■ Kam ķēve, tam kumeļš.

■ Ar gaili mājas nevar uzņemt, ar zirgu nevar nolaist.

■ Strādā kā gailis, ēd kā zirgs.

■ Ēd kā gailis, strādā kā zirgs.

■ Ikkatrs savu aklu zirgu uz tirgu ved.

■ Slikts jā jāsus, labs iet kājām.

■ Kā jūgsi, tā brauksi.

■ Kas ar kumeļu ar, tam likas vagas.

■ Augsts kungs – augsts zirgs.

■ Balta ķēve jāmazgā, smuka sieva jāšargā.

■ Ko tu tam darīsi, kam ķēve spēj.

■ No baltās ķēves kreisās puses (trešā augumā).

■ Ķēves spēriens nesāp.

■ Jāj atkal to pašu ķēvi.

■ Taisns kā zirga loks.

■ Loks ar zvārguļiem, zirgs ar untumiem.

■ Mētājas kā lupatnieka zirgs.

■ Kam mēle, tam pīrāgs; kam ķēve, tam kumeļš.

■ Lepns kā muižnieka staļļa puisis.

■ Muižnieks brauc ar sešiem zirgiem, nabags iet ar diviem spieķiem, bet pie kapa panāk to.

■ Ko dziedī muša, kad zirgs vēl nav sprādzis!

■ Mute, ka nevar ar četriem

zirgiem priekšā aizbraukt.

■ Priekš nāves zirgu ne jūdz.

■ Viena pakavu nagla var zirgu nopostīt.

■ No pātagas pat zirgs bēg.

■ Viegls kā paunieka zirgs.

■ Putra šķidra, gailis traks, zirgs par ātru, arkls smags.

■ Rudenī der vecs kažoks, pavasarī vecs zirgs.

■ Saimnieka zirgs, paša pātaga – skrien labi.

■ Laba slava iet kājām, slikta jā jāsus.

■ Lēti pazīt stroža zirgu un melderu cūku.

■ Šķiņķa zirgam kāja nolūzusi.

■ Šķiņķotam zirgam zobos neskatās.

■ Veciem ļaudīm kumeļa prāts.

■ Kad vilks zirgu apēdis, lai ēd ir ragavas.

■ Vīrs pie vārda, zirgs pie pavadas.

■ Zirga darbs, suņa ēdiens.

■ Zirga darbs, cāļa barība.

■ Kam nav zirga, jāiet kājām.

■ Kas kait zirgam auzu neēst, kad silē iebērtas.

■ Zirgam četras kājas – arī klūp.

■ Rāmam zirgam dzelžus mutē neliek.

(No grāmatas *Latviešu sakāmvārdi un parunas*, Latvijas Valsts izdevniecība, Rīga, 1955)

Nadīnas Zavadlikas foto

Aksesuāri ikdienai un sportam

**Templado,
Lusitano izstāžu
zirgs**

Cena: 31,95 LVL
Ražotājs: Breyer
www.fstils.com
Kolekcijas rotaļlieta. Materiāls – celulozes acetāts.

**Ādas soma ar
atloku seglu formā**

Cena: 70 LVL
Ražotājs: Vācijas zīmols Kieffer
Veikals Zirgu stallis

**Kaklasaite ar
jātniekiem**

Cena: 58,49 LVL
Ražotājs: ASV
www.fstils.com
Ražota no 100% zīda, roku darbs.

**Ādas josta ar
sprādzēm**

Cena: 48 LVL
Ražotājs: Vācijas zīmols Kieffer
Veikals Zirgu stallis

**Rāpulītis ar zirdziņa
aplikāciju**

Cena: 23,64 LVL
Ražotājs: Vācijas zīmols Lotties
www.fstils.com
Pogas priekšpusē un gar vienu kājiņu. Bioloģiski tīrs materiāls, mīksts un patīkams. Komplektā ir rāpulītis un kreklīnā ar garām piedurknēm no krāsainas ekoloģiskās kokvilnas.

Ādas zābaki

Cena: 150 LVL
Ražotājs: Boulet, Kanāda
Veikals Zirgu stallis

Referent ķiveres

Cena: 450 EUR
Ražotājs: Antares-sellier France
www.antares-sellier.com
Divi veidi – melnas un melns+brūns+alumīnija. Tām viegli mainās priekšējais klipsis. Pieejami trīs izmēri.

Custom ķiveres

Cena: 700 EUR
Ražotājs: Antares-sellier France
www.antares-sellier.com
Roku darbs. Ķiveres var izvēlēties individuāli, piemeklējot vēlamu krāsu, materiālu, apdari, izmēru.

„Ogu maize”
aicina visus uz
„Saldo rītu”!

Latvijā darināti
meistardarbi: mēbeles,
trauki, apģērbi,
rotaslietas,
kosmētika, saldumi un vēl
daudz citu sirdij tīkamu
lietu. Katra mēneša
pirmajā trešdienā
aicinām baudīt šo
meistardarbu burvību
izgaršojot
tēju, kafiju un saldumus.
Gaidām Jūs katru dienu,
it īpaši 4.martā,
„InDi” centrā,
Ganību dambī 31 no
pulksten 11.00-13.00.

Veikalam
“Zirgu stallis”
- jaunas telpas!

Rīgā, Nometņu ielā 10
(ar ieeju no Slokas ielas)

Gaidām arī svētdienās!

Eggersmann
SABIEDROTAIS JĀTNEKAM UN ZIRGAM

www.zirgulietas.lv
T. +371 26544243

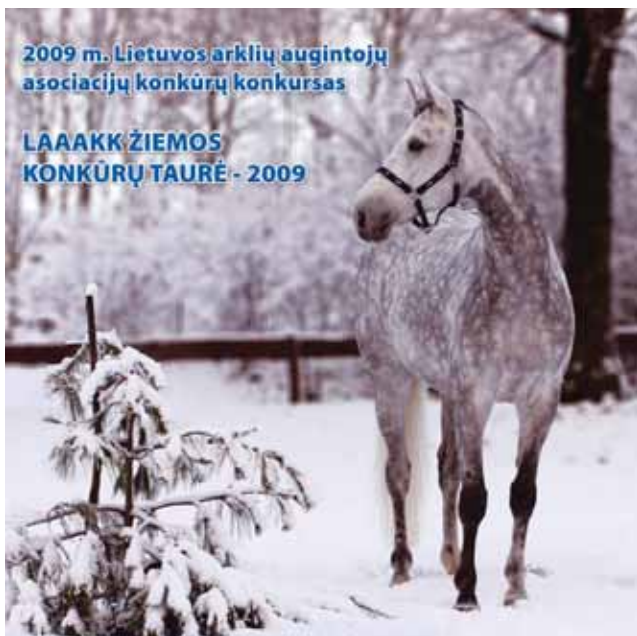

www.petnet.lv/horses

2009 m. Lietuvas arkliņū augintoju
asociacijū konkūru konkūrsas

**LAAAKK ŽIEMOS
KONKŪRŪ TAURĒ - 2009**

Lietuvas zirgu audzētāju asociācijas konkūrsas sacensības
Ziemas konkūrsas 2009
1. posms 14.02. - *VŠI Suvakios žirgai*, Marijampoles rajons
2. posms 21.02. - *UAB Nemuno žirgynas*, Pagueju rajons
3. posms 28.02. - *BHVZAA*, Jonišku rajons
4. posms 8.03. - *ŽUB Bendoriai*, Vilņas rajons
5. posms 11.03. - *VŠI Sociālais Harmonizācijas parks*, Prienu rajons
6. posms 21.03. - *AB Žagares žirgi*, Žagare, Jonišku rajons
7. posms 28.03. - sporta klubs *Miražas*, Šauļu rajons
Fināls
18.-19.04. - *VŠI Sociālais Harmonizācijas parks*,
Vazgaikiemis, Prienu rajons
Informācija internetā mājas lapās www.horses.lt,
www.horsemarket.lt

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības skatēs SIA Horses LA un AS Agrofirma Tērvete vērtējamo zirgu saraksts

DEGSME LS5501, Latvijas, tumši bēra, 2001. g.

Disko H199	Doverčivij H193	Duo (HN)
	Seda H275	Senāts H122 (HN)
Emanuella L4785	Emirs Ang 70	3252 Raut (XX)
	Bauska L4268	Balanss T36 (TR)

CARMEN LS1758, Latvijas, bērs, 2005. g.

Stolpegaarden's Castello DH15	Carano	Capitol I (HL)
	Stolpegaarden's Lady	Lucky Light (HL)
Reinstar LS5717	Radiants DH4	Royal Z II (DH)
	Sahāra LS	Starts Ang 60 (XX)

KVANDO LS1709, Latvijas, bērs, 2005. g.

Calano II HL230	Calato	Capitol I (HL)
	Wiebke II	Caletto II (HL)
Volga LS5286	Vintas T52	120 Homeras (Hitinas) 6 (TR)
	Gundega L4819	Gardegeneral H180 (HN)

REGEJS, Latvijas, ruds, 2005. g.

Roderix (Rodeo) LS1631	Retro L1520	Radiants DH4 (DH)
	Dzērve LS5715	Durmans T42 (TR)
Gvendoline LS5794	Gvidons LS1575	Guido H188 (KW)
	Velfa L4198	Velūrs H180 (HN)

CAIRO STAERBOGAARDS DH17, Dāņu siltasiņu, bērs, 2000. g.

Carano	Capitol I	Capitano (HL)
	Vision III	Cor de la Bryere (SF)
Parfait	Castro	Calypso I (HL)
	Parvelous	Latino (HL)

CAPATINO HL254, Holšteinas, bērs, 1999. g.

Carpaccio	Caretino	Caletto II (HL)
	Bettina II	Lantaan (HL)
Doreen	Lantaan	Lord (HL)
	Leda	Wildfeuer (HL)

ACADIO, Holšteinas, bērs, 2001. g.

Acadius	Acord II	Ahorn Z (HL)
	St.Pr.St.Novella	Farnese (HL)
Edelweiss III	Capitol I	Capitano (HL)
	St.Pr.St. Petra	Landgraf I (HL)

KALGARI, Latvijas, bērs, 2000. g.

Kardināls LS	Calando IV H216	Cor de la Bryere (SF)
	Diva L4725	Didzis H152 (HN)
Safera LS	Smak OX	174 Maskat (OX)
	Zīme LS	Sazors L1193 (LS)

KIVI, LS1699, Latvijas, bērs, 2002. g.

Calano II HL230	Calato	Capitol I (HL)
	Wiebke II	Caletto II (HL)
Vanda LS5076	Vintas T52	120 Homeras (Hitinas) 6 (TR)
	Atmiņa L4374	Alamo H197

! Zirgiem, par kuriem sniegtā informācija iekrāsota, pieejamas arī fotogrāfijas.

FIBFILS

REGEJS

KVANDO LS1709

CAIRO STAERBOGAARDS DH17

KIVI, LS1699

LIRA

CAPATINO HL254

KONGO LS1620

LORD PICASSO WE4

DEBORA, Latvijas, dūkana, 2002. g.

Don Weltmeyer H235	Don Primero	Donnerhall (OL)
	Waleika	Weltmeyer (HN)
Ridzene L4950	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Drava H403	Didzis H152 (HN)

LIRA, Latvijas, bēra, 2005. g.

Bleisbergs Liwius DH11	Lionell	Leonid (HL)
	Chanett	Calimero (HL)
Rika LS5654	Ričards L1523	Radiants DH4 (DH)
	Kvēle LS5126	Kosmoss Ang73 (XX)

CERERA, Latvijas, sirma, 2005. g.

Corall HL258	Corrado I	Cor de la Bryere (SF)
	Nixe IV	Sacramento Song (XX)
Raita LS5399	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Ingara LSK22450	Invars Ang57 (XX)

KONGO LS1620, Latvijas, melns, 2001. g.

Calando IV H216	Cor de la Bryere	Rantzau (XX)
	Furgund	Colombo (HL)
Gārsa L4953	Guido H188	Voltaire (HN)
	Aile H361	Aceton (HL)

LORD PICASSO WE4, Vestfāles, bērs, 2000. g.

Lupicor	Lux Z	Lord Calando (HL)
	Jourdette S	Pilot (WE)
Piratin	Pit	Pilot (WE)
	Wega	Weinhang (HN)

LIGRETTO, Latvijas, bērs, 2004. g.

Lord Picasso WE4	Lupicor	Lux Z (KW)
	Piratin	Pit (WE)
Aranča HN	Aarking XX	Authi (XX)
	Winzerin	Wienerwald (HN)

AUMERA, Latvijas, bēra, 2006. g.

Lord Picasso WE4	Lupicor	Lux Z (KW)
	Piratin	Pit (WE)
Aranča HN	Aarking XX	Authi (XX)
	Winzerin	Wienerwald (HN)

COROLLA LS6023, Latvijas, bēra, 2004. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Serenāde L4921	Seims T31	88 Eskadron 33 (TR)
	Drofa L3900	Dailis Lb 694 (LS)

CAMPBELLS CAPULETTI, Latvijas, sirms, 2003. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Glorija LS5119	Grafologs H121	Gunter (HN)
	Bite L4346	Briljants no Baikāls L1258 (LS)

CAPILOTS, Latvijas, salni bērs, 2005. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Gremi LS5982	Guido H188	Voltaire (HN)
	Diskonta L4924	Devējs H201 (HN)

KIRA-KONIJA LS6025, Latvijas, bēra, 2004. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Mafija LS5118	Miltos	Malahits T44 (TR)
	Aleja L4604	Azimuths L1365 (LS)

FIBFILS, Latvijas, tumši bērs, 2004. g.

Fibrin LS	3581 Borsun	2676 Rubilnik (XX)
	Feja Lk 22012	Flagmanis L1006 (LS)
Filigran HN	Falkland	Wanderer (HN)
	Geradine	

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības skatēs vērtējamo zirgu saraksts

CAMORE, LS5930, Latvijas, bēra, 2004. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Doma H431	Doms H209	Demosfēns H141 (HN)
	Elva H200	Ebonits T9 (TR)

QUESERAVA, Latvijas, bēra, 2006. g.

Queseron LS1601	Querides H221	Little Q (ZV)
	Corasine H434	Flyinge Tolstoy (ZV)
Pjava LS5257	Pajaco L1491	Probeg H147 (HL)
	Audra L4178	Ave Sol H179 (HN)

LORDESTINE, Latvijas, tumši bēra, 2006. g.

Louis J HL257	Lord	Ladykiller (XX)
	St.Pr.St. Galina	Ramiro Z (HL)
Colombine LS	Calando IV H216	Cor de la Byere (SF)
	Corasine H434	Flyinge Tolstoy (ZV)

WINDRUFF IROSSINE, Latvijas, tumši bēra, 2006. g.

Irasir ZV3	Iroko	Pilot (WE)
	Rassasine ZV2	Stanford 687 (ZV)
Windstream Ang 41	River Scape XX	Riverman (XX)
	Windermare XX	Long John (XX)

LOUISSANTI SPIN, Latvijas, tumši bēra, 2007. g.

Louis J HL257	Lord	Ladykiller (XX)
	St.Pr.St. Galina	Ramiro Z (HL)
Wind In Spin XX45	Regal Parade XX	Hello Gorgeous (XX)
	Windermare XX	Long John (XX)

ADKANTANTZA, Latvijas, sirma, 2007. g.

R.Adermie 58 KW16	Calido I	Cantus (HL)
	M.Adermie 9	Achill-Libero (HL)
Winderosa L4829	Royal 724	Kaliber 574 (ZV)
	Windermare XX	Long John (XX)

LERIDA, Oldenburgas, dūkanbēra, 2006. g.

Levantos HL263	Liostro	Ladykiller (XX)
	Andra II	Cantus (HL)
Rūda LS5628	Rends L1505	Randazzo (OL)
	Riska L4629	Rufs L1400 (OL)

GITOS, Latvijas, bērs, 2006. g.

Grands L1499	Guido H188	Voltaire (HN)
	Lote L3645	Lirs H162 (HL)
Sudāna LS	Sudanas Ang 73	3383 Genis (XX)
	Daiva LS	Diplomāts (LS)

ARBOLETTO HL248, Holšteinas, sirms, 2002. g.

Alboretto	Acord II	Ahorn Z (HL)
	Gina-Ginelli	Alcatraz (HL)
Gita	Athlet Z	Alme Z (SF)
	Tschita	Capitol I (HL)

DRAGUNS, Latvijas, bērs, 2004. g.

Devējs H201	Didzis H152	Dekret (XX)
	Valle H288	Vdumčivij H140 (HN)
Grīva L4182	Gaučo L1199	Gatarts L831 (LS)
	Valda L2464	Starts Lb 712 (LS)

DOSINGO, Latvijas, bērs, 2004. g.

Devējs H201	Didzis H152	Dekret (XX)
	Valle H288	Vdumčivij H140 (HN)
Singa LS5430	Siriuss L1288	Staldzis L1055 (LS)
	Gledisa Lk 22377	Gulivers L1225 (LS)

LEOKADO, Latvijas, ruds, 2004. g.

Lord Picasso WE4	Lupicor	Lux Z (KW)
	Piratin	Pit (WE)
Zaura L4595	Zvanis LS	Zobens (LS) no Zakats Ang32 (XX)
	Gamma L2475	Galops L849 (LS)

PALMERS, Latvijas, tumši bērs, 2005. g.

Pedro WE2	Pilot	Pilatus (HN)
	St.Pr.St. Almfee	Aar (WE)
Mērija Popinsa LS5282	Manitoba KWPN6	Nimmerdor (KW)
	Padua L4754	Pathon DH2 (DH)

LAMBAGO, Latvijas, bērs, 2006. g.

Lakijis LS1594	Landgold H223	Landadel (HL)
	Kvīna L4951	Kenstreet KWPN1 (KW)
Minolta L4790	Mustangs H159	Maratons T25 (TR)
	Zelga L2781	Zakats Ang 32 (XX)

KASTRO, Latvijas, ruds, 2006. g.

Cardinalus Celsus LS	Calando IV H216	Cor de la Bryere (SF)
	Lucca HL556	Levantos HL263 (HL)
Merilina LS5396	Merlins L1544	Maratons T25 (TR)
	Ašela L5045	Akots L1201 (LS)

KORLANDOS, Latvijas, bērs, 2002. g.

Colibri HL247	Contender	Calypto II (HL)
	E-Leica	Cicero (HL)
Rigma LS	Dolārs L1149	Dreifs H130 (HN)
	Finleza Fur 3	Nort-Star A XVII-3 (FUR)

MIRO ROLEX DH16, Dāņu siltasiņu, dūkanbērs, 1999. g.

Royal Z II	Ramiro Z	Raimond (HL)
	Aleska Z	Alme Z (SF)
Lady Micha	Leuthen I	Landgraf I (HL)
	Lady Michel	Supermax Macho (DH)

LAZURIT, Latvijas, bērs, 2004. g.

Le Grand OL4	Landjonker	Landadel (HL)
	Aniesta	Grannus (HN)
Regāle LS5664	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Garantija Lk 22378	Guno L1131

CORDI, Latvijas, sirms, 2006. g.

Corall HL258	Corrado I	Cor de la Bryere (SF)
	Nixe IV	Sacramento Song (XX)
Lady Diamond IZ3	Coevers Diamond Boy	Diamond Lad (IZ)
	Mistic Vision	Aristocracy (XX)

REVERANSS LS1763, Latvijas, tumši bērs, 2005. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Vaidava LS5680	Vibors LS1563	Vdumčivij H140 (HN)
	Veldre H370	Vāgners H151 (HN)

DISNEJS, Latvijas, ruds, 2006. g.

Dragun LS1603	Dohodčivij LS1578	Doms H209 (HN)
	Giperbola LS5140	Gamid (HN)
Idillija LS5669	Ishor TR76	Igrek 91 (TR)
	Deva LS5640	Doms H209 (HN)

DRAIVER LS1584, Latvijas, dūkans, 2000. g.

Diogen	Doms H209	Demosfēns H141 (HN)
	Gotika H327	Gerolds H129 (HN)
Veldre H370	Vāgners H151	Valerik (HN)
	Lukrēcija H201	Ludolfs H132 (HL)

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības skatēs vērtējamo zirgu saraksts

FARS, Hanoveras, tumši bērs, 2001. g.

172 Faktor (TR)	101 Fokuss 27	Fidelio (XX)
	172 Orgija	14 Gluhar 12 (TR)
Anabelle HN	Acapulco	Akzent II (HN)
	Adarna	Adamo (HN)

FARS

DE LORDO

LAIKMETS

LE COWANDO DH14, Dāņu siltasiņu, tumši bērs, 1999. g.

Continue	Contender	Calypso II (HL)
	St.Pr.St. Felici	Tin Rocco (HL)
Le Alyette	Schwadronneur TR	Aroqno (TR)
	Sibilija Karmishoj	Triumph (OL)

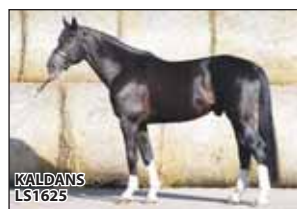
LOREANA

RODEIRA
LS5987

ROLĀNS

LAIKMETS, Latvijas, bērs, 2001. g.

Leons WE1	Dream of Glory	Donnerhall (OL)
	Grazie	Goldlack (HN)
Leida L4842	Lagoss H219	Lagos (HL)
	Demosfēra L4312	Dolārs L968

LE COWANDO
DH14KALDANS
LS1625KALVADOS
LS1680

LOREANA, Latvijas, bēra, 2005. g.

Bleisbergs Liwius DH11	Lionell	Leonid (HL)
	Chanett	Calimero (HL)
Oga L4838	Otbors T73	Barhat 48 (TR)
	Gandra L3979	Grifass H167 (HN)

KALDANS LS1625, Latvijas, dūkana, 2002. g.

Calliano HL250	Calido I	Cantus (HL)
	S-Ramina	Ramiro Z (HL)
Lavila LS5587	Lords L1501	Lear H190 (HL)
	Vētra L4224	Volts H168 (HN)

LEĢENDA, Latvijas, ruda, 2006. g.

Legato HL244	Leonid	Landgraf I (HL)
	Aletta	Cantus (HL)
Grand Eve LS5720	Grego LS	Gvidons T48 (TR)
	Gravira L4555	Gavriks no Galms L1224 (LS)

KARAMELE, Latvijas, bēra, 2006. g.

Calano II HL230	Calato	Capitol I (HL)
	Wiebke II	Caletto II (HL)
Lavanda LS601	Legato HL244	Leonid (HL)
	Vasara LS5228	Velvets L1522 (LS)

ROLĀNS, Latvijas, bērs, 2004. g.

Ramses KW15	Jumbo – Jet	Concorde (KW)
	Gosabella	Lector (KW)
Lēdija LS5653	Leons WE1	Dream of Glory (OL)
	Leida L4842	Lagoss H219 (HL)

DE LORDO, Latvijas, tumši bērs, 2006. g.

De Fiero (DH)	De Niro	Donnerhall (OL)
	Firenze	Feiner Stern (HN)
Džeina LS5722	Daims LS1573	Darvins H175 (HN)
	Dumpe LS5151	Dolārs L968 (LS)

RODEIRA LS5987, Latvijas, bēra, 2004. g.

Ravēls L1538	Radiants DH4	Royal Z II (DH)
	Volšēbņica H244	Valerik (HN)
Digna LS5474	Gols L1267	Girts L779 (LS)
	Grācija L4122	Gabro L1202 (LS)

GLANCE, Latvijas, bēra, 2006. g., 165 cm

Grand Libero HN260	Achill-Libero	Landgraf I (HL)
	Grand Lady	Grannus (HN)
Lavleisa LS5784	Lagerfeld H234	Levantos HL263 (HL)
	Aleja H421	Aldans Ang 52 (XX)

LURDESE, Latvijas, ruda, 2006. g., 170 cm

Lagerfeld H234	Levantos HL263	Liostro (HL)
	Blankell	Rubinstein (WE)
Dodija LS5780	Don Weltmeyer	Don Primero (OL)
	Daba L4760	Didzis H152 (HN)

GROKS, Latvijas, bērs, 2006. g., 164 cm

Grand Libero HN260	Achill-Libero	Landgraf I (HL)
	Grand Lady	Grannus (HN)
Concubine LS5782	Calando IV H216	Cor de la Bryere (SF)
	Courage HL550	Cicer (HL)

LUKOIL, Latvijas, bērs, 2006. g., 168 cm

Lagerfeld H234	Levantos HL263	Liostro (HL)
	Blankell	Rubinstein (WE)
Kadeta LS5277	Calando IV H216	Cor de la Bryere (SF)
	Dzirnavā H404	Didzis H152 (HN)

LEROJ, Oldenburgas, tumši bērs, 2007. g.

Levantos HL263	Liostro	Ladykiller (XX)
	Andra II	Cantus (HL)
Rieta LS5630	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Irga Lk 22414	Invars Ang 57 (XX)

LUDIS, Latvijas, tumši bērs, 2007. g.

Levantos HL263	Liostro	Ladykiller (XX)
	Andra II	Cantus (HL)
Liesma L5004	Lakmuss H186	Līrs H162 (HL)
	Sarma L4136	Sidrabs L1090 (LS)

LUDVIG, Latvijas, bērs, 2007. g.

Levantos HL263	Liostro	Ladykiller (XX)
	Andra II	Cantus (HL)
Degsme L5012	Didzis H152	Dekret (XX)
	Skafandra L3808	Sezams L1070 (LS)

LERU, Latvijas, tumši bērs, 2006. g.

Levantos HL263	Liostro	Ladykiller (XX)
	Andra II	Cantus (HL)
Rieta LS5630	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Irga Lk 22414	Invars Ang 57 (XX)

CORLEON, Latvijas, sirms, 2006. g.

Corall HL258	Corrado I	Cor de la Bryere (SF)
	Nixe IV	Sacramento Song (XX)
Liesma L5004	Lakmuss H186	Līrs H162 (HL)
	Sarma L4136	Sidrabs L1090 (LS)

ALATAO, Oldenburgas, tumši bērs, 2005. g.

Abke	Acorado	Acord II (HL)
	St.Pr.St. Contenda	Contender (HL)
A-Leandra HL551	Landgraf I	Ladykiller (XX)
	Uganda I	Rossini (HL)

KALVADOS LS1680, Latvijas, bēra, 2004. g.

Calliano HL250	Calido I	Cantus (HL)
	S-Ramina	Ramiro Z (HL)
Veldre H370	Vāgners H151	Valerik (HN)
	Lukrēcija H201	Ludolfs H132 (HL)

RIVJERA, Latvijas, ruda, 2006. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Valensija HN567	Vaigač HN	Vodopads L1478 (LS)
	Sopka XX	3503 Prometej (XX)

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības skatēs vērtējamo zirgu saraksts

ARGUMENTS LS1717, Latvijas, sirms, 2005. g.

R.Adermie 58 KW16	Calido I	Cantus (HL)
	M.Adermie 9	Achill-Libero (HL)
Gavaņš LS5141	Gamid HN	Goldfīšs H133 (HN)
	Vizma L3385	Vdumčivij H140 (HN)

ADIDAS, Latvijas, bērs, 2005. g.

R.Adermie 58 KW16	Calido I	Cantus (HL)
	M.Adermie 9	Achill-Libero (HL)
Domna LS5637	Doms H209	Demosfēns H141 (HN)
	Orneta TR162	112 Oder (TR)

RINALDO LS1716, Latvijas, tumši bērs, 2005. g.

Ramses KW15	Jumbo – Jet	Concorde (KW)
	Gosabella	Lector (KW)
Luanda L4509	Langets H194	Lucifers (HL)
	Druva L2925	Demosfēns H141 (HN)

REGENTS, Latvijas, tumši bērs, 2006. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Gavaņš LS5141	Gamid HN	Goldfīšs H133 (HN)
	Vizma L3385	Vdumčivij H140 (HN)

RADIUSS, Latvijas, bērs, 2006. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Ilva LS5648	Ishor TR76	Igrek 91 (TR)
	Vanfira L2926	Valerik (HN)

RAGNARS, Latvijas, ruds, 2006. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Giperbola LS5140	Gamid HN	Goldfīšs H133 (HN)
	Proporcija H372	Probeg H147 (HN)

REVANŠS, Latvijas, bērs, 2006. g.

Radiants DH4	Royal Z II	Ramiro Z (HL)
	Fleur	Grandis (DH)
Vidumka LS5633	Vāgners H151	Valerik (HN)
	Defilada H328	Dekret (XX)

LAVANDA LS5647, Latvijas, dūkana, 2001. g.

Lavaš	Langets H194	Lucifers (HL)
	Avesta LS5142	Alats Ang 66 (XX)
Veldre H370	Vāgners H151	Valerik (HN)
	Lukrēcija H201	Ludolfs H132 (HL)

ISHODNAJA LS5644, Latvijas, ruda, 2001. g.

Ishor TR76	Igrek 91	65 Epigraf 22 (TR)
	Hojda	147 Dragun (TR)
Hvojka LS5144	58 Horist	27 Ostrijak 9 (TR)
	Vičegda LS5133	Vdumčivij H140 (HN)

KINGS LS1719, Latvijas, bērs, 2005. g.

Colibri HL247	Contender	Calypso II (HL)
	E-Leica	Cicero (HL)
Ishodnaja LS5644	Ishor TR76	Igrek 91 (TR)
	Hvojka LS5144	58 Horist (TR)

QUIDAMOR

VELINGTONAS

FRONTAS

SACRESINE

BLOKS

ODI

IZUMRUD

GEFEST

KAVALIERIS

QUIDAMOR, Latvijas, ruda, 2005. g.

Audi Quattro DH10	Quidam de Revel	Jalisco B (SF)
	Immerdor	Nimmerdor (KW)
Cordesine ZV1	Cortez 679	Cor de la Bryere (SF)
	Rassasine ZV2	Stanford 687 (ZV)

SACRESINE, Latvijas, sirma, 2005. g.

Santa Cruz KW	Corland	Cor de la Bryere (SF)
	Lady Uberlina	Ramiro Z (HL)
Rassasine ZV2	Stanford 687	Anart 583 (ZV)
	La Cocette	Utrillo 432 (ZV)

IZUMRUD, Latvijas, ruda, 2002. g.

Ishor TR76	Igrek 91	65 Epigraf 22 (TR)
	Hojda	147 Dragun (TR)
Dudinka LS5137	Doverčivij H193	Duo (HN)
	Defilada H328	Dekret (XX)

VELINGTONAS, Traķēnas, dūkana, 2002. g.

206 Heleris	336 Elektronas	Gret 89 (TR)
	1775 Helija	120 Homeras (Hitinas) (TR)
Valetta	Dublinas	Verdenas (TR)
	280 Vakcina	327 Liteksas (TR)

BLOKS, Holšteinas, bērs, 2002. g.

Bodaibo 21 HL	Bulat HL	3059 Balans (XX)
	Beladonna 31 HL	211 Takt (OX)
Orbita TR	187 Zapros 36	94 Pepel 4 (TR)
	66 Otmel TR	

GEFEST, Hanoveras, ruds, 2003. g.

Gerold 20	Gerd 26	Gelij 16 (HN)
	Lakfiol 26	Lafets H191 (HL)
Flavija HN	Fuerstenfels	Wanderbursch II (HN)
	Weshuna	Wenzel (HN)

FRONTAS, Traķēnas, ruds, 2002. g.

Etiudas Eskado	319 Veimaras	329 Portas (TR)
	Erotika	Forpost (TR)
Fauna	327 Liteksas	102 Heopsas (TR)
	Fatima	120 Homeras (Hitinas) (TR)

ODI, Hanoveras, bērs, 2004. g.

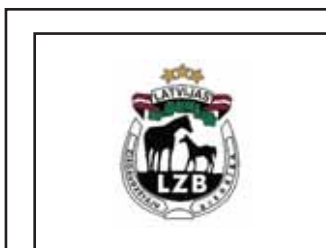
112 Očerķ 1	109 Eol 25	27 Ostrijak 9 (TR)
	1379 Opara	78 Paket 45 (TR)
Dedukcija (Dikovina) 6	Diafans HN	Doverčivij H193 (HN)
	Dikovina 7 HN	

KAVALIERIS, Latvijas, bērs, 2002. g.

Ciparis HL246	Calido I	Cantus (HL)
	Ramie	Mephisto (HL)
Riska L4629	Rufs L1400	Rolando (KW)
	Sofika L3800	Stasis L1185 (LS)

CARĒ, Latvijas, bēra, 2006. g.

Cattio HL249	Calido I	Cantus (HL)
	It's Exita	Exorbitant (XX)
Milāna LS062	Malahīts T44	Maratons T25 (TR)
	Alana H414	Alans (HN) no Abris (XX)

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības kopsapulce notiks 6. martā plkst. 13 kultūras namā *Berģi*, Rīgas rajonā.

Kā tikt pie „zebras”?

Zirgu Pasta lasītāja Laura vaicā: „Jūsu izdevuma janvāra numurā uzmanību pievērsta stāstījums par karnevālu Lietuvā, kur viena no mūsu sportistēm savu zirgu bija pārkrāsojusi par zebra. Sakiet, lūdzu, kā ar ko un cik ilgi tika krāsots zirgs? Kā un cik ilgi tas pēc tam tika mazgāts un kā jutās šo procedūru laikā?”

Stāsta **Krista Kristiāna Alksne**: – Visinteresantākais process bija gatavošanās pasākumam. Pirmā nāca ideja, pēc tam vajadzēja to realizēt. Sākumā domājām, ar kādām krāsām būtu jākrāso, lai nekaitētu zirgam. Aizsūtīju mammu uz mākslinieku veikalu, lai nopērk balto gvaša krāsu. Mamma jautāja: „Vai jums ir baltā gvaša krāsa tādā daudzumā, lai varētu nokrāsot zirgu?” Pārdevēja sacīja: “Mums krāsa ir koka, metāla vai keramikas zirgam”. Mamma smaidot atbildēja: „Nē, man vajadzētu dzīva zirga nokrāsošanai.” Šajā mirklī vajadzēja

redzēt pārdevējas sejas izteiksmi! Apjukusi pārdevēja piedāvāja krāsas sešu klaunu sejām. Tad abas pārdevējas sāka rēķināt, cik vajadzētu 800 kilogramus smagam zirgam. Nākamajā dienā es devos meklēt balto gvaša krāsu. Ieejot veikalā, jautāju: „Vai jums būtu puslitrš baltās gvaša krāsas?” Protams, arī mani šajā veikalā nesaprata, kādām vajadzībām man vajag tik daudz krāsas! Bet tomēr es te dabūju ilgi meklēto! Aizbraucot uz Lietuvas sacensībām, es izlecu pirmo maršrutu, un otrā maršruta laikā Likums tika nokrāsots. Likumu es un Liēna krāsojām aptuveni stundu. Likums bija šausmīgi apvainojies par to, ko mēs ar viņu darījām. Krāsojām ar neliela izmēra otām boksā slepeni, lai nepievērstu cilvēku uzmanību. Kad šis process bija pabeigts, zirgs tika apseglots un vests uz manēžu. Tajā brīdī, kad Likums iegāja manēžā, visus cilvēkus pārņēma milzīgs pārsteigums, un mūs

Lienas Sproges foto

sagaidīja ar ļoti lielām ovācijām. Tad sākās istā jautriba. Sākām lekt maršrutu, un visi, pat lietuvieši, sauca: – *Zebra, Zebra...*! Kad atbraucām mājās, man bija žēl ziemas laikā zirgu saldēt un mazgāt ar ūdeni, un es to izberzēju ar skrāpi, un krāsa nāca nost. Bet vēl pat šodien, ja cītīgāk ieskatās, dažās vietās vēl ir blāvas svītras un pleķīši. Vienlaikus vēlos teikt paldies jāšanas kluba *Audruvis* saimniecei par ļoti izdevušos pasākumu, sirsnību un viesmīlību!

Ilksis un loks

Inese Ruskule

Atsaucoties uz rakstu iepriekšējā numurā par braucamā zirga apmācību un jūgšanu, lasītājiem ir radušies vēl daži jautājumi par šo tēmu: „Paldies jūgšanai veltīto par rakstu. Es vēl gribētu uzzināt, – kā pareizi noteikt ilkšu garumu individuāli zirgam, jo katram zirgam savs garums, bet kā to mēra? Vēl interesanti būtu uzzināt, no kāda kokmateriāla izgatavo lokus?”

Aprunājoties ar pāris pieredzējušiem braucējiem, varam sniegt atbildes.

Pirms divdesmit gadiem ilkšu garuma standarts ir bija 2,60 m.

* Zirga ilkšu garums ir atkarīgs no pakājkāju atvēziena garuma. Rikšotājiem un jaunzirgiem ilksis vienmēr izgatavo garākas, bet darba un mierīgiem zirgiem var būt īsākas ilksis. Zirgam atrodoties miera stāvoklī, attālumam no zirga pakājkājas līdz ratu priekšai jābūt apmēram 1,20–1,50 m. Apmācamajiem zirgiem ilksis ir garākas, un iepriekš minētajam attālumam jābūt 2,00 m. Garākas ilksis nepieciešamas tāpēc, lai zirgs nesasistu pakājkājas, ja nu pēkšņi tas sāk auļot.

* Ragavām ilksis izgatavo no bērza, ratiem – no egles koka, vēlams, lai koki būtu auguši purvā, tad tie ir izturīgāki.

* Lokus liec no ievas, kļavas, oša un ozola koksnes (plēstos lokus). Sagataves cērt jaunā mēnesī, jo senlatvieši ticēja, ka jaunajā mēnesī cirstie lapu koki ir izturīgāki, bet skujkoki kalpos jums ilgi, ja tos cirtīsiet vecā mēnesī.

Inese Ruskules foto

* Riteņu lokiem izmanto ošu koksni.

* Ragavu sliecēm izmanto ozola koksni.

Kā izgatavot loku?

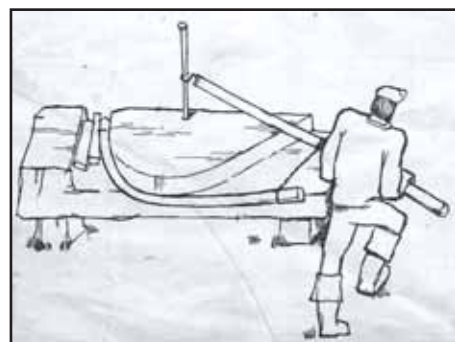
Loku var mēģināt izgatavot pašu spēkiem, kā arī uz speciālas ierīces. Jāizraugās slaidi, taisni koki bez zariem, kuru diametrs tievgalī ir apmēram 6–8 cm. Kad tie nocirsti, sagarumo apmēram 2,5–3 m garās sagatavēs. Tad seko sagatavju sutināšana uz karsta ūdens tvaika. Visbiežāk tiek izveidotas speciālas telpas, kur ir katls ar ūdeni, un durvis var cieši aizvērt un pat aizbērt ar zemi, lai siltums un tvaiks šajā vietā maksimāli saglabātos. Katlam jābūt izvietotam tā, lai to varētu kurināt un papildināt ūdens daudzumu, neatverot

durvis. Koksni sautē tik ilgi, kamēr tā ir mīksta.

Kad sagataves ir termiski apstrādātas, tās var nest uz liektuvi. Tādu var iztēst no paresna, pušu pāršķelta ozola blučka, kam gludā puse ir augšā. Virspusē blūķim jāizcērt atbilstošas veidnes. Veidnes vidusdaļā vertikāli jāiestiprina pusmetru gara dzelzs tapa.

Sagataves vienu galu pieķīlē, lai tā nekustīgi pieķļautos liektuves iecirtumam, un tās ārējā piestiprina lentveida dzelzs sliedi, kas sagatavei neļauj pārlūzt. Divkārtī saliktās ķēdes vienu galu uzliek uz ieķīlētās sagataves, bet otru apmet ap trīs metrus garu bomi, kas aizākēts aiz liektuves tapas. Bomja stūmējs nesteidzoties paņem bomja tālāko galu un iet apkārt liektuvei.

Darbs nav no vieglākajiem. Virzoties uz priekšu, ķēde pakāpeniski savelkas un spiež izsutināto sagatavi pie liektuves formas. Ķēde vairākkārt jāpastumj uz priekšu, līdz sagatave visapkārt piespiedusies un ieņēmusi vajadzīgo formu. Tad to sasien ar stiepli un atliek savrup.

Loka liekšanas ierīce.

Nadinas Zavadlikas foto

Avīzi *Zirgu Pasts* var iegādāties arī specializētajos zirglietu, suvenīru un mākslas priekšmetu veikalos:

Zirgu stallis, Rīgā, Nometņu ielā 10;

Korsaro, Rīgā, Kleistu ielā 75;

Kentaurs, Rīgā, Kleistu ielā 75;

Jukka, Rīgā, Krišjāņa Barona ielā 45/47;

Ogu maize, Rīgā, Ganību dambī 31;

Zelma, Cēsīs, Rīgas ielā 36;

Zelma, Valmierā, Rīgas ielā 60.

Nepalaid garām!

28. martā pl. 11 Zilupē, SIA *Horses*
LA manēžā,

29. martā pl. 13 AS *Agrofirma*
Tērvete manēžā

Latvijas Zirgaudzētāju biedrība
rīko zirgu vērtēšanas pasākumu.

Pēc skates zirgus būs
iespējams nopirkt!

